

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświęcone tylko wydanie wieczorne.

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chęłmicki, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 257

Poznań, czwartek dnia 5 czerwca 1930

Rok XXV

Z powodu narad z metrop. Szeptyckim

W kołach politycznych nie dość doceniono ostatni akt urzędowania p. ministra Henryka Józewskiego. Mianowicie przyjął on na dłuższej konferencji metropolitę grecko-katolickiego we Lwowie, Szeptyckiego. Sfery rządowe dawały do zrozumienia, iż konferencja ta jest doniosłego znaczenia. Skądinąd wiadomo, że po niej nastąpią jakieś dalsze akty.

Okazało się jednak, że konferencja ta nie była bynajmniej pierwszą naradą pomiędzy ministrem a metropolitą. P. Józewski podczas swej bytności we Lwowie w początkach maja, a możliwe, że jeszcze przedtem, odbywał już narady z metropolitą, a konferencja warszawska była niemalże finalizowaniem tej akcji, której szczegóły są narazie społeczeństwu jeszcze niewiadome.

Nie ulega jednak dla nikogo żadnej wątpliwości, że konferencja nosiła charakter polityczny. Chodziło o stosunek części społeczeństwa ruskiego, skupionego około Unda, do państwowości polskiej. Zapewne przygotowuje się jakaś nowa ugoda. Szeptycki posiada zbyt silne stanowisko w ruchu politycznym ukraińskim, by takie rokowania były bez konsekwencji.

Za czasów polskich metropolita Szeptycki już po raz drugi traktuje z czynnikami oficjalnymi naszej państwowości. Pierwszy raz chodziło o jego powrót do kraju. Wracal do niego dopiero wtedy, gdy wielkie mocarstwa uznały inkorporację wschodniej Małopolski do Polski. Do tego czasu przebywał i działał zagranicą w duchu aspiracji ukraińskich. — Gdy wracał do Polski, po uprzednich rozmowach był przyjęty na specjalnej audjencji przez Prezydenta Wojciechowskiego, a wizyta ta była kapitulacją Szeptyckiego z jego dążeń separatystycznych i symbolem podporządkowania się państwowości polskiej.

Trudności, jakie dzisiaj administrację polską spotykają we wschodniej Małopolsce ze strony duchowieństwa ruskiego, są ilustracją, jak wypełniła kapituła świętojurska zaciągnięte zobowiązania.

Rokowania, prowadzone dzisiaj, należy traktować o wiele głębiej z różnych względów. Stanowisko p. Józewskiego w sprawie ruchu ukraińskiego jest zbyt znane. Doprowadziwszy do pewnych rezultatów, dzisiaj wraca znów na Wołyń, by prowadzić dalej swą federacyjną wobec Ukraińców politykę. I w tem leży doniosłość tych narad z metropolitą Szeptyckim.

Trzeba sobie bowiem z tego zdać dobrze sprawę, że plany federacyjne zgola nie zamaryły u nas w odnośnych umysłach. Póki ci ludzie żyją i mają wpływ na nasze stosunki państwowe, nie przestaną w Polsce pokutować pomysły federacyjne i w związku z tem nadzieje na powstanie Ukrainy.

Ludzie ci, jak gdyby nie pamiętali, że sztuczne powoływanie do życia państwa ukraińskiego było i jest polityką niemiecką. Dowodem tego traktat brzesko-litewski z początków roku 1918. Traktat ten przypomina nam zarazem,

Grandi o polityce zagranicznej Włoch

Zasada parytetu morskiego Francji i Włoch — Zadania i cele Ligi Narodów

Rzym, 4. 6. (Tel. wł.) Wczorajsza dyskusja w Senacie nad polityką zagraniczną Włoch zakończyła się przemówieniem min. spr. zagr. Grandiego, który przedstawił naprzód konflikt z Francją w sprawie zbrojeń morskich. Grandi dowodził, że w 1921 r. na konferencji waszyngtońskiej Francja godziła się na zrównanie włoskich sił morskich z flotą francuską. Lecz w następnych 10 latach Francja zmieniła stanowisko, co się zaznaczyło jaskrawo na konferencji morskiej w Londynie. Zdaniem Grandiego — Włochy nawet po tej konferencji okazały usposobienie pojednawcze, lecz na Radzie Ligi Narodów Francja propozycje włoskie odrzuciła. Żądanie uznania zasady równości sił morskich Włoch z siłami Francji uważa Grandi za prawo naturalne. Włochy nie zgodzą się na cudzą hegemonję. Stanowisko to nie jest bynajmniej machiawelizmem. Nie jest winą Włoch, że rokowania w sprawie ludności włoskiej w Tunisie utknęły od zeszłego roku na martwym punkcie. Tak samo jest winą Francji do-

tychczasowy brak porozumienia w sprawie południowej granicy Libji.

W dalszym ciągu określił Grandi stanowisko Włoch względem Ligi Narodów. Włochom zależy raczej na tem, by Liga Nar. była narzędziem zdolnym do niedopuszczenia do wojny, aniżeli do jej zgwiecenia. W zrozumieniu Włoch kolejność zarządzeń zapobiegawczych powinna się wyrażać w następującym stosunku: naprzód rozbrojenie, potem rozjemstwo a w końcu bezpieczeństwo, a nie jak stawiają kwestje inne mocarstwa, żądając kolejności odwrotnej. Ci, którzy chcą Ligę uzbrajać, zamierzają z niej uczynić „raj w cieniu mieczów”. Raju tego mają bronić archaniołowie specjalnie do tego powołani, tak, że Liga Narodów zamiast być narzędziem pokoju, może się stać instrumentem wojny. Grandi zakończył słowami: „Wytrwałość i cierpliwość są zaletami narodów, które mają pełną świadomość celów swej polityki zagranicznej, swej misji i wiary w swoje przeznaczenie”.

Echa mowy Grandiego

Paryż, 5. 6. (Tel. wł.) Prasa zwraca uwagę, że mowa Grandiego była o wiele spokojniejsza, niż ostatnie wystąpienie Mussoliniego. Pertinax polemizuje w „Echo” z Grandim, wskazując, że jego teza: „rozbrojenie — rozjemstwo — bezpieczeństwo” odpowiada poglądom Niemców. Francja natomiast stawia bezpieczeństwo na pierwszym miejscu. Ustępstwa francuskie na konferencji waszyngtońskiej przypisuje P. ówczesnej błędnej polityce Brianda. Najważniejszym warunkiem przywrócenia dobrych stosunków francusko-włoskich jest zaprzestanie przez Włochy ustawicznych pogroźek.

Berlin, 5. 6. (PAT.) „Vossische Zeitung”, omawiając ostatnie wystąpienie ministra Grandiego w Senacie, podkreśla, że po mowach Mussoliniego deklaracja Grandiego sprawnie wrażeń niezwyklej rezerwy i umiarkowania. Utrwała się przekonanie, iż między Francją a Włochami podjęte być mają ostatnie próby porozumienia. Wrażenie to potwierdzają jeszcze umiarkowane komentarze prasy włoskiej do ostatniego expose premera francuskiego Tardieu w Dijon. Zasluguje również na uwagę, że wydaleń przywódce faszystów z Nicei władze francuskie nie wywołało w prasie włoskiej większego wrażenia.

Prof. Strowski o młodzieży niemieckiej

Warszawa, 5. 6. (Tel. wł.) „Kurier Warszawski” donosi z Paryża, że prof. Sorbony, Fortunat Strowski we wczorajszym „Paris-Midi” nawołuje do pilnego śledzenia objawów życia niemieckiego, w którym ważnym wypadkiem jest wejście na arenę społeczno-polityczną — nowej generacji niemieckiej, tej, która nie brała udziału w wielkiej wojnie. Młodzież ta wychowana na podręcznikach szkolnych, przekonana jest — zapewnia Strowski — że to Francja odpowiedzialna jest za wojnę z Niemcami, iż rząd niemiecki jest zupełnie niewinny. Ta nowa generacja ignoruje całkowicie bestjałskie spustoszenia wyrządzone przez okupację niemiecką, wprowadzenie gazów trujących na pola bitew, zatopienie „Lusitanji” itd.

Od studentów niemieckich Strowski dowiaduje się, że armia niemiecka nigdy nie była pobita, że mając cały

świat przeciwko sobie, terytorjum niemieckie nie doznało żadnej inwazji.

„Nowa generacja niemiecka — pisze Strowski — jest głęboko przekonana, że Alzacja (Lotaryngja i Polska) były całkowicie i bezwzględnie przysiężkami. Wyzwolenie Poznania oburza ją tak, jakby Polska dokonała aneksji Berlina, a Francja — Monachjum. Ewakuacja Nadrenji — dodaje profesor Sorbony — jeszcze więcej egzaltuje ten stan ducha młodzieży niemieckiej, która uważa ewakuację jako ucieczkę tyrana, wypędzonego ze wstydem. Strowski kończy, że przygotowano już niewątpliwie filmy, które będą w przyszłości niezbitym dokumentem, że Francuzi uciekli z Nadrenji...”

Artykuł swój Strowski zatytułował: „Młodzież niemiecka trawiona przez kryzys nacjonalizmu”. (A.)

Wewnętrzne rozbrojenie Austrii

Wiedeń, 5. 6. (PAT.) W sprawie ustawy o rozbrojeniu nastąpiło wczoraj porozumienie między rządem i stronnictwem chrześcijańsko-socjalnym. W myśl tego porozumienia będą Tyrol i Przedarulanja wyjęte z pod

tworzenia t. zw. Randstaaten, które miały Polskę zdusić i zdławić, stanęła raz ostatecznie tym przed oczyma, którzy chcieliby Polskę zbawiać odgrzewaniem zbankrutowanych na szczęście pomysłów niemieckich.

Oby ta niedaleka przeszłość, ta cała szeroko założona niemiecka polityka

Socjaliści o jednym paśmie zwycięstw obozu narodowego

„Robotnik”, naczelny organ P. P. S., dokonawszy niezwykłego eksperymentu „przekonania” swych czytelników, że przegrana P. P. S. w okręgu gnieźnieńskim nie jest klęską, tak pisze dalej pod adresem „sanacji” o „jednym paśmie zwycięstw” obozu narodowego, nazwanego oczywiście „reakcją”:

„Radość „sanacji” z powodu naszej rzekomej (?) klęski byłaby jeszcze zrozumiała, gdyby ona sama odniosła zwycięstwo w jakiegokolwiek postaci. Ale „sanacja”, nie biorąc sama udziału w wyborach, mimo to poniosła druzgocącą klęskę. Jest to już specjalnością tej partji. Można powiedzieć, że jest wypróbowana w klęskach, nawet nie uczestnicząc w bojach.

„Sanacja” rzuciła hasło bojkotowania wyborów, a mimo to głosowało 63. proc. wyborców. Jak na wybory uzupełniające, i w dodatku do Sejmu, który ma już „nie zabierać głosu” — jest to cyfra bardzo wysoka. Oto pierwszy „tryumf” „sanacji”.

„Endecja odniosła poważne zwycięstwo, zyskała ok. 10 tys. nowych głosów, a pod względem procentowym prawie podwoiła ich liczbę. Mimo „sanacyjnego” hasła bojkotu. Oto drugi wręcz miażdżący „tryumf” „sanacji”. Partja, która miała być zmieciona z powierzchni życia polskiego przez przewrót majowy, bije na głowę swoich wczorajszych zwycięzców. A Gniezno nie jest przecież faktem odosobnionym, czy przypadkiem. Wybory do samorządów w Lublinie, w Poznańskim i na Śląsku — to jedno pasmo zwycięstw N. Dem., sumiennie przygotowanych i zasłużonych przez obóz „sanacyjny”. Mamy tu z jednej strony wprost żywiołową klęskę obozu rządowego, a zwłaszcza samego Piłsudskiego, a z drugiej strony niepokojący objaw wzrostu i wzmacniania się reakcji (?), jako skutek rządów pomajowych. Jednostki i grupy, rozczarowanie do tych rządów, wracają masowo do starej „reakcyjnej (?) endecji, przekładając jej jawną i „pewną” reakcję (?) od nieszczerzej i dwulicowej reakcji obozu „sanacyjnego”, będącego marionetką w rękach Piłsudskiego”.

Tyle „Robotnik”. Darujmy mu tę „reakcję” i to zestawienie naszego obozu z „reakcją sanacyjną”, boć czemś musi sobie „Robotnik” po klęsce ulżyć.

Protest polski przeciw gwałtom litewskim

Warszawa, 5. 6. (Tel. wł.) W prasie ogłoszono protest podpisany przez 28 polskich stowarzyszeń na Litwie, który opisuje pogrom instytucji polskich urządzony 23 maja w Kownie. Poza znanymi szczegółami oświadczenie towarzystw polskich stwierdza, że kiedy towarzystwo oświatowe „Pochodnia” oraz dyrekcja gimnazjum polskiego zwracały się do komisariatu policyjnego z żądaniem podpisania protokołu, policja kazała na siebie czekać przeszło 2 i pół godziny a naczelnik policji oświadczył telefonicznie prezydum „Pochodni”, że podobne protokoły nie są przewidywane i nie zostaną sporządzone, towarzystwo zaś może uczynić to samo, pociągając do odpowiedzialności dowolnych świadków. Policja żądała od dyrekcji gimnazjum polskiego oraz od domu, w którym mieści się siedziba „Pochodni” ażeby w ciągu nocy zostały wstawione okna. (w)

Mowa p. Tardieu i sytuacja polityczna

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Paryż, w czerwcu.

Parlamentarzyści, wykorzystując wakacje, przeprowadzili w ostatnich tygodniach, różne posunięcia polityczne, mające przygotować teren do przyszłych manewrów w Izbie. Zajęto się niemią zwłaszcza w obozie radykalnym. Wobec triumfującego socjalizmu, pewna część radykałów z p. Chautemps na czele, nie widzi dla swej partii innej deski zbawienia, jak zbliżenie się do republikanów narodowych. Łącznie zaś z temi kombinacjami i kombinacjami, zaczęto z jednej strony szerzyć pogłoski o możliwości ustąpienia p. Tardieu, a z drugiej o domniemanem jego pogodzeniu się z p. Caillaux. Ten zaś fakt był wykorzystywany do propagowania idei „koncentracji” czyli zespolenia sił centrowych, do radykałów włącznie.

W tych warunkach zrozumiałem było, iż wielka mowa polityczna, jaką prezes ministrów miał wypowiedzieć w Dijon przed zebraniem się parlamentu, wyczekiwana była przez wszystkich z dużą niecierpliwością. Nie zawiadła ona istotnie nadziei obecnej większości rządowej. Mniej natomiast przypadła do gustu radykałom i socjalistom.

P. Tardieu sprecyzował jasnością i ścisłością szereg zagadnień, odnoszących się zarówno do polityki wewnętrznej, jak i do polityki zagranicznej Francji. Podał on również ogólne wytyczne przyszłego programu rządowego, kładąc specjalny nacisk na szereg nowych zagadnień społecznych, jakie państwo współczesne musi brać w rachubę.

P. Tardieu przypomniał, iż obejmując rząd, gotów był powołać do współpracy wszystkich przedstawicieli partii republikańskich, za wyjątkiem rewolucyjnych i międzynarodowych. Radykali od tej współpracy usunęli się sami. Następnie zwalczał jego politykę, głosując razem ze socjalistami. W swoich pretensjach szli oni bardzo daleko. Zapominają tymczasem, że w obecnej Izbie nie są bynajmniej osłą, okręślającą jej orientację. Liczba ich bowiem została tak zredukowana, że mogą stanowić tylko uzupełnienie większości, a nie większość samą, czyli inaczej mówiąc kierownictwa posiadać nie mogą.

Prezes ministrów w sprawie owej sławnej „koncentracji” zajął jasne stanowisko, mówiąc; że oznacza ona właściwie ewentualne wejście radykałów do większości i do gabinetu. Ponieważ jednak sami dobrowolnie usunęli się od tego, przeto, jeżeli teraz w tej sprawie zmienili zdanie, to rzeczą ich jest powziąć decyzję zbiorową, czy też indywidualną. Słowem, p. Tardieu gotów jest przyjąć nowych, choć niepewnych sprzymierzeńców, rozszerzając w ten sposób swą większość na lewo, ale nie zamierza ograniczyć się na prawicy, czego domagają się radykałowie.

Dzięki zdecydowanemu stanowisku rządu, oświadczył p. Tardieu, działalność partii komunistycznej została złamana. „Jeżeliby natomiast II-ga międzynarodówka, zaczęła również w czynach naśladować III-cią, to może być pewna, iż będzie miała do czynienia z rządem, stojącym na straży pokoju społecznego i porządku publicznego”.

Przechodząc do zagadnień zagra-

nicznych, p. Tardieu ze stanowczością podkreślił, że pozycja Francji jest obecnie taka, iż nie potrzebuje ona żadnych obaw i uciekać się do przechwałek (forfanterie). Była to jedyna, ale bardzo spokojna aluzja do ostatnich wystąpień Mussoliniego, na którego p. Herriot wylewa żółć w sposób bardzo niesmaczny i nietaktowny.

Jeżeli rząd p. Tardieu jest w najwyższym stopniu oddany zrealizowaniu i utrzymaniu dzieła pokoju, to jednak czuwa przedewszystkiem nad utrzymaniem bezpieczeństwa Francji. Organizacja międzynarodowa pokoju, wtedy tylko będzie miała znaczenie, gdy złączy narody silne, zdolne w tym samym stopniu obronić bezpieczeństwo wspólne, jak i własne.

Z tych założeń wypływa polityka obrony narodowej Francji. Sytuacja jej jest zasadniczo zdrowa, zważywszy na fakt pierwszorzędnej wagi, że w kraju niema bezrobotnych, ale odbijają się na nim, siłą rzeczy, przewroty, jakie wstrząsają całym światem. Na program zaś przyszłej sesji parlamentarnej składają się trzy zasadnicze punkty: 1) „wyekwipowanie” narodowe; 2) pożyczki kolonialne; 3) konwencje w sprawie ropy w Mezopotamji. Po wielkich wakacjach, w październiku, rozpoczyna się wielkie rozprawienie nad reorganizacją oświaty, skarbowości itd.

Program to zatem szeroki. Jeżeli p. Tardieu dzisiaj go już poruszył, to oczywiście dlatego, aby poinformowana opinia publiczna podtrzymała akcję rządu, złożonego z ludzi młodych, i mającego na czele człowieka nowego oraz człowieka czynu.

Przemówienie prezesa ministrów jest oczywiście przedmiotem najrozmaitszych komentarzy. Spotkało się ono jednak z bardzo dobrym przyjęciem opinii nietylko narodowej, a także po części i lewicowej. Pierwsza uważa przemówienie za niezmiernie solidne, pełne trzeźwego realizmu i optyzmu, gdy w ocenie sytuacji należy brać pod uwagę to, co „złe idzie”, nie pomijając jednak tego, co „dobrze idzie”.

Zdanie to podzielają liczne organa lewicowe. Radykalna „Ere Nouvelle”, a zwłaszcza „La République” dorzucają tylko z pewnym przekąsem, że p. Tardieu przeprowadza właściwie program ich stronnictwa. Natomiast organ p. Daladier odrzuca koncentrację. Przywódca partii radykalnej pozostaje w dalszym ciągu wierny swoim sympatjom socjalistycznym. Za to „La Volonté”, organ p. Caillaux opowiada się za nią, a w swoim entuzjazmie poszła nawet tak daleko, iż uważa, że język, przenikliwość, inteligencję i siłę p. Tardieu można porównać tylko z temi samymi zaletami... p. Caillaux!

P. Blum natomiast, a z nim socjalistyczne rzesze zostały do żywego dotknięte ostrzeżeniem p. Tardieu co do ich działalności. Uważają je za groźby, a apologję silnego państwa, przeprowadzoną przez p. Tardieu, za neobonapartyzm! Łatwo też zrozumieć, że program prezesa ministrów, rozciągający się nietylko na obecną sesję, ale również i na zimową, specjalnie jest przez nich krytykowany, gdyż oznacza, iż p. Tardieu liczy się z trwaniem swego rządu.

I. Briares.

Piłsudczyk o kryzysie we własnym obozie

W „Przełomie”, organie radykalnego odłamu „sanacji”, tak zwanego Związku Naprawy Rzeczypospolitej, ukazuje się dalsze artykuły p. Szuriga o „Kryzysie w obozie rządowym”. Czytamy tam m. in.:

„Źródłem ostrego kryzysu ideowego, przeżywanego przez oboz rządowy — kryzys, którego oddziaływanie nietylko na życie społeczne, lecz i na sprawy państwa daje się coraz dotkliwiej odczuwać — źródłem błędnic społeczeństwa i politycznej, będącej przyczyną niedomagań „obozu rewolucyjnej majowej”, jest niezdołność, czy niechęć do opartej o własną pracę myślową twórczości ideowo-programowej, jest obawa przed wypłynięciem na „głęboką wodę” i przed wzięciem — w skromnym nawet zakresie — odpowiedzialności politycznej.

„Drugim źródłem kryzysu jest zasadnicze pomieszenie pojęć wśród czynników kierowniczych B. B. W. R. co do roli marszałka Piłsudskiego, roli rządu i zadań obozu, mającego stanowić w społeczeństwie oparcie dla poczynań komendanta.

„Dalszą wreszcie przyczyną, której nie należy jednak nie doceniać, jest fakt — naszym zdaniem — koncepcja struktu-

ralno — organizacyjna Bezpartyjnego Bloku Współpracy z rządem, sprawująca, iż to, co w dążeniach marszałka Piłsudskiego miało być źródłem siły moralnej obozu, stało się nieuchronnie powodem marazmu ideowego”.

P. Szurig stwierdza, że praca ideowa nie była w obozie rządowym zupełnie uwzględniana i dlatego po przewrocie majowym:

„rozleźliśmy się szeroką a płytką falą po Polsce, tworząc na powierzchni jej życia publicznego — obok dawnych stojących wód partyjnych — nowe łachy i sadzawki... czasami wprawdzie dość imponujących rozmiarów. I zgromadziliśmy koło naszych sadzawek „ludzi koniunkturalnych”, a ci, obsiadłszy brzegi, zabrali się z całym spokojem do łowienia ryb, których zabrakło w stawach partyjnych”.

„Tylko że oboz, który jasno i wyraźnie hasła moralne uznał jedynie za swoje i hasłami temi szermował — ten oboz nie mógł uciekać się — wszystko jedno, choćby nawet tylko w dołach swej sieci organizacyjnej — do metod kaptowania dusz na wędki profitów i zjednywania sobie „koncesjonowanych” zwolenników”.

Stwierdziwszy, że zasadniczym hasłem, pod którym dokonał się przewrót majowy, była „sanacja moralna”, P. Szurig pisze:

„Najważniejsze zaś, że praktyczna działalność obozu rządowego nie szła często w parze z ogłoszoną jako jedyne hasło kierunku zasadą sanacji moralnej, że nietylko bardzo ściśle rygory, nałożone dobrowolnie przez oboz na siebie nie zostały, czy nie mogły być dotzymane, lecz, że oboz począł się raczej — wbrew proklamowanemu hasłu — kierować zasadą, iż „cel uświęca środki”.

„Oboz rządowy społeczeństwu żadnego celu ideowego wyraźnie nie wskazał, do żadnego celu politycznego, czy społecznego wyraźnie, zdecydowanie i jasno nie dążył: żaden więc widomy dla opinii publicznej cel pozytywny nie „uświęcał” w tym wypadku środków”.

„Poważnym bardzo załamaniem się ideowem obozu był — zdaniem autora — sposób przeprowadzenia wyborów do Sejmu w r. 1928, w niektórych przynajmniej okręgach. Motywy, dla których zostały przez Sąd Najwyższy unieważnione wybory w całym szeregu okręgów, nie przyniosły doprawdy zaszczytu obozowi, mającemu wypisaną na swych sztandarach hasło sanacji moralnej”.

Wreszcie autor przechodzi do omówienia stosunku obozu rządowego do zagadnienia konstytucyjnego:

O program pracy w rolnictwie

Konferencja prasowa w ministerstwie rolnictwa

Wczoraj wieczorem odbyła się w ministerstwie rolnictwa pod przewodnictwem p. ministra Janta - Polczyńskiego konferencja prasowa, na którą stawiło się kilkudziesięciu przedstawicieli prasy stołecznych, zagranicznych i prowincjonalnych.

Konferencję zagał p. minister Janta - Polczyński, wygłaszając przemówienie, które podajemy w streszczeniu.

Przemówienie min. Polczyńskiego

Powitałszy przedstawicieli prasy wszystkich odłamów i podkreśliwszy z uznaniem, że część gospodarza prasy odnosi się przeważnie rzeczowo do zagadnień bieżących, p. min. Polczyński apelował, by odzywające się głosy krytyki zawierały również i pozytywne wskazówki, co i jak należy czynić. — Wspomniał dalej o powołaniu Państwowej Rady Rolniczej, która będzie i dla prasy gospodarczej pożądanym filtrem wysuwanych przez nią opinii.

Po tym wstępie mówca przeszedł na aktualne zagadnienia gospodarstwa światła, w których ośrodku znajduje się zjawisko spadku cen wszystkich niemal surowców.

Ekonomiści, szukając djagnozy tego kryzysu nazywają go „rewaloryzacją złota”. Znacznie prościej wskazać przyczyny. Produkującej rasie białej zabrakło około miljarde konsumentów azjatyckich. Przemysł przedwojenny już walczył o rynki zbytu, już czuł nad sobą groźbę nadprodukcji, a obecnie wstąpił w fazę walki o życie. Otóż dla rolnictwa, dla rolniczego producenta jest konieczny kwitnący przemysł i dostatanio odżywiający się konsument miejski.

Pomimo, że kryzys rolniczy jest zjawiskiem wrotnem ogólnego załamania się gospodarstwa, jednak zaznacza się najjaskrawiej, gdyż rolnictwo jest warształem bez porównania sztywniejszym od przemysłu i nie ma możliwości elastycznego przystosowania się do zmieniającej się koniunktury. Nadprodukcja rolnicza spotęgowała się w dodatku przez sztuczne jej forsowanie podczas wojny.

Wszystkie państwa kuli ziemskiej przystąpiły do ratowania swego rolnictwa jako najbardziej zagrożonego odcinka życia gospodarczego. Celem tych zabiegów jest podniesienie ceny sprzedażnej do wysokości kosztów produkcji. Jako środki zastosowano zamknięcie dowozu obcego zboża i uprzątnięcie z rynku nadmiernej podaży, przeważnie za pomocą premij wywozowych. 2-gim stosowanym przez niektóre państwa systemem jest zakupywanie przez państwo zboża przekraczającego zapotrzebowanie krajowe; wtedy narastają potworne zapasy zboża, jak w poolu amerykańskim, kanadyjskim i argentyńskim. Mimo to w żadnym kraju zjawiska natury opanować nie można i życie samo doprowadzi z pewnością do rewizji całego systemu. Póki wszakże ta tendencja trwa, nie możemy się w Polsce od niej wyodrębnić i stworzyć z Polski leja, do którego mogłoby się wlewać obce zboże. I u nas absolutne zamknięcie wszelkiego dowozu zagranicznego, a równocześnie sprzątnięcie z rynku nadprodukcji stało się koniecznością. — Kryzys rolniczy Polski zastał rolnictwo w stanie specjalnego osłabienia; do tego

„Niedość jasny i zdecydowany stosunek obozu prorządowego jako całości, do sprawy rewizji konstytucji uważamy za jeden z jego grzechów głównych. Zagadnienie naprawy ustroju nie zostało wysunięte z dostateczną siłą i wyrazistością przy wyborach do ciał ustawodawczych: społeczeństwo mogło nawet łatwo odnieść wrażenie, że hasła ustrojowe są hasłami platonicznymi i raczej dekoracyjnymi. Dalej, w ciągu dwóch lat istnienia Sejmu taktyka klubu prorządowego nie wskazywała, iż dąży on istotnie do urzeczywistnienia opracowanego przez siebie projektu reformy konstytucji; również stosunek rządu do problemu, o którym ustawicznie, jakkolwiek bardzo ogólnikowo, mówiono jako o zagadnieniu najistotniejszym, był, jeśli nie dwuznaczny, to w każdym razie nijaki. Z biegiem czasu zagadnienie ustrojowe stało się niemal wyłącznie zagadnieniem taktycznym. Społeczeństwo powoli utraciło wiarę i w szczerotę zamierzeń kierunku, który to wysunął, i w istotną potrzebę zasadniczej reformy ustroju, o której zgłoszono zupełnie oficjalnie, jako o potrzebie wręcz palącej, ale do której realizacji bynajmniej nie kwapiono się. I znow kierunek deprecjonował sam wysunięte przez siebie hasło, jak to uczynił również z hasłem „sanacji moralnej”.

Do takich wniosków dochodzą już sami piłsudczy, mogący uchodzić za najbardziej „ideowych”.

stanu bezbronności zostało rolnictwo doprowadzone przez antyrolniczą politykę gospodarczą pierwszych lat naszego państwowego bytu, kiedy spodziewano się zbawienia w polityce „taniego chleba”.

Po uchwaleniu programu t. zw. „doraźnego”, przygotowujemy dzisiaj przyszłoroczny okres gospodarczy. I te zabiegi nie dadzą uzdrowienia choroby, ale dadzą możliwość przetrwania. Akcja rządowa może wydać tylko skutki, jeżeli będzie poparta bardzo intensywną pracą społeczeństwa w kierunku ujęcia produkcji rolniczej w karby wymogów rynku i zorganizowania tego rynku. —

Gospodarstwu potrzeba spokoju, rozważności, umiaru i dużego wysiłku intelektualnego. Jestem przekonany, że potrafimy zdobyć się na te przymioty. Nie wzywam do taniego optyzmu, byłby to narkotyk na chwilę. Pesymizm natomiast, to już choroba śmiertelna. Bądźmy realistami w koncepcji, a niezłomni w jej wykonaniu.

Po przemówieniu p. ministra dyrektora departamentu ekonomicznego ministerjum rolnictwa p. dr. Adam Rose wygłosił referat p. t.: „Wytyczne polityki rolnej w roku gospodarczym 1930/31”.

Referat dr. Rosego

Zwrócił on uwagę na olbrzymi „łatający dług” rolnictwa w wyniku katastrofalnie niskich cen zbóż. Dochody rolnictwa polskiego zmniejszyły się bowiem w bież. roku gospodarczym o olbrzymią sumę 800 milj. zł., z czego zgórą 500 milj. stanowi efektywny deficyt w postaci niezapłaconych bieżących zobowiązań wekslowych, podatkowych i innych. Konwersja tych płatności na dług długoterminowy napotyka na trudności.

Żniwa przyszłe zapowiadają się pomysłnie, a zatem Polska w przyszłym roku gospodarczym będzie znowu musiała wywozić zboże w dużych ilościach. Maksymalna ilość zboża, którą w drodze interwencyjnej można usunąć z rynku, wynosi milion q, a ponieważ wywozimy różnych zbóż conajmniej sześciokrotnie więcej, więc środek ten w naszych warunkach wystarczający być nie może i aby podnieść cenę wewnętrzną ponad cenę wywozową, posługiwać się musimy i innymi środkami, t. j. premją wywozową. Środek ten pozwala na podwyższenie granicy spieniężenia nadwyżek wywozowych i umożliwia utrzymanie ceny wewnętrznej na poziomie wyższym od ceny wywozowej o stawkę premji.

Przyszły rok gospodarczy rozpoczyna się dla rolnictwa w wyjątkowo ciężkich warunkach. Zagrożone są wszystkie gałęzie wytwórczości rolnej oraz wszystkie kategorie gospodarstw wiejskich. Z faktu tego rolnictwo zdaje sobie dostatecznie sprawę, czego dowodem jest wspólny front rolniczy, wyrażający się m. in. w jednorodnych uchwałach konferencji rolniczej, która odbyła się w ministerstwie 23 i 24 maja r. b. Trzeba mieć nadzieję, że program zaradczy, opracowany przez czynniki rządowe w najściślejszej współpracy z czynnikami społecznymi, przyczyni się do opanowania sytuacji i do zapewnienia możliwych warunków bytu rolnictwu, bez których mowy być nie może o sanacji całokształtu życia gospodarczego.

Dzielna odprawa germanofilom francuskim

Paryż, 5. 6. (PAT) Z powodu wysłanego do Poincarego przez pacyfistę prof. Gerin kwestjonariusza, zawierającego 14 pytań na temat: „Kto ponosi odpowiedzialność za wojnę światową” — Georges Bienaime zaznacza w „La Victoire”, że pacyfisci w rodzaju prof. Gerina chcieliby dowiedzieć, że jeżeli okaże się iż Niemcy nie są odpowiedzialni za wojnę światową — to traktat wersalski okaże się zbyt surowy i brak mu wobec tego podstawy moralnej.

Zapominają oni o jednym a mianowicie, że nie tylko z tytułu kary Niemcy zmuszone były zwrócić Francji Alzację i Lotaryngję, Polsce prowincje zabrane jej przez Prusy oraz

Danji północną część Szlezwiga. Gdy przeciętny obywatel popełni kradzież, sprawiedliwość zmusza go do restytucji a oprócz tego nakłada nań karę, albowiem kradzież jest sama w sobie przestępstwem. Otóż prof. Gerin i wszyscy, którzy razem z nim pragną urzeczywistnienia ideału braterstwa ludzkości, nie uważają za przestępstwo — pokoju frankfurckiego, który odebrał Francji 1½ miliona obywateli, nieważając na ich izy i protesty. Lecz pacyfistów ze szkoły prof. Gerina interesują jedynie niesprawiedliwości, których ofiarą mogły paść Niemcy, zapominając zbyt łatwo o losie narodów przez Niemcy gnębionych.

„Dzień żałoby” na Węgrzech

Budapeszt, 5. 6. (PAT) Dzisiejszy dzień żałoby, urządzany z okazji rocznicy podpisania traktatu w Trianon, obchodzony był w całym kraju. We wszystkich miastach rady miejskie zwołały ogólne zgromadzenia, na których omawiana była sprawa uzyskania pokojowymi środkami rewizji traktatu w Trianon. Po południu odbyły się wspólne zebrania protestacyjne organizowane przez wszystkie związki i stowarzyszenia dziennikarskie. Cała prasa poświęca wstępne artykuły rocznicy podpisania traktatu.

Posiedzenie parlamentu zwołane w 10-tą rocznicę podpisania traktatu w Trianon stanowiło manifestację. Większość deputowanych ubrana była czarno. W imieniu stronnictw burżuazyjnych hr. A. Apponyi, który przed

10-ciu laty był szefem węgierskiej delegacji pokojowej w Paryżu, lecz odmówił podpisania traktatu w Trianon, mówił o uczuciach żałoby, jakie ogarnęły naród węgierski, gdy przed 10-ciu laty Węgrom narzucono został dyktat pokojowy. W 10-tą rocznicę podpisania traktatu pokojowego Węgry ponawiają swe protesty i oświadczają, iż walczyć będą nadal bronią prawa o sprawiedliwość. Przemówienie swe Apponyi zakończył słowami węgierskiej modlitwy narodowej, wysłuchanej przez deputowanych stojąc. W imieniu stronnictwa socjal - demokratycznego deputowany Farkas odczytał deklarację, domagając się rewizji traktatu pokojowego. Po przemówieniu Farkasa posiedzenie Izby na znak żałoby zostało na 5 minut przerwane.

na przydrożne drzewo. Naczelnik wydziału dyrekcji lasów państwowych w Lucku, Mośnicki, oraz 2 pasażerowie, urzędnik Kreisner i porucznik Koszucki, bardzo ciężko ranni. (w)

Dzielna lotniczka

Sydney, (Australia), 5. 6. (PAT). W chwili przybycia lotniczki angielskiej Amy Johnson z Londynu działy się niezwykle sceny. Olbrzymie tłumy wypełniły ulice. Wielu mieszkańców ulokowało się na dachach domów. Pojawienie się lotniczki witane było okrzykami 75 000 osób oraz rykami syren na parowcach i w fabrykach. Amy Johnson wylądowała na lotnisku, gdzie powitali ją członkowie rządu, w towarzystwie których przejechała samochodem poprzez ulice, wypełnione mrowiem publiczności, do pałacu rządowego, gdzie uważana jest za gościa.

Mac Donald o roli pokojowej kobiet

Wiedeń, 5. 6. (PAT). Na posiedzeniu kongresu międzynarodowego kobiet odczytano pismo premiera angielskiego Mac Donalda, w którym tenże podkreśla wybitną rolę kobiet w akcji pokojowej. Kobiety powinny starać się uzyskać wpływ na politykę międzynarodową. Należy unocznąć opinii publicznej, że każdy okrutny wojenny wyciecz — jest krokiem do nowej wojny, zaś każdy okrutny wojenny, mniej jest większym zabezpieczeniem pokoju, aniżeli przymierze wojskowe.

Kierowanie spadochronem

Nowy York, 5. 6. (PAT) Henry Bushmen, lotnik, specjalizujący się w skokach z aeroplanu ze spadochronem skonstruował przyrząd, który umożliwia kierowanie spadochronem wedle woli spadającego. Przyrząd ten zaopatrzony jest w mały silnik dwucylindrowy, oraz propeller. Dzięki temu przyrządowi, który spadający umieszcza sobie na piersiach, można będzie przebyć przestrzeń od 20 do 30 mil angielskich w dowolnym kierunku od miejsca wyskoczenia z samolotu.

Najnowsza wiadomość o M. W. K. T.

Dyrekcja Międzynarodowej Wystawy Komunikacji i Turystyki w Poznaniu komunikuje, że swym organem oficjalnym uczyniła znany w całej Polsce tygodnik fachowy z dziedziny zagadnień komunikacji, mianowicie „Samochód” wydawnictwo S. A. Drukarni Polskiej. Ogólnie znany, wysoki — zarówno pod względem technicznym jak i informacyjnym — poziom tego czasopisma, gwarantuje sprawne spełnianie zadania oficjalnego organu prasowego pierwszej w Polsce wystawy komunikacyjnej i wszechstronne informowanie szerokiej mas o zdarzeniach z wystawy. Wszystkich, bliżej „Komturem” zainteresowanych, odsyłamy do tygodnika „Samochód”, którego pierwszy numer wystawowy ukazuje się w sobotę.

Przeciw propagandzie korytarzowej

W tych dniach ukazał się nakładem Instytutu Bałtyckiego w Toruniu obszerny tom p. t. „Przeciw Propagandzie Korytarzowej” jako praca zbiorowa 9 autorów pod redakcją p. Józefa Borowika, dyrektora Instytutu. Tom ten stanowi część drugą wykładów wygłoszonych w styczniu r. b. na kursie akademickim dla publicystów i dziennikarzy w Toruniu i zawiera w wstępie przemówienie p. H. Strassburgera p. t. „Nauka, polityka i prasa”, ujmujące w tych trzech zasadniczych punktach sprawę obrony naszego dostępu do morza. Na dalszą treść tomu składają się cenne prace profesorów J. Kostrzewskiego, A. Fischera i M. Rudnickiego, odpierające na podstawie źródłowych argumentów z dziedziny prehistorji, językoznawstwa i etnografji bezpodstawne pretensje Niemców w sprawie przynależności Pomorza. W dalszym ciągu znajdujemy ogromnie ciekawe referaty pp. K. Smogorzewskiego, E. Ruckera, T. Marskiego i T. Bierowskiego, omawiające szczegółowo organizację prasy i działalność instytutów naukowych w Niemczech na terenie propagandowym. W uzupełnieniu wspomnianego tomu, umieszczony jest spis niemieckich czasopism politycznych Prus Wschodnich i Wojew. Pomorskiego.

„Przeciw Propagandzie Korytarzowej” jest niewątpliwie cennym podręcznikiem dla wszystkich interesujących się zagadnieniem obrony Pomorza. Skład główny Cebethner i Wolff, Warszawa, cena 10 zł.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,88,7 zł, w Gdańsku na Warszawę 8,88,5 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płaci dziś za 100 mkn. w dewizach 212,84 do 212,04 zł, gotówką 212,44 zł; za 100 guld. gd. w dewizach 173,30 do 172,62 zł, gotówką 172,96 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 5 czerwca 1930. Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana.

Na rynku pap. procent. dokonano większych transakcyj 5 proc. poz. konwers. po 54,25—54 proc. w placeniu. Również placono za 6 proc. listy żytnie po 17,50, zaś 8 proc. listy dolarowe handlowano po 95,50 proc. w transakcjach. Reszta papierów w zaniedbaniu.

W akcjach bankowych wzgl. przemysłowych doszło do notowania tylko Bankiem Polskim po 170,— w oddaniu (większe sztuki, gdyż mniejsze sztuki poszukiwano po tym kursie) oraz Centr. Rolników po 90,— w placeniu. Poza tem poszukiwano Brow. Crcdziskie po 55,—, Cegielskiego po 49,—, Unję po 68,— i wyżej oraz większy popyt na Centr. Rolników po kursie.

Cedula urzędowa z dnia 5 czerwca 1930 r.

Papiery procentowe:
(Kurs w procentach nominalu)
5% Pożyczka konwersyjna 54,25—54% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 95,50% +

(Kurs w złotych)
6% listy żytnie Pozn. Ziem. Kred. 17,50 P.

Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 170,— O.

Akcje przemysłowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)

Centrala Rolników I—III em. zł. 90,— P.

Tendencja: Utrzymana.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 5. 6. 1930.

Waluty **Gotówka**
Dolary St. Zjed. tr.: 8,88½ sp.: 8,90½ kup.: 8,86½

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Holandja	358,70	359,60	357,80
Londyn	43,33¼	43,44	43,22½
Nowy Jork	8,90,9	8,92,9	8,88,9
Parwz	34,97½	35,06	34,85
Praga	26,44½	26,51	26,38
Szwajcaria	172,66½	173,10	172,23
Sztokholm	239,41	240,01	238,81
Wiedeń	125,80	126,11	125,49
Włochy	46,73½	46,85	46,62
Berlin	212,80		

Tendencja mocniejsza.

Papiery wartościowe i obligacje:

4% poz. inwest. 110,50—112,00

5% poz. premj. dol. 64,75

5% poz. kol. konw. 55,00

Akcje w złotych:

Bank Polski 0,00—170,00

Częstocice 0,00—34,50

W. T. Węgla 0,00—46,00

Lilpop 0,00—27,50

Modrzejów 00,00—10,25

Norblin 0,00—60,00

Ostrowiec 57,00—57,50

Starachowice 00,00—19,25

Tendencja niejednolita.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg

Berlin, 5 czerwca 1930.

Pszenica march. od st. załad. 76-77 kg 000,00—000,00

Tendencja dc pszenicy: natychm. dostawa wagonowa bez podaży poza tem spokojna.

Zyto march. od stacji załad. 72 kg 172,00—177,00

Zyto mekl. i staro march. fr. wagon Berlin sprzedaż 0,00—184,00

Zyto march. od st. zał. 73-74 kg cif Berlin sprzedaż 0,00—174,00

Tendencja: natychmiastowy towar wagonowy częściowo poparta, poza tem spokojna.

Owies march. od stacji załad. 143,00—153,00

Tendencja spokojna.

Jęczmień pastewny i przemysłowy 165,00—180,00

Tendencja spokojna.

Mąka pszenna 33,75—42,00

Tendencja mocna.

Mąka żytnia 21,60—25,00

Tendencja spokojna.

Ospa pszenna 07,75—08,25

Tendencja słaba.

Ospa żytnia 07,75—08,25

Tendencja słaba.

Groch Victoria 24,00—29,00

Groch dr. jadalny 21,00—25,00

Groch pastewny 18,00—19,00

Peluszka 17,00—18,00

Bób polny 15,50—17,00

Wyka 19,00—21,50

Łubin niebieski 16,00—17,50

Łubin żółty 21,50—24,00

Makuch rzepakowy 11,50—12,50

Makuch lniary 16,30—16,80

Wytłoki suche krajowe 8,00—8,30

Srót Soja 12,80—13,80

Piatki ziemniaczane 12,20—12,60

Ziemniaki: jadalne białe 1,40—1,60

Ziemniaki jadalne czerwone 1,50—1,80

Ziemniaki jadalne żółte 2,50—2,90

Ziemniaki fabryczne nie notowane.

Ogólna tendencja spokojna.

O przekroczenie granicy polsko-gdańskiej

Gdańsk, 5. 6. (PAT). Przez kilka dni prasa niemiecko-gdańska rozpisywała się w sposób przejawiający oaresztowaniach kilku Gdańszczan przez polskie władze graniczne za przekroczenie granicy w niedozwolonym dla przechodzenia miejscu. Prasa gdańska starała się w sposób przejrysty nawiązać te aresztowania do zajścia w Opaleniu. Wszystkie aresztowane osoby w tych dniach na pograniczu gdańsko-polskiem po przestuchaniu zostały wypuszczone na wolność.

W związku z tem gdańska „Liga Obrony Praw Człowieka” ogłasza komunikat, w którym zwraca uwagę, że zaostrenie przepisów granicznych ze strony Polski jest tylko odpowiedzią na szykanowanie ludności polskiej. Faktem jest, że 26 robotników polskich, przybywających codziennie na obszar w. m. Gdańska, wniosło do senatu i generalnego komisariatu Rzplitej Polskiej zażalenie, w którym uskarżają się na zbyt rygorystyczne ich traktowanie przez gdańskich urzędników celnych, którzy stosują do nich najrozmaitsze szykany i nakładają na nich kary pieniężne.

Kardynał Hlond u premiera

Warszawa, 5. 6. (PAT). Premier Sławek przyjął wczoraj J. E. ks. kardynała prymasa Hlonda.

„Żołnierz komendanta”

Warszawa, 5. 6. (Tel. wł.) Byli min. spr. wewnętrznych Józefski, żegnając się z urzędnikami ministerstwa, oświadczył: „Witając się z Panami, zaznaczyłem, że przychodzę jako żołnierz Komendanta, a dziś odchodzę również jako żołnierz Komendanta, tylko na inny posterunek”.

Przyjęcie u ambasadora

Warszawa, 5. 6. (PAT). Nowo przybyły do Polski ambasador Stanów Zjednoczonych p. Willys wraz z małżonką wydalili wieczorem pierwsze wielkie przyjęcie oficjalne w pałacu ambasady przy ul. Krakowskie Przedmieście dla 700 osób. Przyjęcie zakończyło się po północy.

Podróż metrop. Dyonizego

Warszawa, 5. 6. (PAT) Metropolita prawosławny Dyonizy wyjechał do Grecji na Górę Athos, gdzie odbędzie się narada delegatów autokefalicznych cerkwi prawosławnych w sprawie zwołania soboru ekumenicznego Kościoła Wschodniego. Wraz z metropolitą Dyonizym udali się na Górę Athos arcybiskup grodzieński Aleksy.

Japońska misja wojskowa

Warszawa, 5. 6. (PAT) Przybyli do Warszawy przedstawiciele armji japońskiej celem zapoznania się z polskimi urządzeniami wojskowymi i wyszkoleniem. W skład delegacji wchodzi pułkownicy japońskiego sztabu generalnego pp. Nakano, Numato, Haszimoto i majorowie: Imamuro, Kawamuro i Ueki.

Zgon astronoma

Lwów, 5. 6. (PAT). Zmarł tu wczoraj w 60-tym roku życia śp. dr. Marcin Ernst, prof. astronomji na uniwersytecie.

Pożar wsi

Częstochowa, 5. 6. (PAT). W dniu wczorajszym we wsi Więcki w pow. częstochowskim wybuchł olbrzymi pożar, który trwał do późnej nocy. Pastwą płomieni padło około 50 domów, 35 stodół i wiele innych budynków.

Wyrok śmierci

Kraków, 5. 6. (PAT). Przed trybunałem sądu przysięgłych w Krakowie odbyła się rozprawa przeciwko Józefie Furdynównie, służącej, która zabiła swe 5-ciomiesięczne dziecko, dusząc je ziemią, włożoną do ust. Sąd skazał Furdynównę na karę śmierci przez powieszenie.

Szpieg niemiecki

Warszawa, 5. 6. (Tel. wł.) W Katowicach skazano Kazimierza Zabrowskiego na 2 i pół roku więzienia za uprawianie szpiegostwa na rzecz Niemiec. (w)

Mordercy skazani

Wilno, 5. 6. (PAT). Mieszkaniec wsi Zaciśze Szymon Narkiewicz namówił Andrzeja Sajewicza i Jana Astramowicza do zamordowania małżonków Antoniego i Marji Narkowiczów. Zbrodniczy zamach został wykonany. Narkiewicz wyzionął ducha pod uderzeniami zabójców, Narkiewiczowa mimo ran ocalała i po kilku dniach wyświeiliła całą sprawę. Sąd skazał Narkiewicza i Sajewicza na bezterminowe więzienie, a Astramowicza na 12 lat.

Eksplzja w gabinecie fizykalnym

Warszawa, 5. 6. (Tel. wł.) W Tczewie podczas nauki fizyki nastąpiła eksplozja, która zraniła ciężko nauczyciela Ditmana oraz dwie uczennice. (w)

Wypadek samochodowy

Warszawa, 5. 6. (Tel. wł.) Koło Dubna na Wołyniu samochód wjechał

Znamienna petycja do Prezydenta

Z Płońsk „Gazeta Warszawska” otrzymała tekst następującej petycji, podanej przez mieszkańców tego powiatu p. Prezydentowi Rzeczypospolitej w czasie jego pobytu w tem mieście:

Płońsk, dnia 27 maja 1930 r.

Do

Jaśnie Wielmożnego Pana Prezydenta Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej Profesora Ignacego Mościckiego
Jaśnie Wielmożny Panie Prezydencie!

Ludność miejscowa, przez administrację rządową steroryzowana, nie może Ci złożyć podczas objazdu Twojego petycji przez czołowych swoich przedstawicieli, którzy nie chcą i nie mogą narażać się na szykany i dlatego my, niżej podpisani, którzy nie mamy już nic do stracenia, mieszkańcy tutejsi, samorzutnie składamy w ręce Twoje niniejszą prośbę:

Jaśnie Wielmożny Panie Prezydencie, nie patrz na miejscowe stosunki przez różowe okulary miejscowych sfer rządowych. Porozmawiaj z pracującą ludnością naszą, z kupcami i rolnikami, a od największego do najmniejszego powiedzą Ci, że nawet za niemieckiej okupacji nie było u nas takiej nędzy i ucisku podatkowego, jaki jest

dzisiaj. Niemcy zabierali nam bezpośrednio wszelkie plody rolne, ale odliczali jednak i zostawiali nam coś na przeżycie; nieprzewidująca gospodarka obecnych naszych sfer rządowych zapomina nawet, że my musimy przeżyć żyć. Jesteśmy wszyscy zgnębieni, tak rolnictwo, jak i kupiectwo, które zaledwie narodzone, już kona pod ciężarami olbrzymich podatków.

Jaśnie Wielmożny Panie Prezydencie, miejscowy nasz starosta, który, nawiasem mówiąc, dotąd jeszcze mieszka w okupowanym cudzym budynku i oddać go nie chce prawowitemu jego właścicielowi, pokaże Ci za chwilę wspaniałą nowowytbudowaną, juścić na kredyt, na nasze cento, wielki szpital, ale pamiętaj, że jest to tylko gest bankruta, który festynem, kwiatami i fajerwerkami chce pokryć swoją nędzę i brak gotówki, niewypłacalność i bankructwo.

Na miłość Boską, zastanów się nad tem wszystkim Jaśnie Wielmożny Panie Prezydencie, bo jeśli rząd Twój doprowadzi nas wszystkich do rozpacz, to nie pozostanie i dla Ciebie ani chwaly z tego, ani przyszłości.

Z najwyższą czcią należną.
(Następuje sto jedenastcie podpisów).

Rugi

Pamiętamy doskonale rugi w szkolnictwie, jakie zastosował p. Kazimierz Świtalski, dawniej nauczyciel gimnazjalny, potem czasami dzięki „sanacji” dyrektor departamentu politycznego ministerstwa spraw wewnętrznych. Dzięki niemu za ministerstwa oświaty p. Dobruckiego zaraz po rozwiązaniu parlamentu dokonano licznych przeniesień w szkolnictwie. Dokonywano ich także i w innych resortach, jak np. kolejnictwie. Teraz postąpiono podobnie.

Przeciwno dawnym zarządzeniom ministerjalnym kilku pokrzywdzonych wystąpiło do Trybunału Administracyjnego i wygrało sprawy. Między innymi wygrał sprawę pos. prof. Michalkiewicz, przeniesiony nagłe z Poznania do Skierniewic. Trybunał Administracyjny zarządził ministra unieważnić. Obecnie jednak pos. Michalkiewicz otrzymał ponownie rozporządzenie ministra Czerwińskiego, przenoszące go „dla dobra szkoły” ponownie do Skierniewic... Chyba będzie znowu sprawa w Trybunał Administracyjny.

Inny wypadek rugów. W Miechowie był dyrektorem gimnazjum Tadeusz Kościuszki p. Tadeusz Lech, który na czele instytucji stał od lat kilkunastu. Nagle został zwolniony ze służby bez podania powodów. Wysłana przez obywateli delegacja do ministra nie została w Warszawie do niego dopuszczona, a minister polecił jej zakomunikować, że zarządzenie usunięcia go nie może być zmienione.

O cóż poszło? Oto okazało się, że przyczyną zwolnienia p. Lecha było pismo kierownika przysposobienia wojskowego w Miechowie p. Zawadzkiego, który złożył następujący „raport” do Warszawy:

„Melduję, że w związku z obchodem 11 rocznicy niepodległości Polski w dniu 11 listopada 1929 r. w Miechowie podczas uroczystości narodowych, będąc za kulisami, zauważyłem, że zachowanie się dyrektora gimnazjum Lecha pozostawiało dużo do życzenia. Okazywał on żywo niezadowolone z powodu wymienianych zasług marszałka Piłsudskiego przez prelegenta. Gdy zwróciłem uwagę, aby p. Lech nie zachowywał się w sposób gorszący, ten zdenerwowany głosem oświadczył, że akademia nie jest wiecem propagandowym. Melduję, że przez odczyt o osobie marszałka Piłsudskiego po raz pierwszy padły w Miechowie słowa prawdy historycznej. Podobnie zaś, gdy byłem na wielu odczytach, wygłaszanych bądź przez dyrektora Lecha, bądź przez jego ludzi, przez pomijanie marszałka Piłsudskiego prawda historyczna była rozmyślnie fałszowana”.

Oto obrazek rzeczywistej rzeczywistości w okresie „sanacji moralnej”.

Polska wyrozumiałość i bezwzględność niemiecka

Otrzymujemy poniższy artykuł z prośbą o zamieszczenie:

W ostatnich dniach doniosły pisma, że władze skarbowe Rzeczypospolitej zamierzają zastosować egzekucję wobec ks. Pszczyńskiego, jednego z najbogatszych ludzi w Polsce, który od 4 lat zalega z podatkami na sumę 14.000.000 zł. Dowodzi to zaiste wielkiej wyrozumiałości urzędów skarbowych, które zwle-

kały tak długo ze ściąganiem podatków od tego majątku, a teraz niejako ostrzegają go o swych zamiarach, dając mu czas do wywiązania się z zobowiązań wobec państwa.

Inaczej, jak donoszą nam, postępują Niemcy z Polakami w Prusach Wschodnich. Niebawem, wprost skandalicznie jest zachowanie się słynnego już dzisiaj w Polsce landrata w Kwidzynie Zimmera, znanego polakożercy.

Właściciel majątku Waplewo p. Sierakowski, b. prezes Związku Polaków w Niemczech i b. poseł na sejm pruski, zadeklarował w swoim czasie dobrowolną ofiarę na budowę dróg bitych w powiecie w kwocie 80.000 mk. Ciężki kryzys gospodarczy, który ogarnął ten kraj i szczególnie rolnictwo, nie pozwolił mu wywiązać się z tej hojnej i zaznaczonej mimochodem, może zbyt pochopnej ofiary. Wtedy samorząd powiatowy — czyli jego przewodniczący landrat Zimmer — skarży go do sądu, wygrywa sprawę i wzywa p. Sierakowskiego do zapłacenia w ciągu 3 dni pierwszej raty, tj. 20.000 mk. pod groźbą wszczęcia kroków egzekucyjnych, tj. wystawienia majątku całego na subastę.

Dzieje się to wtedy, gdy z funduszu t. zw. „Ostpreussenhilfe” ziemianie niemieccy otrzymują olbrzymie zasiłki, gdy rząd przyznaje im daleko idące ulgi w dziedzinie podatkowej, organizuje akcje oddłużania dóbr ziemskich i asygnuje dziesiątki milionów na budowę dróg żelaznych i bitych w Prusach Wschodnich o przeznaczeniu wybitnie strategicznym, a bez wartości użytkowej dla prowincji.

Wobec terminowej wpłaty 20.000 mk. na szczęście cała akcja, obliczona na doprowadzenie do licytacji dóbr waplewskich i wyzucie w ten sposób zniędźdzonego Polaka z ojcowizny, chybiła celu. Niemniej charakterystyczne to wymownie niemiecką nienawiść, zaciekłość i cyniczny bezwstyd w walce ze wszystkim, co polskie.

Zjazd cechów rzeźniczych w Śremie

500-lecie Cechu rzeźniczego w Śremie — Poświęcenie nowego sztandaru Obrady delegatów cechowych wojew. poznańskiego.

Jak to niedawno zapowiadaliśmy, odbył się w niedzielę 1 czerwca w Śremie IX. zjazd delegatów cechów rzeźniczych wojew. poznańskiego, który połączono z obchodem uroczystym 500-lecia istnienia cechu rzeźniczego w Śremie i poświęceniem nowosprawnego sztandaru.

Przebieg zjazdu i uroczystości był bardzo poważnym i przez delegację licznie obseslanym.

Rano o godz. 7 wyruszyli członkowie cechu rzeźniczego w Śremie z banderą konną i kapelą Tow. Młodzieży, na powitanie przybywających gości na dworcu. Powitał przybyłych imieniem Cechu p. Szubert Józef.

O godz. pół do dziewiątej udano się pochodem do domu Starszego Cechu p. Rusiaka po nowy sztandar, a następnie do kościoła Po-Franciszkańskiego, gdzie ks. dr. prał. Taczak odprawił mszę św. na intencję Zjazdu. Podczas nabożeństwa śremski chór śpiewacki pod batutą p. Borowiaka

Zielone Świątki!

Wesołe wycieczki, długie spacery lub beztrudnie wypoczynki — wszystko to skąpane w słońcu — ileż dostarczy Wam radości.

Szcześliwe chwile Świąt upamiętni kamera „Kodak”

z anastygmatem F: 6,3 za zł. 100.—

„Kodak” utrwali wrażenia z wycieczek, później samo przeglądanie zdjęć przeniesie Was ponownie do tych dwóch dni szczęśliwych

Zniżka cen na wiele modeli „Kodaków”.

W każdym większym składzie przyborów fotograficznych zademonstrują Wam modele kamer „Kodak” i „Brownie”.

3 warunki konieczne do dobrego zdjęcia:
kamera „Kodak”, błona „Kodak” i papier „Azura”.

Kodak Sp. z o. o. Warszawa, plac Napoleona 5.

wykonał pienia na głosy mieszane. Od stopni ołtarza wygłosił ks. prob. podniósł przemówienie do uczestników zjazdu, poczem dokonał ceremonii poświęcenia nowego sztandaru.

Matkami chrzestnymi były pp.: Bogacka, Olejniczakowa, Laudowiczowa, Kaczorkowa, Rusiakowa, Szubertowa, Olszewska, Raszewska i A. Szubertowa; ojcami chrzestnymi zaś pp.: hr. Kęszycki, dr. Ślebioda, Syller, Mięloch, Szubert, Czabański, Szuwart, Worsztynowicz i Galecki.

Po akcie poświęcenia sztandaru odpiewano wspólnie: „Boże coś Polskę”.

Po skończonym nabożeństwie, ruszył pochód przed ratusz, gdzie dokonano odczytania aktu fundacyjnego sztandaru i wbljania gwoździ. W uroczystości tej brały udział sztandary cechów: starego Cechu rzeźn. w Śremie, Cechu Szewców w Śremie, Cechu Piekarzy w Śremie, a dalej Cechów rzeźniczych z Poznania, Bydgoszczy, Grodziska, Kępna, Jarocina, Leszna, Kościana, Swarzędza, Inowrocławia, Mosiny, Krotoszyna i Rogoźna!

W dalszym ciągu przemawiali pp. Kazim. Syller z Poznania, burmistrz Ober, p. Olszewski z Poznania, J. Szczepański z Pomorza, Mik. Górski z Poznania, przedstawiciele i delegaci cechu piekarzy w Śremie, cechów rzeźniczych w Kórniku, Rakoniewicach, Swarzędzu, Gostyniu, Odolanowie, Lesznie, Pniewach, Kępnie, Środzie, Ostrzeszowie, Nakle, Szamotułach, Cechu stolarzy w Śremie, Cechu ślusarskiego w Śremie i wielu innych.

Po uroczystości przed ratuszem, rozwinął się barwny pochód, który z orkiestrą na czele udał się do hotelu „Bazar”, gdzie goście i delegatów podejmowano śniadaniem. I tutaj nastąpiły liczne przemówienia połączone z życzeniami dla Cechu-jubilata.

Po południu o godzinie 2 nastąpiło otwarcie Zjazdu delegatów, czego dokonał prez. okr. p. S. Olszewski, witając gości w osobach ks. prob. Taczaka, p. starosty Wilczka, por. p. Błachuta jako przedstawiciela D. O. K. VII. i innych.

W dalszym ciągu obrad wysłuchali zebrani referatów pp. S. Olszewskiego, Błaszaka, Alankiewicza i Potockiego. Referaty dotyczyły spraw jak: „Położenie rzemiosła z uwzględnieniem rzeźnictwa”, dalej: „Rzeźnictwo wobec ciężarów podatkowych”, „Sprawa sprowadzania tłuszczów”, oraz „Sprawa syndykatu surowych skór”.

Do wszystkich wymienionych referatów podjęto szereg ważnych rezolucyj.

Kilkugodzinne obrady zakończono załatwieniem spraw wewnętrznych według ustalonego zgóry programu.

Przebieg uroczystości jak i zjazdu, pozostawił po sobie miłe na mieście wrażenie. (X. X.)

Ś. p. Antoni Mohr

Zmarł w Poznaniu w wieku 67 lat były wizytator Kuratorium Okręgu Szkolnego w Poznaniu śp. Antoni Mohr. Zmarły przyczynił się waleśnie do zorganizowania szkolnictwa polskiego w województwie poznańskim i do jego spolszczenia. Czynny na polu obywatelskim zasłużył się bardzo jako członek zarządu głównego Tow. Szkoły Ludowej, pracując dla tej instytucji na terenie Śląska Cieszyńskiego. (k)

PASTA TĘPI **ZIARNA TĘPIA**

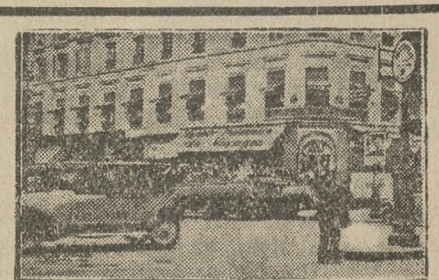
SZCZURY **MYSZY**

Łatwe i wygodne stosowanie!
Bezwzględnie pewny skutek!

W sprzedaży:
Pudełka blaszane do 30 gramów | Pudełka tekturowe od 25 50 100 250gr 1 kg

W wyjątkowym opakowaniu Bayer! Do nabycia w aptekach i składach aptecznych

NW 11067

POLSKIE BIURO POLEXPRESS

PODRÓŻY

Paryż 22, Boulevard des Italiens

organizuje nr 11288

LUKSUSOWA-REKLAMOWA

WYCIECZKĘ

do Paryża, Lisieux, Deauville, Trouville od 15 do 23 czerwca.

Przyjmuje zapisy

DELEGATURA POLEXPRESSU

przy Biurze Ekspedycyjnym „Altrauss”

w Warszawie, św. Krzyżka 6, tel. 253-68, od 4 do 6-tej.

Prospekty na żądanie.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Mozaika gospodarcza z Gdyni

(Od własnego korespondenta)

Gdynia, w czerwcu.

W przywozie do Gdyni pierwsze miejsce zajmuje teraz złom żelazny sprowadzany przeważnie z Francji i Anglii, dla naszych hut. Na złom żelazny, zwany także żelastwem, składają się stare szyny kolejowe, części zniszczonych maszyn, połamane podkowy, pogięte gwoździe itd. Wśród złomu znajduje się nierzadko granaty, bomby gazowe, helmy stalowe i inne pozostałości z wielkiej wojny. Granaty i bomby, za wyszukanie których robotnicy, zajęci przy wyładunku, otrzymują premje, zatapia się w morzu.

Niedawno przybyły do Gdyni ze Szczecina dwa żaglowe stateczki z ogólnym ładunkiem 250 t zupełnie nowych nitów, zadeklarowanych jako złom. Władze celne zupełnie słusznie zakwestjonowały charakter deklaracji i wyszły z założenia, że fabrycznie nowe nity nie mogą być złomem. Okazało się jednak, że nity wykonała jedna z fabryk niemieckich dla pewnej budowy i pomyliła się w rozmiarach, wobec czego wyrób wykonany na zamówienie, był nie do użycia. Fabryka, nie mogąc w żaden sposób zbyć tych nitów, oddała je, na szmelc i nity przybyły do Gdyni.

Dla wszelkiej jednak pewności, nity przesłano z Gdyni na Górny Śląsk w krytych wagonach i przy wrzucaniu ich do martinowskiego pieca asystował urzędnik celny.

Obecnie pozostała tylko sporna kwestja, kto ponieść ma koszt przesyłki nitów z Gdyni na Górny Śląsk w wagonach krytych, droższych od wagonów otwartych, w których przewozi się zazwyczaj złom.

W miesiącu kwietniu sprowadzono do Gdyni po raz pierwszy, większe partie hiszpańskich pomarańczy. Większość transportów zdołano sprzedać w kraju przed Wielkanocą, ale na reszcie, pięć wagonów, nie znalazłszy w Polsce kupca, Tranzakcyj z pomarańczami trudno u nas dokonywać, ponieważ bardzo wysokie cło (121 zł za 100 kg) wymaga posiadania wielkiego kapitału obrotowego. Po świętach nie było już amatorów na pomarańcze i importerzy polscy myśleli już nad tem, żeby owoce, których sama cena, bez cła, jest minimalną, zatopić w morzu. Ostatecznie jednak znalazł się kupiec w Berlinie i pięć wagonów hiszpańskich pomarańczy powędrowało koleją do Niemiec, tranzytem przez Gdynię.

Gdynia odczuwa przede wszystkim brak regularnych połączeń okrętowych. Stała komunikacja towaro-pasażerska z Anglią, którą utrzymują dla Gdańska statki „Polsko-Brytyjskiego Tow. Okrętowego”, oddawna ma być przeniesiona do Gdyni. Z wysuwanych kilkakrotnie terminów — jeszcze żaden nie został dochowany. Trudności powoduje rząd kanadyjski, który nie chce wyznaczyć dogodnych dni dla badania emigrantów w Wejherowie przez swojego lekarza, stacjonowanego w Gdańsku. Obecnie mówi się znowu, że z końcem czerwca statki „Polsko-Brytyjskiego Tow.” będą definitywnie przychodziły i odchodziły z Gdyni i łączyły nasz port bezpośrednio z Londynem i Hullem.

Handel polski domaga się teraz stałego połączenia ze Szwecją, ze Sztokholmem. Ponieważ stworzenie nowej linii wymagałoby nowych wielkich przygotowań i pewnego ryzyka, myśli się o tem, żeby statki „Linji Bałtyckiej”, „Chorzów” i „Tzew”, odwiedzające regularnie porty wschodniego Bałtyku, zawijały również do Sztokholmu.

Do Gdyni awizowane są 35 wagonów wytlaków buraczanych z Rumunii, przeznaczonych dla Ameryki. Wytłoki rumuńskie pochodzą z cukrowni bukowińskich, którym najwiśdziej opłaca się lepiej tranzyt przez Polskę, aniżeli korzystanie z portów Morza Czarnego. Awizowany transport będzie w Gdyni pierwszym większym tranzytem z Rumunii. Fob.

Sytuacja

przemysłu cukrowniczego

Z zebrania Banku Cukrownictwa S. A. w Poznaniu.

W dniu 30 maja r. odbyło się w lokalu Banku Cukrownictwa w Poznaniu walne zebranie akcjonariuszów Banku pod przewodnictwem prezesa rady nadzorczej p. Józefa Zychlińskiego. Po zagajeniu zebrania zarząd złożył sprawozdanie z działalności Banku Cukrownictwa za rok 1929. Sprawozdanie dawało pogląd nie tylko na stronę finansową działalności Banku, lecz również na kształtowanie się koniunktury w przemyśle cukrowniczym.

Przemysł cukrowniczy, rozwijający się pomyślnie w ciągu ostatnich kilku lat na podłożu względnej koniunktury rolniczej, sprzyjającej uprawie buraka cukrowego, znalazł się w ub. roku w trudniejszych warunkach spowodowanych intensywniejszym finansowaniem zwiększonej produkcji i potrzebą wcześniejszego regulowania należności za dostawione i zakontraktowane buraki pod naporem rolnictwa pozabawionego możliwości normalnego zbytu innych płodów rolnych. Ciężkie zadanie w roku ubiegłym miał Bank do spełnienia z umieszczeniem nadmiaru produkcji na rynkach zagranicznych, a to ze względu na zwiększoną podaż cukru Kuby i Jawy. Przewidywana wysoka produkcja tych 2 wysp działała deprymująco na rynek, wskutek czego sfery kupieckie, licząc na spadek cen, wstrzymywały się od większych zakupów. Od połowy września r. ub. nastąpiła znaczna deprecjacja cukru, sprzęty i wytwórczość krajów europejskich okazały się znacznie większe niż spodziewano się. Czynnikiem który ostatecznie przyczynił się do pogorszenia koniunktury były katastrofalne wypadki na nowojorskiej giełdzie papierów wartościowych, które spowodowały dalsze osłabienie rynku cukrowego. Na rynkach zagranicznych Bank sprzedał w chwilach korzystniejszej koniunktury 235 335,8 tonn cukru eksportowego w wartości cukru białego, a to do Anglii, Holandji, krajów nadbałtyckich, Niemiec, Egiptu, Gdańska i in. Sprzedaż cukru na rynku krajowym odbywa się w trudniejszych aniżeli w latach ub. warunkach; szczególnie w ostatnim kwartale r. ub. podczas nowej już kampanji cukrowniczej zaznaczyło się jaskrawo zmniejszenie zapotrzebowania cukru przez ludność wiejską. Dla ułatwienia możliwości zbytu cukru poza warunkami kartelowymi Bank stosował samodzielnie udogodnienia kredytowe wyrażające się sumą kredytów na przeszło 160 milj. zł. W okresie od 1. 10. 1928 do 1. 10. 1929. daje się stwierdzić wzrost spożycia cukru o 6,5%. Te względnie pomyślne rezultaty można przypisać w części ułatwieniom kredytowym Banku, należałemu opracowaniu rynków oraz rozszerzonej działalności jego składnic, których obroty w porównaniu z okresem kampanji 1927/28 wzrosły o 45,6%. Ogólna sprzedaż cukru na rynku wewnętrznym w roku ubiegłym wyniosła 361 036 tonn, co w porównaniu z r. 1928 stanowi o 3% więcej.

Działalność kredytowa poza zakresem finansowania produkcji cukrowni została przez Bank rozszerzona na sfery rolnicze i rolniczo-handlowe. Stan wkładów łącznie z saldami kredytowymi na rachunkach bieżących powiększył się o 11½ milj. wyrażając się w ostatecznej sumie bilansu 40 milj. zł. Planowane podwyższenie kapitału zakładowego nastąpiło drogą wypuszczenia VI emisji akcji na złotych nom. 3 milj.

Bilans Banku na dzień 31 grudnia zamyka się sumą 287 725 875,— zł, czysty zaś zysk wyraża się sumą 1541 669,— zł. Zysk ten podzielono w myśl propozycji zarządu, przeznaczając m. in. 12% na dywidendę dla akcjonariuszów. Ustupających członków rady nadzorczej z powodu wygaśnięcia kadencji pp. Józefa Zychlińskiego, dr. Langego, Olexa i Wł. Psarskiego wybrano ponownie. Przedłożony bilans oraz rachunek zysk i strat za r. 1929 po przyjęciu dr. wiadomości protokołu z odbytej rewizji zaakceptowano, wyrażając zarządowi i radzie nadzorczej absolutorjum.

KRONIKA GOSPODARZA

(k) Zebranie w sprawie szkolnictwa zawodowego. W wczorajszym feljetonie p. t. O przyszłości szkolnictwa zawodowego podano mylnie, że zwołane na dziś o godz. 20 zebranie poświęcone omówieniu spraw szkolnictwa zawodowego odbędzie się w Izbie przemysłowo-handlowej. Tymczasem zebranie to odbędzie się w auli Miejskiej Szkoły Handlowej przy ul. Śniadeckich 54/56.

(k) Bilans Banku Polskiego za trzecią dekadę maja br. wykazuje zapas złota 702 milj. 354 tys. zł t. j. o 64 tys. zł więcej niż w poprzedniej dekadzie. Pieniądże i należności zagraniczne, zaliczone do pokrycia zmniejszyły się o 9 milionów 964 tys. zł. do sumy 270 milj. 89 tys. zł, również i niezaliczone do pokrycia zmniejszyły się o 1 milj. 485 tys. zł. do sumy 109 milj. 889 tys. zł. Portfel wekslowy wzrósł o 11 milj. 156 tys. zł. i wynosi 594 milj. 354 tys. zł. Pożyczki zastawowe wzrosły o 7 milj. 614 tys. zł. do 78 milj. 50 tys. zł. Inne aktywa wynoszą 125 milj. 469 tys. zł, zatem o 944 tys. zł. więcej niż w poprzedniej dekadzie. W pasywach pozycja natychmiast płatnych zobowiązań spadła o 125 milj. 665 tys. zł. (252 milj. 388 tys. zł.) Obieg biletów bankowych wzrósł o 132 milj. 74 tys. zł. (1.332 milj. 683 tys. zł.) Stosunek procentowy pokrycia obiegu biletów i natychmiast płatnych zobowiązań Banku wyłącznie złotem wynosi 44,33 proc (44,31 procent ponad pokrycie statutowe), pokrycie kruszcowa-walutowe 61,35 proc. (21,35 proc. ponad pokrycie statutowe), wreszcie pokrycie złotem samego tylko obiegu biletów bankowych wynosi 52,70 proc. W ciągu ubiegłej dekady uskuteczono na rachunek ministerstwa skarbu pierwszą normalną pełną spłatę półroczną tytułem odsetek i amortyzacji skonsolidowanego długu wobec rządu Stanów Zjednoczonych Ameryki w kwocie dol. 3.137.400 — równowartość zł. 27.980.000. — Przez poprzednie lat 5 od r. 1925 do 1929 r. Polska na podstawie umowy z rządem Stanów Zjednocz. dokonywa-

ła na rachunek powyższego długu minimalne ulgowe wpłaty i dopiero 1930 r. jest pierwszym rokiem spłat normalnych.

(k) Sfery gospodarcze przeciw ograniczeniu czasu pracy w górnictwie. Związek izb przemysłowo-handlowych wypowiedział się przeciw przystąpieniu Polski do projektowanej międzynarodowej konwencji o czasie pracy w górnictwie węglowym. W wystąpieniu swem Związek izb stwierdził, że ograniczenie czasu pracy w górnictwie węglowym spowodowałoby zmniejszenie produkcji węgla w zagłębiu dąbrowskim o ca 15%, górnośląskim — 13% i krakowskim — 8%, co w konsekwencji spowodowałoby zwiększenie kosztów własnych produkcji odpowiednio o 18%, 16% i 9%. Związek izb stwierdził, że tego rodzaju zwiększenie kosztów produkcji musiałoby się w tym samym stopniu odbić na cenach węgla, a w konsekwencji spowodować zwiększenie kosztów produkcji wszystkich niemal przemysłów krajowych, jako podstawowych odbiorców węgla. Ponadto Związek izb stwierdził, iż wprowadzenie w życie wspomnianej konwencji pogorszyłoby w sposób niewątpliwą sytuację polskiego przemysłu węglowego w stosunku do najważniejszego jego konkurenta, t. j. Anglii. To pogorszenie sytuacji nader szybko odbiłoby się ujemnie na bilansie handlowym, zmniejszając poważnie eksport węgla.

(k) Gdynia w maju. W ciągu ub. miesiąca przybyło i wyszło z Gdyni 396 statków o ogólnej pojemności 345 043 t. r. n. Pasażerów przybyło 389, zaś wyjechało 1764. Ogólny obrót towarowy wyniósł 283 049,2 t., w czem 227 962,5 węgla eksportowego. W porównaniu z mies. kwietniem obrót towarowy wzrósł o prawie 43 000 t. Import drobnicy w stosunku do kwietnia o prawie 120 t., zaś eksport drobnicy wzrósł z 165,8 na 262,7 t., co jest objawem radosnym. Poza tem wśród drobnicy stwierdza się coraz większe różniczkowanie. Do znacznego wzrostu drobnicy, eksportowanej przez Gdynię, przyczyni się w najbliższych miesiącach uruchomiona już chłodnia portowa. Od końca bież. miesiąca statki „Polsko-Brytyjskiego Tow. Okrętowego” będą stale przychodziły i wychodziły z Gdyni. (S. B.)

Z WYDAWNICTW

(w) Organ oficjalny M. W. K. T. Dyrekcja Międzynarodowej Wystawy Komunikacji i Turystyki w Poznaniu komunikuje, że swym organem oficjalnym uczyniła znany w całej Polsce tygodnik fachowy z dziedziny zagadnień komunikacji, mianowicie „Samochód” wydawnictwo S. A. Drukarni Polskiej. Ogólnie znany, wysoki — zarówno pod względem technicznym jak i informacyjnym — poziom tego czasopisma, gwarantuje sprawne spełnianie zadania oficjalnego organu prasowego pierwszej w Polsce wystawy komunikacyjnej i wszechstronne informowanie szerokich mas o zdarzeniach z wystawy. Wszystkich, bliżej „Komturem” zainteresowanych, odsyłamy do tygodnika „Samochód”, którego pierwszy numer wystawowy ukazuje się w sobotę.

Powrót marnotrawnego Czechowicza do P. P. S

PRZY ZAKUPACH ZWAŻAJ
CZY JESTEŚ W SKŁĘPIE
POLSKIM I CHRZEŚCIJAŃSKIM!

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Śmierć pod kołami pociągu

Niezwykła umowa — Niedotrzymanie jej pociągnęło za sobą ruinę materialną, a zakończyło się samobójstwem

Dziś o godz. 7.45 rzuć się pod koła pociągu zdążającego do Leszna na torze puszczkowskim tuż za skrzyżowaniem toru Poznań—Zbąszyn 30-letni stolarz Daniel Pszeniczny, zamieszkały przy ul. Szwajcarskiej 7. Parowóz pociągu odciał Pszenicznemu, który jest rodem z Póltowa na Ukrainie sowieckiej, głowę od tułowia tak, że śmierć nastąpiła na miejscu.

Jak się okazało, Pszeniczny popełnił samobójstwo. Motywy są bardzo niezwykłe i wyjaśnia je denat w pozostawionym liście. Z jego treści wynika, że Pszeniczny prowadził samodzielny warsztat stolarski i przyjął zamówienie na wykonanie mebli (kredensu oraz bufetu) w określonym terminie. W razie niewykonania mebli w

terminie — tak opiewała umowa zawarta wobec świadków — zamawiający miał prawo do zabrania warsztatu. Warunki jednak widocznie były dla Pszenicznego niewykonalne i nie mógł dotrzymać terminu tej umowy. Świadczyło to conajmniej o małym zastanowieniu się i liczeniu z rzeczywistością.

Zamawiający przystąpił do wykonania swoich praw i Pszeniczny był całkowicie zrujnowany. Wziął on to sobie tak bardzo do serca, że rzuć się pod koła pociągu. Zwłoki samobójcy po zbadaniu ich na miejscu przez specjalną komisję przewieziono do kostnicy miejskiej. Pszeniczny był Ukraińcem i niema w Poznaniu zdaje się żadnej rodziny. (k)

Wyszedł już 36 numer „Wielkopolskiej Ilustracji“ i jak zawsze przynosi mnóstwo ciekawych zdjęć, zajmujących i bogato ilustrowanych artykułów. Na szczególną uwagę zasługuje artykuł p. t.

400-lecie poezji Jana Kochanowskiego

Młodzieży zwracamy uwagę na stronę 22

Polscy bokserzy w Budapeszcie

(Największe i najtańsze pismo ilustrowane dla szerokich kół publiczności. Pojedynczy egzemplarz tylko 45 groszy, miesięczny abonament 150 zł, kwartalnie 4.— zł. (bez kosztów przesyłki) — Egzemplarzy okazowych bezpłatnie należy żądać wprost od administracji: Poznań, Św. Marcin 70).

Smutne objawy zdziczenia

Robotnicy bezczeszcza kości zmarłych, wykopane podczas prac kanalizacyjnych — Ukróć te niesamowite wybryki

Na ul. Warszawskiej przy zbiegu ul. Świętojańskiej rozpoczął magistrat prace kanalizacyjne. Teren ten idzie wzdłuż t. zw. szosy swarzędzkiej; zrywa się tam nawierzchnię i rozkopuje do pewnej głębokości. Przy tych pracach tuż za ul. Świętojańską natknięto się na szkielety ludzkie, pochodzące niewątpliwie z dawnych bardzo czasów. Zdaniem okolicznych mieszkańców był tam dawniej cmentarz. Szczątki są częściowo dobrze jeszcze utrzymane zwłaszcza czaszki, piszczele, uzębienie szczęk oraz kości miednicowe.

Z szczególną przykrością patrzy przechodząca publiczność na niezwykły brak szacunku dla zmarłych, zaobserwowany u licznych zbierających się wyrostków. Rozrzucają oni kości i roznoszą je na wszystkie strony a zdarza się podobno nawet, że robotnicy wracający rowerami od pracy, przy-

wiązują sobie te czaszki albo piszczele i dzwonią nimi szyderczo.

Podobne objawy zdziczenia nie mogą być tolerowane! Należy z całą energią ukrócić takie niesamowite popisy, a wobec możliwości przeprowadzenia dalszych wykopalisk trzeba, aby śmiertelne szczątki pochowane kiedyś na cmentarzu, były umieszczone w odpowiednim poświęconym miejscu. Rozrzucanie szkieletów i bezczeszczenie ich wpływa bardzo ujemnie na młodzież, w której podrywa się tak konieczny, a we wszystkich narodach głęboko zakorzeniony kult dla zmarłych, wprowadzając natomiast szkodliwe rozwydrzenie.

Wyrażamy przekonanie, że miarodajne czynniki tą sprawą zajmą się gorliwie i unikną przykrych zajęć, które gorszą bardzo wielu mieszkańców tej dzielnicy, wywołując u nich zupełnie uzasadnione oburzenie. (k)

Wielki tydzień

Polskiego Czerwonego Krzyża

Tydzień ten zakończy się w niedzielę wielką zabawą wiosenną dla dzieci na arenie P. W. K. przy Alejach Reymonta (dojazd tramwajami tylko od ul. Grunwaldzkiej) przy współudziale orkiestry 15 p. ul. Program przewiduje: 1. koncert od godz. 15, 2. gry i zabawy dla dzieci, 3. koło szczęścia, 4. „rybka“, 5. wyścigi we workach, 6. tłuczenie garnków, 7. jazda samochodem dla dzieci starszych, 8. jazda samochodzikami dla dzieci małych, 9. „kółeczka“ i 10. polonez z lampionami. Wstęp dla dorosłych 50 gr, dla dzieci 25 gr.

Wielki tydzień P. C. K. zakończy się dancinżem dla dorosłych w pawilonie oszklonym na P. W. K. Początek o godz. 17, koniec o godz. 24; przygrywać będzie orkiestra 7 D. A. K.; dojazd tramwajami tylko od ulicy Grunwaldzkiej. Przystanek przy Alejach Reymonta, tuż przy arenie.

W niedzielę w południe odbędzie się w świetlicy Collegium Medicum (ul. Fredry 10) wielkie zebranie propagandowe, na którym przemówienie o zadaniach Czerwonego Krzyża wygłosi p. red. Jerzy Herniczek.

Sezon w Ławicy

Drugi dzień wyścigów konnych

Wczoraj pogoda dopisała to też zgromadziło się jak na dzień powszedni dużo miłośników sportu konnego a zwłaszcza amatorów totalizatora. — Dla dogodności widzów, wystarczyło do Ławicy przed i po wyścigach. Ponadto chcąc zainteresować wyścigami szerszy ogół publiczności zniżyło w roku bieżącym ceny wstępu.

Środkowym gonitwom przewodniczył prezes p. rad. Kazimierz Zychliński. Koni biegło dużo, wyplaty totalizatora były niezłe.

W biegu pierwszym przy udziale trzech koni o głowę wygrała „Gini“ pod por. Bobińskim od „Żupana“ pod por. Pieczyńskim; trzeci był „Naughty Boy“. W biegu drugim z przeszkodami sprawdziło się, że „Karrara“ jest dobra na krótsze dystanse bowiem wygrała dowolnie (jechał por. Bobiński), bijąc „Coco“, „Demetrę“ i „Arkana“. Do gonitwy trzeciej zgłoszono 5 koni, a że w grę wchodziły płoty nie obyło się też bez upadków i 2 konie („Lindwurm“, „Intryga“) nie skończyły wyścigu. Wygrał „Umizg“ dosiadany przez Chomicza, bijąc „Aide“ II i „Koreg“, Czwartą sprzedażną wygrał ogier

„Bambus“ Ign. hr. Mielżyńskiego, dosiadany przez Lipowicza; dalsze miejsca zajęły: „Kasztelanka“, „Bard“ i „Blues“. W gonitwie piątej płaskiej przy udziale 7 koni, wygrała dowolnie „Rama“ pułk. Studzińskiego pod jeźdźcem Józefakiem przed „Gazimurem“, „Magdą“ II, „Pupilką“, „Dianą“ i „Będzie jutro“. W ostatniej gonitwie z przeszkodami zwyciężył ogier „Tuhaj Bej“ pod jeźdźcem Lipińskim bijąc faworytkę „Hodorenkę“ dosiadaną przez por. Bobińskiego; dalsze miejsca zajęły: „Wildgraf“ i „Tippel“.

Szajka fałszerzy

Wszystkich osadzono w więzieniu

Podczas rewizji w mieszkaniu Ludwika Losiaka przy Drodze Urbanowskiej 22 znaleziono wszelkie przybory do wyrabiania monet, a mianowicie: metale, garnek do topienia, łyżkę i 5 podrobionych monet 5-złotowych oraz 14 2-złotowych. — Głównym fałszerzem był sam Ludwik Losiak, liczący 28 lat bez żadnego zawodu i zajęcia. Przyznał się do czynu i podał, że wykonał około 50 fałszywych 2-złotówek, które puścił w obieg. Natomiast co do 5-złotówek to podrobił tylko te, które znaleziono u niego podczas rewizji.

Jako współnika wykryto jeszcze jednego notorycznego przestępcę, znajdującego się pod nadzorem policyjnym, oraz narzeczoną Losiaka 29-letnią Agnieszkę Mańczakównę, służącą w Krajowej Klinice dla Położnych przy ul. Polnej 17. W kieszeniach płaszczka Mańczakówny znaleziono podczas rewizji podrobione monety.

Ujawnienie przestępstwa odbyło się w następujących okolicznościach:

Komendant posterunku policyjnego na Solaczu obserwował mieszkanie Losiaka od dłuższego czasu i zauważył, że schodziły się tam jakieś podejrzane osobistości. Stwierdził dalej, że Losiak zajmuje się wyrabianiem różnych rzeczy z gipsu, co nasygnęło mu podejrzenie, iż może również wchodzić w grę fałszowanie pieniędzy. Podczas ponownej obserwacji przypuszczenia jego potwierdziły się. Wówczas aresztowano Losiaka wraz z towarzyszkami i wszystkich odstawiono w dniu dzisiejszym do więzienia sądowego. (k)

KALENDARZYK

Czwartek, 5 czerwca 1930

Słońce: wschód 3.34; — zachód 20.08; — długość dnia 16 godz. 34 min.

Księżyc: wschód 13.21; — zachód 1.15; — po pierwszej kwadrze.

Stan pogody według spocstrzeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn. Czwartek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza niska + 10 st. C., pogodnie, wiatr wschodni, ciśnienie atmosferyczne wysokie 765 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 17 st. C., najniższa + 5 st. C.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: Dział + 0,17 m.

Kal. rzk.: Bonifacy B.; jutro Norbert B. Kal. słow.: Dobromil; jutro Cichomir.

Wystawy

Salon Włkp. Stow. Artystów-Plastyków. pl Wolności 14 a. otwarty w dniu powszednie od godz. 11—17, w dniu świątecznym od godz. 12—15

Salon Stow. Przyj. Sztuk Pięknych, plac Wolności 18. otwarty w dniu powszednie od godz. 11—17, w dniu świątecznym od godz. 12—15.

Biblioteka I. J. Kraszewskiego (Wrocławska 17) otwarta codziennie od 12—13 i od 16—19. w soboty od 12 do 15 Kaucja zł 3.00. Abonament zł 1.80 Wpis 50 groszy.

Publiczna wypożyczalnia książek Czytelnia Kobiet przy ul. Kantaka 2-9 II ptr., otwarta codziennie od godz. 11—13 i od 16—19. Oplata miesięczna 2 zł.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka Sapieżyńska, pl. Sapieżyński 1. — Apteka pod Eskulapem, pl. Wolności 13. — Apteka pod Złotym Lwem, St. Rynek 75. — Apteka Chwaliszewska, Chwaliszewska 76.

Jeżyce: Apteka pod Gwiazdą, Kraszewskiego 12.

Łazarz: Apteka przy Parku Wilsona, ul. Marsz. Focha.

Wilda: Apteka pod Koroną, Górna Wilda 61.

Pogotowie Lekarskie Związku Lekarzy, ulica Pocztowa 30. dyżuruje we dnie i w nocy. — Telefon 55-55.

Szczyt emocji, higieny

osiąga ten, kto używa tutek (gilz)

ALTESSE

specjalne.

Tw 1536

OSOBISTE

— * Srebrne gody małżeńskie obchodzi w dniu dzisiejszym znany w szerokich sferach handlowych naszej dzielnicy kupiec Antoni Jabłoński wraz z małżonką Zofią z domu Donat. P. Jabłoński był pierwszym komisarzem policji w b. zaborze pruskim, a później dyrektorem Browarów Grodzkich. Na intencję Jubilatów odprawił mszę św. w kościele ks. ks. Salezjanów ks prob Donat z Mieszkowa, podczas której syn Jubilatów odśpiewał kilka pieśni religijnych.

— * W gimnazjum pod wezw. Najśw. Serca Jezusa odbył się dnia 3 i 4 bm. egzamin dojrzałości pod przewodnictwem p. prof. Zawirskiego. Wszystkie uczennice klasy VIII w liczbie 14 zdały egzamin z wynikiem pomyślnym a mianowicie: Felicja Alkiewiczówna, Stanisława Cyruśówna, Halina Karońska, Irena Kopaliówna, Halina Lejanka, Zofia Lesińska, Leokadja Matuszakówna, Gertruda Pniwska, Marja Pniwska, Krystyna Polówna, Wanda Szuszkiewiczówna, Lucyna Wojciechowska, Walentyna Wojciechowska i Michalina Wróblewska.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * Mleczarski Związek Przemysłowo-Handlowy. W dniu 11 bm. o godz. 12 w południe odbędzie się w Poznaniu roczne walne zebranie w sali „Domu Kupieckiego“ przy ul. Zwierzynieckiej 12. — Na porządku obrad m. in. sprawozdanie zarządu, wybór zarządu, omówienie sytuacji w mleczarstwie prywatnym i ustalenie sposobów zaradczych. — Wszystkich członków uprasza się o udział w zebraniu. W razie braku quorum, odbędzie się pół godziny później zebranie, ważne bez względu na ilość obecnych.

— * Baczność Dziesiątacy! Zebranie Tow. b. żołnierzy 10 pułku Strzelców Wielkopolskich odbędzie się dnia 6 bm, a nie jak mylnie podano 9 bm. Stawcie się licznie. Zebrania odbywać się będą w pierwszy piątek każdego miesiąca u p. Jarockiego przy ul. Masztalarskiej 8.

ZYCIE SOKOLE

— * Tow. gimn. „Sokol“ w Kotowie urządza w pierwszy dzień Zielonych Świąt zabawę z popisami. Czysty dochód przeznaczają się na ukończenie budowy boiska.

— * „Sokol“ Kiekrz-Psarskie urządza w dniu 8 bm. wielką zabawę latową, połączoną z rozmaitemi niespodziankami w Kiekrzu w ogrodzie p. Koteryw. Początek o godz. 16. Obywatelstwo Kiekrza, Poznań i okolicy uprasza się o poparcie. Dochód przeznaczają się na zakup najpotrzebniejszych sprzętów gimnastycznych.

PODZIĘKOWANIA

— * Echa jubileuszu. Jego Eminencji ks. Prymasowi Hlondowi za nadesłane błogosławieństwo arcybiskupie, ks. kan. Prądnickiemu, ks. oficjalemu Zwolskiemu, ks. dyr. Janiakowi, pani Lossow, wszystkim Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo, Stow. Katolickiego Związku Polek, Tow. Tanich Kuchei, Stow. Kupców Chrzęścijan, Tow. Uczniów Handlowych, Konfer. męskiej św. Wojciecha oraz wszystkim, którzy z okazji naszego 75-letniego jubileuszu pracy charytatywnej w parafii farnej złożyli lub nadesłali życzenia, składamy serdeczne, staropolskie „Bóg zapłać“ — Zarząd Stow. Pań Miłosierdzia św. Winc. a Paulo p. wezw. N. M. P. przy Farze.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * Ulgi w Jugosławiji dla członków Tow. polsko-jugosłowiańskiego w Poznaniu. Staraniem zarządu udało się uzyskać dla członków towarzystwa w niektórych hotelach i pensjonatach zniżki, dochodzące do 20 proc. — W szczególności udziela w Zagrzebiu Hotel Palace 10 proc., w Crikwenicy — Pensjonat Terapia 10 proc., w Suszaku Park-Hotel 10 proc w miesiącach letnich i 20 proc. po sezonie. W toku są pertraktacje o indywidualne zniżki na kolejkach i liniach okrętowych. Powyższe zniżki otrzymać można wyłącznie na podstawie legitymacji Towarzystwa, które są do odebrania w sekretariacie Towarzystwa, Hotel „Polonia“, pokój nr. 132 a. w czasie od 17.30—19.00. Jednocześnie komunikuje się, że zapas paszportów ulgowych do wycieczki reprezentacyjnej nie został jeszcze wyczerpany — Zgłoszenia przyjmuje się do dnia 7-go czerwca 1930.

— * Odnazka 7 Bataljonu Telegraficznego. W lipcu br. zostanie przyznana odznaka 7 Bataljonu Telegraficznego (dawniej 7 Samodzielny Baon Łączności), tym szeregowym rezerwy, którzy przeszli w bataljonie conajmniej 1 rok i nie byli karani sędownie lub dyscyplinarnie za dezerccję, przestępstwa z chęci zysku lub inne czyny hańbiące, oraz aresztem ścisłym. Podania o nadanie odznaki nale-

zy składać do dnia 1 lipca br. do dowództwa 7 Bataljonu Telegraficznego, Poznań. Koszta odznaki wynoszą 5 zł. Należy je przesyłać wraz z podaniem.

— **Staraniem grona obywateli przy kościele Pana Jezusa** odbędzie się w pierwszy dzień Zielonych Świąt w ogrodzie Bractwa Kurkowego w Szelagu wenta z koncertem. Czysty dochód przeznaczony na odnowienie wnętrza jednego z najstarszych zabytków historycznych naszego grodu, kościoła Pana Jezusa przy ul. Żydowskiej. — By poprzeć tak wzniosły cel, spieszymy wszyscy na wenta do Szelaga.

— **Bractwo Kurkowe w Poznaniu.** — Brać kurkowa, chcąc wziąć udział w wymarszu zielonoświątecznym oraz w procesji farnej, wzywa się do zbiórki w ogrodzie strzeleckim dnia 6 bm. o godz. 18.30 z bronią, celem odbycia potrzebnych ćwiczeń.

— **Komitet Towarzystw Dzielnicy Wildeckiej** wzywa wszystkie towarzystwa do zbiórki w dniu 8 bm. o godz. 7.15 rano na placu działkowym im. Bergera przy Rynku Wildeckim, celem wzięcia udziału w pochodzie dzieci, przystępujących do pierwszego Komunii św. Popołudniem zbiórka przy kościele parafialnym o godz. 5.30 celem wprowadzenia J. Em. ks. Prymasa Hlonda.

KRONIKA MIEJSKOWA

— **Nowe władze Koła Polonistów U. P.** Dnia 1 bm. odbyło się doroczne walne zebranie Koła Polonistów U. P. Na przewodniczącego wybrano kol. Brzeskwiniewicz. Zgodnie z porządkiem obrad ustępujący prezes kol. Zbigniew Mirnyński zdał sprawę z działalności zarządu za czas od 26 stycznia do 1 bm. Komisja rewizyjna wniosła następnie o udzielenie absolutorium i podziękowania ustępującemu zarządowi. Po uchwaleniu tegoż przystąpiono do wyboru nowych władz. Wybrano przez akklamację zarząd, w skład którego weszli: prezes — Cezary Szulcowski, wiceprezes — Kazimierz Groszyński, skarbnik — Rojewski, sekretarze — Mierzejewska i Lewandowski, bibliotekarze — Budzyńska i Leśny, gospodarz — Małcki. Do komisji rewizyjnej weszli: kol. Muszyńska Marja, Mirnyński Zbigniew i Jakubowski.

Dnia 6 bm. wyrusza wycieczka Koła Polonistów U. P. w liczbę 20 osób na zjazd ku czci 400 rocznicy urodzin Jana Kochanowskiego. Wycieczka zabawi w Krakowie do dnia 11 bm. Informację udziela się w lokalu Koła Polonistów, Zamek pokój 15.

— **Wieczór rosyjski.** Niedawno zorganizowany w Poznaniu oddział rosyjskiego „Sokola”, wykazuje coraz większą żywotność. W tych dniach urządzono w sali p. Jarockiego piękny wieczór rodzinny pod protektoratem starosty p. B. Bokiewicz-Szemkowskiego. W części koncertowej wystąpili pp.: M. Dobrosielska (mezzo-sopran), J. Karpow (deklamacja), J. Spryszewski (czelo), S. Rutkowska i B. Skworcow (balet), przy fortepianie p. A. Krapacka. Chór rosyjski pod kierownictwem p. T. Muzyki wykonał z prawdziwą rutyną kilka pieśni ku widocznemu zadowoleniu wszystkich gości. Wieczór przeciągnął się do wczesnego ranka. Bawiono się w niezwykle miłym i serdecznym nastroju. (tr.)

KRONIKA POLICYJNA

— **Niezwykła „serdeczność”.** Do p. F. L. w restauracji przy W. Garbarach 12 przystąpił Marjan Kopczyński, zam. przy ul. Wierzbicice 35 i począł go ścisnąć, przyczem skradł mu 145 zł. Kopczyńskiego wraz z współnikami, Bartkowiakiem Marjanem, zam. ul. Lodowa 4 i Germannem Elżbieta, zam. przy ul. Wierzbicice 39 a, ujęto i odstawiono do aresztu policyjnego. Dalsze dochodzenia w toku. (z.)

— **Kradzieże i włamania.** Do restauracji p. Adamskiego Piotra przy Piekarach 20-21 włamali się złodzieje i skradli kilka butelek wódki i większą ilość cygar, ogólnej wartości 410 zł. Dochodzenia w toku. — W nocy na 3 bm. nieznanymi osobnikami usiłowali włamać się do wytwórni soków p. Urbanowskiego Pawła przy ul. Ostrówek 10-11 po wyrąbaniu otworu w murze. Niczego jednak nie skradli, gdyż zostali spłoszeni. Dochodzenia w toku. — P. Szymańskiemu Czesławowi, zam. na Ratajach, skradziono pozostawiony przed gmachem Sądu Powiatowego rower męski marki „Brennabor” nr. fabr. 1143 02, wart. 200 zł. — P. Gołąbkowi Władysławowi, zam. przy ul. Chelmońskiego 9, skradziono rower męski nr. rej. 49 Gostyń, wart. 150 zł. Pozostawił go przed gmachem Kasy Chorych przy ul. Pocztowej. — P. Rys Annie, zam. przy św. Wojciechu 25, skradziono pierzyńkę i poduszki wart. 150 zł. — Z szatni na boisku „Sokola” skradziono p. Janowskiemu Franciszkowi, zam. przy Al. Marcinkowskiego 38, zegarek nikielowy bez łańcuszka, wart. 130 zł. Jest nagrodą, uzyskaną na biegu „Dzien. Bydg.” w Bydgoszczy. (z.)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— **Zastrzelił się przez nieostrożność.** W dniu 2 bm. pozbawił się życia w łóżku prawdopodobnie przez nieostrożność wystrzałem z pistoletu automatycznego 20-letni Józef Łuszczewski. Denat był w mieszkaniu brata swego, Franciszka, w Kobylnikach w pow. strzeleckim. (k.)

Baczność!

Przyszłe kontrole samochodów na rogatkach będą także zwały, czy kierownik abonuje ilustrowany tygodnik „Samochód”, Poznań, św. Marcin 70.

Z WIELKOPOLSKI

— **Września.** (Z Komitetu Tow. Czyt. Lud.) Ostatnie zebranie zagał przewodniczący p. aptekarz Konieczny i przedstawił rozwój czytelnictwa w powiecie w minionym roku sprawozdaniem. Następnie podał sprawozdanie z bibliotek ks. prof. Jernajczyk. jako bibliotekarz powiatowy, a p. Wł. Kaliszewski jako skarbnik, stan kasy. Na wniosek p. burm. Soltyśki wyznaczono na dom oświatowy T. C. L. w Poznaniu 200 zł, a ze zbiórki w dniu 3 maja przeznaczono 50 proc. dla głównego zarządu. Sekretarzem komitetu wybrano p. prof. Charońskiego. Dzięki subwencji, osiągniętej za staraniem p. starosty Charkiewicza z Min. W. R. i O. P. zakupiono za te pieniądze większą ilość książek. Biblioteka wrześniańska jest otwarta w każdą środę od godz. 18—19.30, a w niedziele od godz. 11—11.30. W powiecie jest 16 bibliotek, a wypożyczeń było 16 220. Czytelnictwo stale się podnosi. (y.)

— **Rogoźno.** (Ostatnia przysługa.) — Ubiegłej niedzieli odbył się wspaniały pogrzeb śp. majora Antoniego Biskupskiego, kawalera orderu „Virtuti Militari”, Krzyża Walecznych oraz zasłużonego obywatela naszego miasta i powiatu w walkach o wolność Rogoźna, Chodzieży, Romanowa, Czarnkowa i Budzyna. W pogrzebie wzięły udział liczne delegacje, organizacje miejscowe, rada miejska itd. Przy wyjściu z domu żałoby przemówił nad trumną pułk. Waśkiewicz oraz kapitan Fenrych a na Starym Rynku w imieniu miasta p. burm. Smukalski. Kondukt żałobny prowadził ks. dziekan Pomorski w asyście innych księży. Na cmentarzu Kółka Śpiew, odśpiewało pieśń pt. „Bądź mi miłościw” a chór seminarjum „W mogile ciennej”.

— (30-lecie zakładu.) W dniu 6 bm. zakład stolarski p. K. Sztuby obchodził uroczystość 30-lecia swego istnienia. Z okazji tej odbyła się skromna uroczystość, na którą nadesłano dużo telegramów gratulacyjnych.

— (Ślub.) W dniu 3 bm. pobłogosławiony został w kościele parafialnym św. Marcina w Poznaniu związek małżeński p. Kazimierza Sekingera z Poznania a p. Teresę Jasińską z Rogoźna. (ska.)

— **Czarnków.** (Egzamin dojrzałości.) Dnia 26, 27 i 28 maja odbył się w tutejszym gimnazjum egzamin dojrzałości pod przewodnictwem p. prof. dr. Słobodzińskiego z Poznania. Zdali go następujący abiturjenci: Bahr Stefan, Duszyński Leonard, Dziamski Edward, Grupiński Julian, Jahns Władysław, Kęszycki Maksymilian, Kmiołkówna Wanda, Kurzyński Bogdan, Lesińska Czesława, Łuczkowski Witold, Magdziarzówna Lucia, Malich Edmund, Mateczyński Jan, Rybarezyk Józef, Tomaszewska Gertruda, Ungarówna Stanisława, Vorbrich Brunon, Zydor Paweł.

— (Z seminarjum nauczycielskiego.) — Do egzaminu dojrzałości stanęło 28 kandydatów. Zdali go następujący pp.: Degler Edmund, Gaska Wincenty, Jedrasik Piotr, Kempiański Edmund, Kita Marjan, Koza Stefan, Kośmider Stanisław, Kruczewski Kazimierz, Ollech Bronisław, Ratajczak Stanisław, Siwiński Mieczysław, Sotek Aleksy, Stańko Wiktor, Szymaniak Bernard, Smuszkiewicz Franciszek, Wesolowski Smeryn, Wika Jan, Wysocki Tadeusz. (cn.)

— **Nowemiasto.** (Nowy duszpasterz.) Dnia 1 czerwca odbyło się uroczyste wprowadzenie nowo zamianowanego proboszcza ks. Dybizańskiego przy licznych udziałach wszystkich towarzystw i wiernych, oraz dzieci szkolnych z trzech okolicznych szkół. W dniu poprzednim przewodniczący dozoru kościelnego p. Cz. Szymański, kierownik szkoły p. Setny z Kłeki powitała nowego duszpasterza na dworcu w Chociczy, przyczem orkiestra kolejarzy odegrała fanfara dzieci szkolne utworzyły szpaler. Jedną z dziewcząt wygłosiła wiersz okolicznościowy i wręczyła ks. proboszczowi wspaniałą bukiet. Podczas kazania podziękował ks. proboszcz za serdeczne przyjęcie, jakiego doznał w nowej parafii.

— („Dzień dziecka.”) Z okazji „Dnia dziecka” odbyła się w sali p. Szymankiewicza akademja, zorganizowana przez kierowników szkoły p. Setnego z Kłeki i p. Kędzierskiego z Nowogomiasta, na której dzieci odegrały małą komedijkę. Po południu odbyła się zabawa dzieci na placu starej strzelnicy, w której brały udział dzieci z wszystkich okolicznych szkół. — Niestety starsza publiczność nie dopisała.

— **Ujście.** (Wycieczka Polaków z Niemiec.) Ostatnio bawiła tutaj wycieczka Polaków z Niemiec w liczbę około 100 osób. Wycieczkę przyjął przy przejściu granicznym p. burmistrz i przy dźwiękach muzyki sokolej poprowadził do miasta. Po zwiedzeniu kościoła parafialnego i nabożeństwie zwiedziła wycieczka Kalwarję i fabrykę szkła. Wieczorem odprawiono wycieczkę z muzyką do przełęcia granicznego.

— (Konkursowe łowienie ryb.) Tutejszy Klub Wędkarzy urządził konkursowe łowienie ryb na wędkę. Na konkursy te przybyły kluby z Chodzieży, Czarnkowa i Pily. Rano już pomaszzerowano przy dźwiękach orkiestry „Sokola” nad Głę, gdzie poszczególni uczestnicy przystąpili do zawodów. Nagrody otrzymali za szupaki: I. Kramp, II. — Rajkowski Stefan; za białe ryby: Kuczyński Teodor, Tykwer Jan, Frieske August, Krenz Czarnków, Brandt Pila. (um.)

— **Borek.** (Z kroniki kościelnej.) Zarządzeniem władzy kościelnej odpust Nawiedzenia N. M. P. w Borku, który dotąd odbywał się tylko dnia 1 i 2 lipca, rozpocznie się w tym roku już z dniem 29-go czerwca i trwać będzie aż do 2 lipca włącznie. Tak samo będzie i w latach następujących. (cz.)

— **Pleszew.** (Poraniony w tajemniczych okolicznościach.) W tych dniach został poraniony w niewyświetlonych narażeniu okolicznościach Jan Luczak ze Szkułdy przez Wojciecha Szymczaka z Ruczkowa w powiecie pleszewskim. Ciężko poranionego przewieziono do szpitala w Pleszewie. W sprawie tej policja wdrożyła dochodzenie.

— (Aresztowanie włamywaczy.) W wyniku dochodzeń w sprawie kradzieży z włamaniem w Wieczynie, dokonanych w kwietniu, ustalono, iż sprawcami kradzieży są 54-letni Andrzej Kraszkiewicz, rodem ze Zbierska w powiecie kaliskim, 22-letni Antoni Matyjaszczyk z Baranówka w pow. pleszewskim, 26-letni Józef Adamiak z Kuczkowa i 30-letni Feliks Kazmierczak z Sowiny w pow. pleszewskim. Wszystkich wymienionych włamywaczy aresztowano i odstawiono do więzienia w Pleszewie. (k.)

— **Nowy Tomyśl.** (Dzieci wznieciły pożar.) W dniu 1 bm. wybuchł pożar w zabudowaniach rolnika Władysława Raty w Linii. Spaliła się drewniana stodoła, chlew i narzędzia oraz wóz roboczy, ogólnej wartości około 7 tys. złotych. — Straty dla pogorzelca są niezwykle przykre, gdyż był on ubezpieczony w Kraj. Ubezpieczeniu Ogniem zaledwie na 700 złotych. Jak się w dochodzeniach okazało, ogień wznieciły dzieci, bawiące się zapalkami. (k.)

— **Kościan.** (Pogrzeb śp. ks. prob. Teodora Simitińskiego.) W dniu 30 maja br. odprowadzono na miejsce wiecznego spoczynku przy licznych udziałach duchowieństwa i wiernych zwłoki gorliwego kapłana i zasłużonego patrioty śp. ks. Teodora Simitińskiego, proboszcza parafii białeckiej. Mszę św. odprawił ks. radca Kolasiński z Górki Duchownej, a kazanie żałobne wygłosił ks. prob. Nowak z Śmigła, podnosząc wielkie zasługi zmarłego, który przez 26 lat był duszpasterzem parafii białeckiej. Kondukt żałobny prowadził ks. dziekan Michalski z Zaniemyśla. Wielki udział ludności, organizacji miejscowych jak i zamiejscowych był dowodem poszanowania i miłości, jakimi cieszył się zmarły kapłan wśród szerokiego społeczeństwa. — Śp. ks. prob. Simitiński urodził się w r. 1874 w Czempiniu. Do gimnazjum uczęszczał w Śremie, do seminarjum zaś w Poznaniu, święcenia kapłańskie otrzymał w Gnieźnie w r. 1899. Po wyświęceniu przebywał jako wikariusz w Mórce i w Wysokoci. Od r. 1904 zaś był proboszczem w Białczu, gdzie razem z śp. ks. biskupem Lisieckim założył Tow. Robotników Katolickich; był również prezesem Kółka Rolniczego i bibliotekarzem dekanalnym. Zmarły pracował również intensywnie w T. C. L. w Śmiglu. (kk.)

— **Leszno.** (Z teatru.) W ostatnim czasie mieliśmy nielada uczy duchowe. Przybyli do nas znów Malicka z Sawanem a kilka dni potem Junosza-Stępowski z zespołem Teatru Nowego z Poznania. — Mistrz Stępowski pozyskał sobie ogólny poklask.

— (Święto Druhen.) Ostatnia niedziela stała pod znakiem „Święta Druhen”. Młode Polki wzięły się energicznie do dzieła i pokazały, że w szeregach ich wre bardzo sympatyczna praca. Specjalne uznanie należy się zastępom VII i VIII za żywe obrazy i tańce.

— (Pożary.) W Kąkolewie wybuchł pożar w zabudowaniach p. Fr. Krysiaka. Spaliły się stodoła i przyległy chlew. Że pożar nie wyrządził większej szkody, zawdzięczać to trzeba kolejowej straży ogniowej. Trzode chlewną uratowano, spalił się pies, którego nie zdołano zwolnić z łańcucha.

— (P. W. i W. F.) W ubiegłą niedzielę odbyło się uroczyste zakończenie wiosennego święta P. W. i W. F. Po ukończonych zawodach, które dały niektóre nadzwyczajne wyniki, rozdzieliła żona starosty p. Zenktelewowa nagrody zwycięzcom. (s.)

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: 3234.74 zł i 3 kupony wypłacono dnia 4. 6. 30 r. Kom. Budowy Pomnika Najśw. Serca Jezusowego. — Na nowo złożono: L. M. 50 zł. — Stefan Malinowski z podziękowaniem za otrzymane łaski 10 zł. — Stanisław Katapas, Jaroszewo z prośbą o zdrowie, 10 zł. — Olga Geislerówna 10 zł. — N. N. z prośbą o zdrowie 10 zł. — Adamowie Kostańscy za otrzymane łaski 5 zł. — Jadwiga Opończewska, Puszczykowo-Zabore, 5 zł. — Krysią Chlapowska, Puszczykowo-Zabore, 5 zł. — Marja Roehrowa 5 zł. — N. N., Szamotuły, w pewnej intencji, 5 zł. — Z. K. 1 zł. — Władysława D. III rata z podziękowaniem za opiekę z prośbą o dalszą, 5 zł. — Józef Strzelczyk (Patr. Jackowskiego 25) 7.50 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 128.50 zł.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Tadeusz Pijanowski, 1 mies. 15 dni. Augusta Klarówna, gospodyni, 61 l. Władysława Pilarzka, uczennica szkolna, 8 l. Roman Falkenstein, elektromonter, 23 l. Jarosław Parzybok, 3 l. 1 m. Emil Góralczyk, szeregowiec, 22 l. Marjan Chodyński, 1 r. 4 mies. 22 dni. Witold Podęzwa, 3 l. 1 mies. 20 dni. Luiza Grolmützówna, 9 1/2 godz. Józef Woźnicki, uczeń ślusarski, 19 l. Antoni Marek, rolnik, 39 l. Zofja Mittańska, uczeń hafciarska, 19 lat. Sabina Szymańska, 4 dni. Krystyna Straszewska, 3 l. 3 mies. 4 dni. Bronisław Pawlicki, ksiązkowy, 68 l.

TEATRY

— **Z Teatru Polskiego.** Dzisiaj przedstawienie tylko dla wojskowych i ich rodzin. Odegrana będzie komedia Paillelona „Świat nudów”. Jutro w piątek wraca na afisz ostatnia nowość repertuarowa, komedia Stefana Kiedrzyńskiego „Piorun z jasnego nieba”, która cieszy się stałym powodzeniem.

Główna komedia St. Krzywoszewskiego p. t. „Diabeł i karczmarzka”, z której codziennie odbywają się próby pod kierunkiem p. Młodziejewskiej, pójdzie na zakończenie biegnącego sezonu. Obsadę stanowią ezolowe siły naszego zespołu.

— **Z Teatru Nowego.** Dzisiaj i jutro w dalszym ciągu „Carewicz” G. Zapolskiej. Przemila ta sztuka cieszy się wielkim powodzeniem. W roli młodego następcy tronu występuje gościnnie p. Aleksander Węgierko, dając postaci skończenie artystyczną. P. Cieszkowska gra Sonię-baletnicę. Prezydent, wielkiego księcia, doktora odtwarzają pp. Bystrzyński, Fiszer, Szarski. Dekoracje p. A. Kobrynia.

Teatr Polski

DZIS — „Świat nudów”.
Piątek, 6. 6. „Piorun z jasnego nieba”.
Sobota, 7. 6. „Piorun z jasnego nieba”.
Niedziela, 8. 6. „Przygody dobrego wojaka Szwejka”.
Poniedziałek, 9. 6. „Piorun z jasnego nieba”.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Nowy

DZIS — „Carewicz” — gościnnie występ A. Węgierki.
Piątek, 6. 6. „Carewicz” — występ gość. A. Węgierki.
Sobota, 7. 6. „Carewicz” — gość. występ A. Węgierki.
Niedziela, 8. 6. „Carewicz” — gość. występ A. Węgierki.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarewskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

CERA
TWA JEST DELIKATNA,

oszczędzaj ją, używając wyłącznie nożyków z marką

3W 11815

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

W NAUKOWYM POZNANIU Z POL. TOW. HISTORYCZNEGO

Na majowym posiedzeniu Poznańskiego Oddziału Pol. Tow. Historycznego wygłosił prof. Wojciechowski referat pt. „Zagadnienie feudalizmu w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem materiału śląskiego”.

W nauce zachodniej pojęcie „feudalizmu” występuje raz w sensie szerszym drugi raz w sensie węższym. Propagatorem ujęcia pierwszego jest niedawno zmarły uczone niemiecki G. Below, który jest zdania, że w istocie feudalizmu tkwi rozerwanie bezpośredniego związku między obywatelem i państwem. Dzieje się to tak dzięki systemowi lennemu (feudum), jak też dzięki immunitetowi i ustrojowi korporacyjnemu.

Natomiast ujęcie tradycyjne ogranicza „feudalizm” do systemu lennego; ujęcie to wychodzi przedewszystkiem od nomenklatury źródeł, które przez „feudum” rozumieją lenno. — Wiadomo jednak, że system lenny rozciągnął się na szereg dziedzin życia.

Referent w wykładzie swym interesował się „feudalizmem” w sensie węższym. Szczególne znaczenie tak ograniczonego problemu wynika dla stosunków polskich z panującego przekonania, że w Polsce systemu lennego nie było. Natomiast wiemy, że istniał tak immunitet, jak i ustroj korporacyjny.

W stosunkach zachodnich, aczkolwiek „feudum” ostatecznie rozpociera się na szereg dziedzin życia, to jednak punktem wyjścia jest rola feudum w dziedzinie organizacji służby wojskowej. Prototypem jest więc tu „feudum militare”, lenno wojskowe. Czy ślady jego spotykamy w Polsce?

Otóż — poza odosobnionymi poglądami, niedostatecznie opartymi na źródłach — panowało dotąd przekonanie o braku tego klasycznego systemu lennego w Polsce. Zwracano natomiast uwagę (Kutrzeba), że nadania ziemi rycerstwu, aczkolwiek nie nadania lenne, spełniały jednak w Polsce te same cele, które spełniał na zachodzie system lenny, tj. zapewniały służbę wojskową rycerską.

Referent za punkt wyjścia swych uwag obrał Śląsk. Otóż na Śląsku system lenny wyraźnie — pod wpływem zachodnim — zaznacza się od drugiej połowy XIII w. Cwiczej, system lenny poczyna wywierać wpływ na stosunki rodzime. Wpływ ten idzie w kierunku, że i ziemia allodialna zostaje obciążona obowiązkiem służby wojskowej, czego formalnie dotąd nie było. Ale tak służba wojskowa lenna, jak i nielenna zostaje uwarunkowana i immunitetem tj. zwolnieniem ludności osiadłej w dobrach rycerskich od ciężarów skarbowych i sądownictwa książęcego z przeniesieniem jednego i drugiego na pana prywatnego. Następnie fala wpływów idzie dalej na wschód i pń. wschód (Małopolska i Wielkopolska), znajdując wyraźnie stwierdzenie źródeł w statutach Kazimierza Wielkiego. Poza Śląskiem niema jednak wydatnych śladów służby wojskowej lennej.

Ostatecznie mamy zatem do czynienia z ewolucją rodzimą (uposażanie rycerstwa w ziemię, jednak nie systemem lennym i zrazu bez formalnego wiązania ziemi z obowiązkiem służby wojskowej, która zachowuje charakter osobisty) i z wpływami lennemi, które wyrażają się w formalnym wiązaniu obywatela z służbą wojskową z ziemią, jednak bez dalszego akompanjamentu aparatu lennego.

Drugim problemem poruszonym przez referenta była sprawa lenna urzędniczego tj. kwestji dziedziczności urzędów, dokonanej na zachodzie w ramach systemu lennego. W nauce panuje przekonanie o braku tych elementów w ustroju polskim. Ale i tutaj mamy pewne rodzime namiastki. I tak studjum genezy władzy książęcej na Pomorzu prowadzi do wniosku, że dokonała się ona na gruncie przekształcenia urzędnika w urzędnika dziedzicznego, a potem księcia. W reszcie Polski taki proces nie mógł się dokonać, ponieważ miejsce urzędników tego typu, jak pomorski, zajęli od poł. XII w. książęta dzielnicowi. (zw.)

Książki nadesłane

Kpt. M. Wiśniewski: „16 p. a. p.” Warszawa 1929. Wojsk. Inst. Wyd.

ŻYCIE KULTURALNE

JAK WARSZAWĘ OPISAŁ MONOGRAF - ENTUZJASTA

Ukazała się w Poznaniu (Wydawnictwo Polskie R. Wegner) książka niepospolita z cyklu „Cuda Polski”, mianowicie Aleksandra Janowskiego „Warszawa”. — Dziełko to w niezwykle umiejętny sposób kojarzy zalety albumu i monografii.

Album „jako taki” jest już sprawą przestarzałą, jego okazalność zbyt sztywna, nieporęczny zazwyczaj format i pewne piętno towarzyszącej mu nieodłącznej uroczystości sprawiają, że bierzemy taką rzecz do ręki bez wielkiej sympatii. Monografia znowu może mieć dużą wartość naukową, dla szerszych mas czytelników jednak nie jest lekturą pociągającą. Na dobrą myśl wpadł Janowski, dając nam książkę z jednej strony stojącą na wysokim poziomie estetycznym, rojącą się od pierwszorzędnych ilustracji, zdobną śliczną okładką, (wykonaną w rotograwurze Drukarni św. Wojciecha) — z drugiej zaś, dając nam sumiennie opracowany i bogaty tekst, nie przeciążony jednak danymi i szczegółami, które byłyby materialem martwym dla niewtajemniczonych.

Książka Aleksandra Janowskiego nosi wyraźnie cechy osobowości autora, który naświetlił swą pracę własnymi poglądami, uczuciami i wzlotami. Mimo jednak tego podłoża entuzjastycznego wiele cennych informacji o stolicy, dotyczących zarówno jej historii, jak wyglądu i życia dzisiejszego. Autor dał nam ujęcie wszechstronne przedmiotu, znaleźliśmy bowiem w jego dziele obok pierwiastku historycznego również obyczajowy, artystyczny i życiowy - obserwacyjny. Książka Janowskiego umiejętnie też kojarzy stanowisko patriotyczne, które wywiązało się w okresie zaborów ze stosunkiem Polaka społecznego do wolnej i tętniącej życiem stolicy. Pod względem ilustracyjnym książka przedstawia się pierwszorzędnie, niema bodaj strony bez ilustracji, a wszystkie i doborom treści i wykonaniem stoją na wysokości prawdziwie europejskiej. Z uznaniem też podnieść należy, że książka wykonana została całkowicie siłami polskimi. (jes.)

NAUKA

Najnowszy dorobek polonistyki. Znamość polonistyki ciągle się u nas pogłębia. Wszystkie nasze uniwersytety idą w tem w zawody, rozwijają się też fachowe czasopisma, wśród których prym dzierzy wydawany przez prof. Gubrynowicza „Pamiętnik literacki”, rozpoczynający już drugie czterdziestki. W ostatnim zeszyście (I. 1930) znajdujemy znów szereg cennych prac. P. Nadulski rozważa autentyczność poezji Sępa Szarzyńskiego, P. Bessańska przedstawia wpływy pozytywizmu na Lenartowicza i Konopnicką. P. Budkowska zajmuje się stroną formalną poezji Norwida, zwłaszcza jego formami rytmicznymi. Równocześnie w dziele recenzji stwierdza z ubolewaniem Borowy, że brak nam jeszcze pełnego zbioru pism Norwida. W dziale materiałów ogłasza dr. Janik nieznaną jeszcze ustęp pamiętników Kitowicza. „Pamiętnik literacki” przynosi treść w istocie imponującą. (gr)

POLONICA WŁOSKIE

Odczyt o Kochanowskim w Turynie. Staraniem „Istituto di cultura polacca A. Begey” przy uniwersytecie turyńskim odbyło się dnia 21-go maja uroczyste zebranie poświęcone uczczeniu 400-nej rocznicy urodzin J. Kochanowskiego. Na zaproszenie zarządu instytutu przybył z Rzymu prof. Maver i wygłosił odczyt o naszym poecie. Zebranie odbyło się pod przewodnictwem prezesa instytutu prof. Farinellogo w sali amfiteatralnej uniwersytetu wobec licznej i doborowej audytorjum. (P.)

TEATR

Szwejk na scenie praskiej. Pod reżyserją Jana Bora wystawi wkrótce teatr praski Na Vinohradach nową obróbkę sceniczną „Dobrego wojska Szwejka”. Dokonał jej tenże Jan Bor.

Pirandello i kino. Przebywający obecnie w Berlinie Pirandello podpisał kontrakt z wytwórnią „Paramount” na dostarczenie czterech filmów dźwiękowych. Pirandello wyjedzie na parę miesięcy do Nowego Yorku i do Hollywood. (tn)

Reinhardt doktorem honorowym. Uniwersytet lipski nadał doktorat filozofji honoris causa Maksowi Reinhardtowi, głośnemu berlińskiemu dyrektorowi teatrów.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

10 milionów złotych na strychu? Z Pragi donoszą nam: Od dłuższego czasu agenci antykwary poszukiwali na Słowaczynie zaginionego ongi obrazu Mateusza Gruenewalda. Obecnie poszukiwania uwieńczył rezultat. Na strychu ratusza w Levcy znaleziono obraz, przedstawiający Jana Chrzciciela i zgodny w wyglądzie z opisem, jaki się przechował. Obraz ten otrzymało miasto swego czasu w podarunku, a nie znając jego wartości, magistrat przy jakiejś okazji wyrzucił starzyznę na strych. Wartość tego dzieła przerosła podobno 10 milionów złotych (czterdzieści milionów koron czeskich). Obecnie będzie Jan Chrzciciel poddany badaniom przez znawców. Badania mogą być nader potrzebne i powinny być skrupulatne, bo zbyt wielka suma wchodzi w grę. Niezawodnie będą zastosowane i promienie Roentgena, aby dojść, czy przypadkiem jaki światowy mistrz odnawiania starych obrazów, których nigdy nie było, nie wypróbował swej sztuki na Gruenewaldzie. Nawet pięć milionów złotych, włożonych w ten interes, oplaciłoby się setnym procentem czystego zysku. (op)

LITERATURA

Pomnik Rabelaisgo stanie w Lyonie w r. 1932. Odsłonięty będzie w 400-tną rocznicę ukazania się drukiem „Gargantuy i Pantagruela”.

ZAKOŃCZYŁ SIĘ JUŻ SEZON KONCERTOWY W WARSZAWIE

W ostatnim tygodniu Filharmonja Warszawska dała ostatnie koncerty symfoniczne. Poranek niedzielny poświęcony został kompozycjom Mieczysława Karłowicza. Pod dyrekcją Józefa Ozińskiego orkiestra wykonała poematy symfoniczne: „Powracające fale” oraz „Rapsodję litewską”; p. Marja Modrakowska odśpiewała szereg pieśni zmarłego mistrza z towarzyszeniem fortepianu a na zakończenie orkiestra zagrała symfoniczny tryptyk p. tyt. „Odwieczne trzy pieśni”. Wieczornym koncertem (przedostatnim) dyrygował Grzegorz Fitelberg; w programie były utwory Sergiusza Prokofjewa, który sam odegrał swój trzeci koncert fortepianowy oraz dyrygował suitą złożoną z fragmentów z opery „Miłość do trzech pomarańczy”. Czwartkowy poranek poświęcony był kompozytorom polskim i francuskim; pod batutą Józefa Ozińskiego wykonała orkiestra m. in. poemat symfoniczny Zygmunta Noskowskiego p. tyt.: „Step”, poemat symfoniczny C. Saint-Saensa p. tyt. „Kolowrotek Omfali” oraz akompanjament do dwuczęściowego koncertu fortepianowego C-moll tegoż kompozytora, który odegrała krakowska pianistka, Olga Martusiewiczówna. Solistką koncertu była Zofja Dobrowolska-Pawłowska, która odśpiewała dwie pieśni Wieniawskiego oraz arję z opery „Cyd” Masseneta. Sezon koncertowy Filharmonji zakończył w ubiegły piątek uroczysty koncert pod dyrekcją Grzegorza Fitelberga. W programie były jedynie utwory polskie. A więc w pierwszej części orkiestra odegrała Stanisława Popiela „Pieśń rezygnacji”, fragmenty z baletu p. tyt.: „Miłość” Eugenjusza Morawskiego; trzy pieśni japońskie z towarzyszeniem orkiestry Maklakiewicza (pierwsze wykonanie) odśpiewała Stanisława Korwin-Szymanowska poczem znany koncert fortepianowy Ludomira Różyckiego odegrał z wielkim powodzeniem świetny pianista, Józef Turczyński (na „bis” grał on Chopina Nokturn Fis-dur oraz Poloneza As-dur). Licznie zebrana na koncercie publiczność wywoływała po kilka razy obecnych na sali kompozytorów. W drugiej części koncertu wykonano trzecią symfonię („Pieśń o Nocy”) K. Szymanowskiego; solo sopranowe odśpiewała siostra kompozytora, p. Stanisława Korwin-Szymanowska. (w. mj.)

Pisma nadesłane

„Filomata”. Nr. 15. Treść: Raport A.: „Jak czytać Vergiliego”. — Bergman M.: „Sielanka Vergiliusa i jej naśladownictwa”. — Ganszyniec R.: „Podróż Aeneasa do zaświatów”. — Nowowiejski R.: „A. Mickiewicz/Dominus Thadaeus”. — Lubik A.: „A. Trzycieski, Pierwszy hymn państwowy polski”. — Własne drogi. — Satura Lanx. „Sztuki Piękne”. Nr. 4. Treść: Artur Schroeder: „Stanisław Lentz”. — Kronika artystyczna. — 35 reprodukcji w tekście oraz i rotograwura: „Portret Leona Wyczółkowskiego”, rzeźba w bronzie K. Laszczyki. — Okładka S. Chrostowskiego.

DAWNE CIEKAWOSTKI

JESZCZE REGIONALNE PRZYSŁOWIA I GADKI

Nawiązałem tutaj niedawno parę uwag do artykułu o zebranej przez ks. Ignacego Włodka (1780) charakterystyce żartobliwej miejscowości i okolic polskich. Mówiłem o przysłowiach, jakie powstały dookoła nazwisk szlacheckich, a zostały zebrane przez Aleksandra Weryhę-Darowskiego w jego wydaniem w Poznaniu (1874) dziele p. t. „Przysłowia polskie odnoszące się do szlacheckich nazwisk i miejscowości”.

Dzisiaj chciałbym przytoczyć za temże źródłem — również wrywkowo — niektóre przysłowia odnoszące się do miast i okolic. Rozpoczynam od Czerska.

Czersk:

„W Czersku na złym piwsku”, (według Lipińskiego jest to odpowiedź na pytanie: „Mazurówie mili, gdzieście się popili”).

Gdańsk:

„Rozgniewał się jak burmistrz gdański na króla Polskiego”, „Gdańsk koniec państw”.

Grodzisk:

„Piwo Grodzkie” (w kalendarzu z r. 1728 znajduje się dwuwiersz: „Ja mówię w Wielkiej Polsce, tu żyć jest szczęśliwie, Przy krajankach tutejszych, — przy grodzkiem piwie”).

Kodeń:

„Kodeń na stu szewcach stoi”, (I. J. Kraszewski).

Kowno:

„Słodki jak miód kowieński”.

Kraków:

„Sola Cracovia est Polonia”, „Kraków drugi Rzym”, „Krakowski trzewik, Poznańska panna, Wiślicka ziemia, Przemyskie piwo”, (S. Rysiński).

Lwów:

„Zapisano we Lwowie pod figurą Iwa: Nie czekają dwóch na jednego kpa”.

Malborg:

„Ex luto Marienburg, Offen ex saxo, ex marmore Mediolanum” (Cellarius).

Oliwa:

„Bodajeś nie miał chleba inszego jak w Oliwie”, (kamiennego według legendy).

Osiek:

„Gorsza sprawa niż w Osieku”, (S. Rysiński).

Poznań:

„Lepiej w Poznaniu mieć szeląg, niż w Krakowie tysiąc złotych”.

Ryczywół:

„O Ryczywole zamilcz wole”, (Ign. Krasicki).

Swarzędz:

„Przyjechała nędza do Swarzędza”, (S. Rysiński).

Szamotuły:

„Głuchy by od Szamotuł”.

Śmigiel:

„Dryja w Śmiglu konia wygrała, a chłopca obwieszono”, (S. Rysiński).

Warszawa:

„Warszawiak do pracy, a wilk do pluga
Jednaka z obu postuga”,
„Lepsza wody szklanka,
Niżli Warszawianka”.

Z przypowieści prowincjonalnych przytoczę jedynie te, które odnoszą się do polskich ziem zachodnich, a nie były tu podane według ks. Włodka.

Bydgoszczanie:

„Pokorni, ale niedbali”.

Czerszczanie:

„Pyszni, ale rzetelni”.

Gostynianie:

„Gospodarze, ale nie żołnierze”.

Inowrocławianie:

„Sprawiedliwi, ale nieochodźni”.

Kcynianie:

„Rzetelni, ale trzpioty”.

Kujawianie:

„Szczery, ale niewstydlivi”.

Ostrzeszowianie:

„Ni do rady, ni do zwady”.

Pyzdrganie:

„Łagodni, ale marnotrawni”.

Wschowianie:

„Z rozumem, nie z sercem” itd.

Tadeusz Pietrykowski

Toruń

Pod niebem Afryki

Po przybyciu do Mafog — Oporny Kacyk i co z tego wynikało — W dalszej drodze — Przesorność murzyńska — Pchły podskórne, muchy tse-tse, gorąco, zimno i inne specjalności afrykańskie — Obong M'Bang — „W kolonjach źle się dzieje“

(Dokończenie).

Zmieniło się tam dużo, bowiem z kilka faktoryj, które kiedyś istniały, pozostała tylko jedna jedyna koncesja, chętna się swoją ubożuchną chudoba. Liczyłem że będzie się mógł położyć zaraz po zachodzie słońca, a tymczasem stało się zupełnie inaczej.

Po przybyciu do Mafog zawezwano do mnie kacyka, który pozwolił na siebie długo czekać. Kiedy się wreszcie stawiał, dałem mu polecenie dostarczenia natychmiast dla moich ludzi jedzenia, stosownie do rozporządzeń administracyjnych którym podlega i które wypełniać jest zobowiązany. Tymczasem w słońce zaszło noc zapadła, a żywności widać nie było. Siódma, ósma, nie... czyli, że kacyk nie wykonał rozkazu. Zebrałem ludzi i poleciłem im iść za mną, milcząc i stosować się ściśle do moich poleceń! Ruszyłem bez światła, aby nie sygnalizować siebie do wsi przez dzunglę. Zresztą świeci pół księżyc, więc nocy jasne, murzyni jak cienie sunęli za mną! Kiedy zbliżyłem się do wsi, kazalem ludziom ustawić się w pobliżu w krzakach, jednego słowa nie pisać i natychmiast przybiec jak zagwiżdżą. Jeżeli natomiast spostrzeżę, że odchodzę ze wsi, mają oddalić się po cichu i połączyć się ze mną dopiero na drodze... wszystko w największej ciszy!

Ludzie więc ukryli się w krzakach, poczem ruszyłem do wsi, sam z moim kucharzem. Nabrałem wprawdzie już dużo wprawy w narzeczach Baha, Yaoundé, Sango, Haoussah, od biedy doliczyć do 10 i po arabsku, ale nigdy nie wiadomo, jaką gwara w odległych zakątkach Kamerunu do człowieka zagadają!

We wsi niebardzo spodziewano się mego przybycia, bo zawrzało od razu jak w ulu. Poszedłem wprost do chaty kacyka, w pośrodku wsi. Pytam: „gdzie jedzenie?“

— „Nie ma dużo, więc jeszcze nie przygotowałem!“

— „Nie ma żywności?“

— Nie, niema.“

— „No to chodź ze mną!“

Kiedy się ruszył z miejsca kucharz mój z jednej, ja z drugiej strony kacyka ustawiłem się tak, iż znalazł się w pośrodku między nami. Jeszczeraz próbowałem mu tłumaczyć, aby szybko znaleziono żywność, bo moi ludzie cały dzień pracowali i są głodni. Jeżeli natychmiast jedzenia nie będzie sam zacząć szukać i radzę mu po dobremu swoim ludziom nakazać znoszenie produktów, bo jeżeli ja je poszukam, ani centa nie zapłacę.

Nic, nie pomogło, z zaciętym uporem kacyk w kolko twierdził, że nie da, bo nie ma!

Dałem znak jeden i kucharz schwył kacyka za pazuchę — gwizd — i moi ludzie nagle jak z pod ziemi zjawili się przy mnie.

Kacyk zgłupiał. Zaczęła się inspekcja chat, czyli, że razem z kacykiem i trzymającym go ciągle kucharzem wchodziłem do każdej chaty, a moi murzyni czekali na dowód. Żywności znalazłem podostatkiem. Nabierawszy dostateczną ilość jedzenia, zabrałem z sobą w drogę powrotną kacyka, który czy chciał czy nie chciał musiał nas odprowadzić. W ten sposób miałem pewność, że jego poddani nie zrobią awantury i nie napadną z tyłu moich ludzi.

Najchętniej byłbym go stłukł, taki byłem wściekły. Toż to dziewiąta się zrobiła, a tu nazajutrz przed świtem trzeba ruszać.

Ludzie moi zadowoleni nasycili głód, a ja jeszcze nie zdążyłem wyciągnąć się na połowem łóżku, gdy nagle zjawił się posłaniec od niedawno puszczzonego na wolność kacyka z podarkiem dla „białego massa“. Kura, kilka jaj i kalebasa z winem palmowym. Wobec tego jako podarek od siebie posłałem mu 10 fr., co tu w tych warunkach jest królewską zapłatą!

„Jak tu dobrocią postępować z murzynami“ — myślałem, popijając wino palmowe, chłodne, kwaskowe, orzeźwiająca — „jak z nimi postępować dobrocią, kiedy... psianka, dobre jednak to wino!“

Nie rozstrzygnąłem kwestji, bo powiedziałem sobie, że to zupełnie drugorzędne, wobec tego nęcącego wina palmowego i jak się położyłem nie wiem, miałem tylko wrażenie, iż stało się to przed chwilą, kiedy mnie boy obudził, równocześnie z warkotem budzika.

I znowu dzień długi, bez końca, pod żarem słońca, męczący blask wody, monotenny plusk wiosel, aż do zmroku i ożywczego chłodu nocy.

Dawno już nie widziałem tak złej drogi jak ta, po której musiałem iść wczoraj pod wieczór. Kiedyśmy przybili do U'Fang Bilun, zamówiłem u kacyka jedzenie, poczem miałem z nim br. długą konferencję. Chodziło mi mianowicie o pewne informacje, dla których przedsięwzięciem obecną podróż. Wynik rozmowy skłonił mnie do udania się do pobliskiej wsi, aby naocześnie się przekonać o pewnych szczegółach mego wywiadu. Wziąłem boy'a i ruszyliśmy tam pieszo. Musiałem przebyć parów szeroki z kilometr lub może więcej. Wszędzie mosty popsute, i dokończyć trzeba było prawdziwych sztuk

akrobatycznych, aby nie wkiwnąć się do wody. Wracalem, kiedy już wieczór zapadł i dzięki poświęceniu księżycowej, obyło się bez wypadku. Jasny blask księżycy sprawia, że kiście drzew palmowych, koronkowemi sylwetkami, rysujące się na tle nieba są śnieżno-białe prawie srebrzyste...

Wróciłem mocno zmęczony tą dziesięciokilometrową przechadzką i naprawdę nie mi się już nie chciało robić. Jedzenie dla ludzi już czekało i wedle zwyczaju zaprezentowano mi je do aprobaty czy ilość wystarczająca. Słowem rygor wojskowy. — Skoro zatwierdziłem odbiór żywności zaczął się obrządek sprawdzania czy żywność nie zatruta. — Żaden bowiem murzyn nie weźmie nic do ust wśród obcego plemienia i w obcej wsi, zanim się nie przekona czy pożywienie nie zawiera jakiego „medicament“. Sprawdzanie odbywa się w ten sposób, że ludzie, którzy przynieśli jedzenie, z każdej potrawy biorą kęs i w oczach obcych go zjadają. Ponieważ wczoraj jedzenie przyniesiono w niezliczonej ilości drobnych porcji, z której każda zawinięta była w liść bananowy, więc badanie zabrało sporo czasu. Wszystkie paczki z osobna sprawdzano, poczem jeden z moich ludzi natychmiast zbadaną odbierał i skrzętnie przy sobie zatrzymywał.

Oczy mi się same zamykały, więc przeklinałem głupotę murzynów. Noszą 10 centymetrowe krzyże na piersiach ale pojęcie miłości bliźniego, przykazania boskich i braterstwa jest rzeczą dla nich niezrozumiałą. Nieraz tylko machinalnie powtarzają za misjonarzami słowa przykazań tylko dlatego... że nie wiadomo... jakimi czarami działać może „biały szaman!“

Boże! co w tym kraju jest podskórnych pcheł. — Nietylko u nóg, ale z pod paznokci u rąk wykluwam je; wżera się to paskudztwo w ciało tak głęboko, że operacje bywają nieraz bardzo bolesne.

Wjechałem w tej chwili w królestwo muchy tse-tse. — Siedzę pod zapuszczoną moskitierą i piszę. Kilka z tych niebezpiecznych stworzonek obsiadły siatkę, na chwilę znikają, potem znowu się pojawiają cała gromada tak, że odczepić się od nich nie można... Duszo... parno... upał... omdlewający... Pyng coraz węższy się staje, plynymi między dwoma ścianami ciemnego, nieprzebitego gąszcza.

Dzisiaj nareszcie w nocy, o trzeciej rano, jadąc bez wytchnienia od świtu, przyjechałem do Abong M'Bang.

Moi pagayeurzy „objechali“ mnie na początku podróży, wykorzystując moją nieświadomość; nie zdawałem sobie bowiem zupełnie sprawy z odległości poszczególnych etapów. W ten sposób byłibyśmy mogli płynąć jeszcze dwa dni. Nie powiedziałem ani słowa, tylko kiedy około południa mijaliśmy pewną wieś, dałem rozkaz przybicia do brzegu i posłałem kucharza po jedzenie. Skoro je przyniesiono, kazalem żywność ułożyć do pirogi i krótko wżelowało oświadczyłem: „Jedziemy do Abong M'Bang!“

Murzyni niebardzo wierzyli słowom moim. Dwa razy próbowali przybić do brzegu i zawsze usłyszeli ten sam rozkaz. — Słońce już dobrze chyliło się ku zachodowi, kiedy znowu przystanęli. Nie ruszałem się z pirogi, czekali chwilę, przekładali, że to jeszcze daleko, że się tego samego dnia nie zajdzie, trajkotali i wrzeszczeli tak, że istnie piekło się zrobiło, a ja bez słowa, bez odwrócenia głowy, siedziałem dalej spokojnie. Kiedy jednak jeden z murzynów próbował wysiąść i już nogę przekładał przez brzeg pirogi, — podniosłem się zwolna i... chłop na miejscu zatrzymał się z nogą przewieszoną przez burtę. Widok komiczny! Jeszcze raz, nie podnosząc głosu, powtórzyłem rozkaz, zapytując czy dobrze zrozumieli? Na nowo perswazje, jak poprzednio, ja tylko powtórzyłem raz jeszcze jedno słowo „jazda naprzód“ i usiadłem.

Ruszyli, zrazu powoli, potem już mianrowo szybciej. Nagle jeden z pagayeurów odezwał się do mnie, że to niedobrze dla białego jechać noca, że się nie dojedzie i dorzucił w końcu „będziesz spał w łodzi“, — na co ja bez cienia gniewu, słodko mu odpowiedziałem: będę spał w łodzi, a wy podłe ścierwa, choćby śpiącego zawiezicie mnie tam, gdzie chce i bez postoju!“

O spaniu oczywiście mowy nie było, bo kiedy udawałem, że zasypiam, odrazu wiosła przestawały pracować. Ale jak tylko troszeczkę się poruszyłem, lub głowę odwróciłem, na nowo zaczęli wioslować. — Zimno zaczęło się robić coraz bardziej i absolutnie nie miałem zamiaru spędzić nocy całej w otwartej przyrodzie.

Zaraz po zachodzie słońca zaczyna opadać mgła, która wszystko moczy i wszystkim przenika... Na pół leżąc, na pół siedząc, skuliłem się w pirodze, przykryłem się derką, a na nią zarzuciłem mój nieprzemakalny płaszcz. W ten sposób jako tako było znośnie, a mimo to wypilem moc herbaty z rumem dla rozgrzewki. Ludzie widząc mój niezmacony nczem spokój, zerkając na siebie, pogodzili się z losem. Wkrótce wrócili mi dobre humory, bo zaczęli śpiewać, wioslowali szybko, a poza tym kradli, ile się zmieściło ryb przycze-

S. p. Kajetan Ignatowicz

Wczoraj w środę rano zmarł na Pomorzu, udając się tam samochodem na kurację, znany i zasłużony kupiec oraz obywatel poznański ś. p. Kajetan Ignatowicz.

Zmarły był jedną z najwybitniejszych postaci wśród kupiectwa poznańskiego, a nawet wielkopolskiego w ciągu ostatnich lat trzydziestu. Na początku obecnego stulecia rozpoczął prowadzenie przedsiębiorstwa na ul. Wrocławskiej, a dzięki niezwyklej rzutkości i rutynie zajął niebawem czołowe stanowisko wśród kupiectwa polskiego oraz chrześcijańskiego w Poznaniu. W zbudowanym przez siebie nowoczesnie domu przy ul. Szkolnej narożnik St. Rynku, prowadził śp. Zmarły największy dom handlowy w Poznaniu. Z jego szkoły wyszło sporo wybitnych kupców, zawdzięczając śp. Ignatowiczowi wiele cennych doświadczeń, które zbierał on w licznych swoich podróżach zagranicznych w Anglii, Francji i Ameryce, studjując handel w domach towarowych.

Ofiarny i czynny społecznie zasłużył się w organizacjach zawodowych oraz społecznych, broniąc wytrwale interesów kupiectwa, które tak wysoko cenil. Przed wojną był radnym miejskim i wybitnie zasłużył się na tem stanowisku. Od blisko roku śp. Ignatowicz począł zapadać na zdrowiu i przed czterema dniami za poradą lekarzy wyjechał by szukać ulgi w cierpieniu. Tu zaskoczyła go śmierć. (k)

pionych na przynętach, założonych przez radsznych mieszkańców. Dziwna rzecz! W tym pokarmie nie obawiali się znaleźć trucizny.

Tak kradnąc ryby i rycząc na całe gardło, jakgdyby chcieli obudzić ze snu całą dzunglę wokół, wiosłując raz wolniej raz prędzej, dowieźli mnie do Abong M'Bang.

W drodze powrotnej na Nyongu. Nocować będę w rybackiej chacie tuż nad rzeką. Schowałem się pod moskitierę, bo roi się od moskitów. Siedząc na połowem łóżku, stukam po Remingtonie, skracając czas aż do chwili kiedy kacyk przyniesie jedzenie dla ludzi. Poprzez postrzępione liście bananowe widoczny jest księżyc. Wielkość jego nienaturalna. Cały czerwony, robi wrażenie lampionu. Noc parna i do nastroju brak tylko gitary hawajskiej. Dekoracja dla music hall'u, tytuł: „Noc tropikalna!“

Już drugi dzień trwa moja podróż powrotna, a zastosowawszy mój system napędzania pagayeurów do roboty i ponieważ jedziemy z prądem, jutro pod wieczór będę w Akonolinga.

Wracam z Abong M'Bang pod wrażeniem, że źle się dzieje w kolonjach! Całe polacie kraju, jedna po drugiej zamierają, gdyż administracja francuska nie zmusza Negrów należycie do pracy. Abong M'Bang dwa lata temu było miejscowością ożywioną i handlowo bardzo ruchliwą. Mieszkało tam około trzydziestu Europejczyków, nie licząc urzędników administracji. Dzisiaj jest tam zaledwie dwóch białych kupców i ci nawet niezadługo zamkną swoje faktorie.

Domy mieszkalne i magazyny różnych koncesyj rozpadły się już po większej części w gruzy. Smutny widok przedstawia to całe rumowisko. Podczas sezonu deszczowego zielska porosną i pokryją wszystko, a kiedy po latach miejscowość ta ożyje, ci którzy na nowo przybędą, natrą na ślady i ze zdziwieniem powiedzą sobie: „A przecież tu kiedyś już byli biali!“

Piroga śmiga pchna dziesiątkami wiosel z warkim nurtem rzeki. — „So... so... so... lambao... wrzeszczy co chwila jeden z pagayeurów. „O... o... o... o...“ podchwytuje chór i znowu solo: „O... ja... ja...“ — a chór na wszystkie gardła odkrzykuje: „O ja... jaja!“

Nagle ni stąd ni zowąd zrobiło się o cień chłodniej i zaraz ukazały się stada kaczek i czapli, wśród których robię spuszczenie. Mszcze się w ten sposób za poprzednią bezczynność! Kaczki będą dla mnie, a czaple dostaną murzyni. Oczy im się śmieją na myśl tak wspaniałej uczy. Właściwie to dla nich wszystko jedno, czy

jedzą świeże mięso, czy zepsute. Dzisiaj rano np. nagle się zatrzymali w drodze i kucharz oświadcza mi, że ludzie proszą się, aby im pozwolił iść po mięso.

— Co za mięso? — pytam.

— Ano mięso, co umarło — odpowiada mi.

Cha, więc to o padlinę chodzi! Pozwoliłem, pod warunkiem, że jak przyniosą, to muszą to tak umieścić w pirodze, abym ja tej woni nie czuł.

Jak psy wyczułi gdzieś leżące zdechłe zwierzę, więc jakże nie zabrać tego przysmaku. Na szczęście nic nie znaleźli, bo widocznie padlina leżała niestety dla nich zbyt daleko i tylko wiatr woń przynosił. Bardzo z tego rad byłem, bo wstrętny to widok jak wszyscy murzyni rzucają się żarłocznie na mięso, wszystko jedno jakie ono jest. Ludzkiego poprostu dlatego się wystrzegają, bo za to grozi ciężka kara — natychmiastowe skazanie na śmierć. Ale naocześnie sam widziałem, jak pożerali żarłocznie padlinę, na której już duże robaki pelzały. Odgarniali je rękoma i na surowo pochlaniali to coś, co było koloru zielonkawego, bo przecież mięsem tego nazwać nie sposób było. Brrr! Zapach był tak straszny i zabijający, że nie mogłem do końca się przyglądać biesiadzie tych: „nos petits freres novis“, jak ich nazywa francuska administracja...

Coraz szybciej pruje piroga wody Nyongu, zbliża się koniec wycieczki. — Tu i ówdzie w puszystych konarach obrzymich palm wyskakują małpy, zbliża się zachód słońca... czuć w powietrzu odurzającą woń jakichś kwiatów podzwrotnikowych, lekkie opary powstają nad wodą, ja pukam po czcionkach maszyny do pisania, a murzyni wybaluszają oczy i wydziwić się nie mogą, co to za przyrząd, który klekoce i z którego papier wychodzi pokryty czarnymi znakami. Wiedzą już teraz, że to biały rozmawia ze swymi braćmi „z za dalekiej wody“, ale w każdym razie strasznie i niepomiernie ich to dziwi. „Eke! ca y maniere pour blancs!“ — mówią, jak zwykle, określając coś, czego nie bardzo mogą zrozumieć!

Kończąc, bo Akonolinga tuż, za ostatnim zakrętem Nyongu. A. Manjura.

Groby Książąt Apostołów

(KAP). Według doniesienia „The Universe“ mgr. Barnes miał odnaleźć najstarsze groby Książąt Apostołów, św. Piotra i św. Pawła. Znajdują się one w jednym ze sklepień podziemnych na Via Appia w Rzymie w tak zwanej „Platonji“. Platonja czczona była w ciągu wieków jako jedno z najświętszych miejsc męczeństwa pierwszych chrześcijan.

Koepenikiada

Historja kapitana z Koepenicku powtarza się niekiedy i staje się tem samem niezapomnianą. Ostatnio rozegrała się na terenie włoskim.

Wiadoma rzecz, że Włosi czują respekt przed przedstawicielami wojska. Nic więc dziwnego, że jubiler Menichini, który posiada w Rzymie mały skład z drogiemi kamieniami, zdradzał na widok kapitana karabinierów, wchodzącego z wachmistrzem do jego sklepu. Wszelkie jego złe przeczuca okazały się niczem, wobec tego, co nastąpić miało. Kapitan wyjął z kieszeni rozkaz zaarrestowania i pokazał go jubilerowi. Królowi Afganistanu skradziono drogocne kamienie. Tutaj w Rzymie wie nieomal każde dziecko, że Amanullah musiał już kilkakrotnie po ucieczce z Afganistanu ratować się w potrzebie kamieniami z korony królewskiej. Z pomocą policji wypośredkowano, że kamienie drogocenne znajdujące się właśnie w jego składzie. Jubiler przysięgał naprośnie, że jest niewinny. Wzdrygano ramionami, żalowano nawet, przypominano obowiązek posłuszeństwa, a w końcu rozkazano mu, aby spakował kosztowne kamienie do kufra i pojechał z nimi autem do sądu. Poprzednio spisano wszystkie aresztament obłożone kamieniami, których wartość przekraczała 2 miliony lirów. W sądzie zastano wszystkie drzwi pozamykane, bo było już po godzinie drugiej. Skutkiem tego musiano pojechać o więzieniu śledczego. Tam sprawdzono rozkaz arestowania, znaleziono go w porządku, podstępowano i kapitan de Lama uwierzytelnił go swym podpisem. Poczem pokrzepił jubilera kilku słowy pociechy, twierdząc że jest przekonany o jego niewinności. Biednego Minichini zamknięto w celi, a kapitan polecił specjalnej opiece wachmistrza kufra z kosztownościami i przyrzekłszy uczynić wszystko, co będzie w jego mocy, celem uwolnienia jubilera, wyszedł z więzienia. Ale godziny miały, jubiler się niecierpliwił, a tu jak na złość nikt się nie zjawiał, aby go uwolnić. Wreszcie rozgniewany jubiler począł przypominać o swej obecności, waląc nogami w podłogę, a pięściami w drzwi. Służba więzienna, przyzwyczajona do podobnych objawów znacierpliwienia, nie wruszała się tem. Jednak na koniec i jej za dużo było czekania. Jeden z dozorców zatelefonował do pobliskiego rewiru policyjnego i tam dowiedział się, że kapitan de Lama nie istnieje. Jak się pokazało pozwolili się Menichini i urzędnicy nabrać w głupi sposób. Biedny jubiler przesiadził do wieczora w areście, a kiedy go wypuszczono, nie było śladu po wachmistrzu i kufku z kosztownościami. Ale na szczęście już następnego dnia przychwycono nowego kapitana z Koepenicku i umieszczono za kratkami.

SPORT

Lekka atletyka

Mistrzostwa okr. państw będą generalnym przeglądem najlepszych sił naszego okręgu. Zawodników zgłoszyły dotychczas kluby: „AZS”, „SMP”, i „Warta”. W roku bież. odpadają rzuty oburącz, więc też zawody nie będą nużące, a przeciwnie, wobec równych sił wywiążą się w poszczególnych konkurencjach emocjonujące walki. Zawody odbędą się na boisku „Sokoła” w niedzielę o godz. 10 a w poniedziałek o godz. 16 i pół.

Pływanie

Bocheński, który startować będzie w mistrzostwach Anglii otrzymał zaproszenie do Norymbergi na 30 sierpnia do udziału w biegu na 200 m., który uważany będzie również jako eliminacja do sztafety reprezentacyjnej Europy przeciwko Stanom Zjednoczonym. Bocheński znajduje się obecnie w dobrej formie i na 100 m. oraz 200 m. ma czasy około 1:3 względnie 2:29. (tel. wł.) T. S.

Polska — Czechosłowacja. Spotkanie to zakontraktowane zostało przez PZP podczas kongresu FINA w Berlinie na 23 i 24 sierpnia br. do Pragi. (tel. wł.) T. S.

Piłka nożna

Zawody międzynarodowe. Nielada sensację wywołała wiadomość, że „Warta” zmierzy się w niedzielę o godz. 18 z doskonałą drużyną czeską „Bata”. Zespół gości przedstawia się fizycznie bardzo dobrze, technicznie stoi wysoko i hołduje czystej grze kombinacyjnej. Pewnym jest, że niedzielny mecz będzie należał do atrakcyjnego obecnego sezonu. Przeprowadź bilety odbywa się w firmie Camera i w sekretariacie klubu codziennie od godz. 10 do 12 i od 16 do 19 oraz w niedzielę od godz. 11 do 13.

Pięściarstwo

W mistrzostwach Europy w Budapeszcie startują przedstawiciele dwunastu państw (Austrii, Danji, Estonji, Finlandji, Lotwy, Niemiec, Norwegji, Polski, Rumunii, Szwecji, Węgier i Włoch.) Jedynie trzy kraje wystawiły pełne reprezentacje: Polska, Węgry i Włochy; Niemcy przyjechali bez Ausbücka, który nie mógł „zrobić wagi”. W poszczególnych kategoriach startują: w muszej pozostało pięciu, a najgroźniejsi są: Enekes (Wg) i Trombetta (Wl); Forlański zatem wylosował nieszcześliwie i gdyby mu się udało dzisiaj wygrać, wówczas ma bardzo poważne szanse na zdobycie mistrzostwa. — W koguciej jest jeszcze sześciu, a najgroźniejsi tu są: Zigliński (N), Rodrigues (Wl) i Szeles (Wg). — W piórkowej mamy też sześciu przy czym Górny, zwłaszcza po swem zwycięstwie nad Fuchsem uchodzi za jednego z poważniejszych kandydatów do zaszczytnego tytułu, posiadając najgroźniejszego przeciwnika w Saracim (Wl), chociaż należy się też liczyć z Nielssonem (Szw.) i Szabo (Wg). — W lekkiej odpadli Hergeth (omyłkowo podaliśmy go w piórkowej rano) i Cionoli (Rum); tutaj na czoło wysuwają się Arne Saud (D), Szobolewsky (Wg) i Vaekvaas (F); Seweryniak powinien dziś wygrać z Heldem jednak nie dają mu dalej poważniejszych szans; startuje jeszcze 8. W półśredniej Majchrzycki wylosował szczęśliwie i może zwyciężyć; najgroźniejszy dla niego jest Besselmann, zostało sześciu. W średniej Wieczorek dostał dobrego przeciwnika i szanse jego są dziś wątpliwe; najgroźniejsi są tu: Anderson (Szw), Christensen (D) i Meroni (Wl); walczą dalej 8 zawodników. — W półciężkiej wybijają się na czoło z pośród pięciu pozostałych Petersen (D) i Leidmann (N), a zwłaszcza pierwszy z nich. — W ciężkiej na wchodzących jeszcze w grę 9 wybijają się zdecydowanie Michaelsen (D).

KUPIJMY CEGIELKI NA BURSE RZEMIEŚLNICZĄ (P. K. O. 212 664)

RADJO

Programy radjofoniczne

Piątek, dnia 6 czerwca 1930 r.

Poznań (335 m) godz. 13.05 koncert gramofonowy; godz. 14.00 notowania giełdowe i komunikaty gospod. roln.; godz. 16.50 odczyt p. t. „Cele i zadania Polskiego Czerwonego Krzyża w czasie pokoju” (wygl. p. Tadeusz Wieczorkiewicz); godz. 17.05 odczyt p. t. „Z terenów misyjnych” (wygl. p. Kazimierz Schwarz); godz. 17.25 kurs elem. języka ang. (wykl. dr. Arend, lektor U. P.); godz. 17.45 koncert muzyki lekkiej (transmisja z Warszawy); godz. 19.00 odczyt p. t. „Stanowisko szkoły średniej w zakresie wychowawczym” (wygl. dyr. Roman Molenda); godz. 19.20 „Teatr i życie sceny” (wygl. red. Zenon Kosidowski); godzina 19.35 interludjum muzyczne w wyk. p. Józefa Gaczyńskiego (baryton). Przy fortepianie Jadwiga Komorowska; godz. 19.50 odczyt z cyklu „Holandia współczesna” (wygl. dr. Marjan Jedlicki); godz. 20.15 koncert symf. (transmisja z Filharm. Warszawskiej); godz. 22.30 sygnał czasu, komunikaty PAT i sportowe; godz. 22.45 muzyka taneczna.

Warszawa (1412 m) godz. 12.10 muzyka gramofonowa; godz. 16.15 muzyka gramofonowa; godz. 17.15 „O obowiązkach lokatora i gospodarza” — adw. St. Peszyński; godz. 17.45 koncert popołudniowy. Muzyka lekka; godz. 19.10 giełda rolnicza; godz. 19.25 płyty gramofonowe; godz. 20.15 koncert symfoniczny z Doliny Szwajcarskiej poświęcony twórczości Czajkowskiego. Po koncercie i komunikatach — retransmisje ze stacyj zagranicznych.

Katowice (409 m) godz. 12.05 koncert gramofonowy; godz. 13.10 komunikat meteorologiczny; godz. 16.20 koncert gramofonowy; godz. 17.15 odczyt z Krakowa; godzina 17.45 koncert z Warszawy; godz. 19.30 prof. dr. Kazimierz Simm, „Ze świata przyrody”; godz. 20.15 transmisja z Warszawy.

RUCH W TOWARZYSTWACH

- „Chopin”. Dziś próba o godz. 20 na Wildzie. Uprasza się wszystkich członków o przybycie.
- **Koło Przyjaciół Harcerzy — Górczyn.** Zebranie odbędzie się dnia 5 bm. o godz. 19.30 w sali schroniska przy ulicy Bosej.
- **Tow. Młodzieży im. L. Paderewskiego.** Miesięczne zebranie plenarne odbędzie się dnia 5 bm. o godz. 19.30 w sali OO. Zmartwychwstańców.
- **Kółko Młodzieży — Wilda.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 5 bm. o godz. 20 w salce p. Zielińskiego przy ul. Rolnej.
- **Zw. Faszystów Polskich — Oddział Jeżyce.** Zebranie odbędzie się dnia 6-go bm. o godz. 20 w lokalu p. Botha przy ul. Bukowskiej 23.
- **Zw. Chrześc. Kupców Podróżujących i Przedstawicieli Handlowych.** Zebranie miesięczne odbędzie się dnia 6 bm. o godz. 19.30 w lokalu „Boulevard” przy pl. Nowomiejskim.
- **Tow. b. Wychoźców pod Białym Orłem.** Zebranie miesięczne odbędzie się dnia 6 bm. o godz. 19 w lokalu p. Figla. Wierzbicice 27.
- **Tow. Hodowców Gołębi Pocztowych „Dobry Lot” — Stare miasto.** Miesięczne zebranie odbędzie się dnia 6 bm. o godz. 20-tej w lokalu p. Koniecznego, Chwaliszewo 57.
- **Tow. Sport. „Jutrznia”.** Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się dnia 7 bm. o godz. 19 w lokalu p. Bohnowej, ul. Marsz. Focha 85.
- **Zw. Cechowych Czeladzi Ciesielskich na Włkp.** Zebranie miesięczne odbędzie się 8 bm. o godz. 11 w lokalu p. Koniecznego przy ul. Masztalarskiej.
- **Kat. Tow. Robotników Polskich Poznań-Tum.** Zebranie plenarne odbędzie

się dnia 8 bm. o godz. 14 w Domu Katolickim na Śródcie. Na porządku obrad referat oraz szereg ważnych spraw.

— **Komitet Towarzystw Łazarz-Górczyn** wzywa wszystkie przynależne towarzystwa do udziału w sztafarami w dniu 8 bm. w pochodzie dzieci, przystępujących do pierwszej Komunii św. Punkt zborny w szkole powszechnej przy placu Ciętym o godz. 7 rano.

— **Koło wycieczkowe „Wiosna”** urządzi w pierwszy dzień Zielonych Świąt wielką wycieczkę parostatkiem z Poznania do Rogalinka, połączoną z wielkimi niespodziankami, na którą wszystkich zapraszamy. Bilety przejazdu tam i z powrotem w cenie 3 zł dla dorosłych i 1,50 zł dla dzieci można nabyć w dniu wycieczki na miejscu odjazdu. Odjazd o godz. 7 rano z Czartorji. — W razie niepogody wycieczka odbędzie się w następną niedzielę. Komitet.

— **Tow. św. Władysława — Wilda** urządzi w drugi dzień Zielonych Świąt, dnia 9 bm. od godz. 15 w ogrodzie i lokalach „San Domingo” przy Drodze Debińskiej 7, zabawę latową z koncertem i tańcami.

SKRZYŃKA DO LISTÓW

- **Prenumerator w Biniewie.** 1,23 zł za markę przedwojenną, o ile dom jest przedwojenny. Podatek mieszkaniowy 8-proc. komornego, a więc płaci Pan kwartalnie 6 zł. Oczywiście, że lokator płaci ten podatek. Wolne od podatku mieszkaniowego są mieszkania w domach nowych. Adres Związku: Poznań, Stary Rynek 95-96. (K.)
- **P. S. Zasławski, Gdańsk.** Dr. Kazimierz Celichowski, Poznań, ul. Dąbrowskiego 17. (K.)
- **Atlantic, Poznań.** W Poznaniu jest Stow. Handlarzy Domokrażnych; ogłasza swe zebrania w rubryce „Ruch towarzystw”. Innych nie znamy. Co to takiego: biuro pracy? (K.)
- **W. S.** W Poznaniu niema takiego oddziału; o ile wiemy, jest w Bydgoszczy. (K.)
- **Alfa I.** Bywa rozmaicie, zależnie od okoliczności. Radzimy zwrócić się do któregośkolwiek wydawcy, np. do Księgarńi św. Wojciecha, G. Gebethnera i Wolffa, St. Jachowskiego, Spółki Pedagogicznej lub Karola Rzepeckiego, pl. Wolności 4. (K.)

Na Zielone Świątki

ceny niższe na modne perfumy, najlepsze wody kolońskie i kwiatowe na podarki. Mydła toaletowe, wody do włosów, kremy, pudry, róże, pomadki do ust i ołówki do brwi. Dla przyjezdnych specjalne ustępstwa.

Perfumerja Paryska
Gwarna 10. zw 23933

- **P. A. Wachal, Września.** Nie znamy adresu i nie przypominamy sobie ogłoszenia; prosimy podać nam czas, kiedy ogłoszenie się ukazało. (K.)
- **P. Politowicz, św. Marcin 13.** Niema rady, musi Pan zapłacić; odwołanie do Wyższego Urzędu Ubezpie. byłoby bezcelowe. Nie można zmusić syna do ożenku. Gospodarz nie potrzebuje zgodzić się na zamianie mieszkania. (K.)
- **P. W. Puchalski.** Należy się razem około 2542 zł. (K.)
- **Wronki.** Musiałby Pan w każdym wypadku płacić zaległy podatek obrotowy; radzimy zatem nie kupować składu przed uiszczeniem zaległości, albo kupując, niech Pan potraci zaległości z ceny kupna. — Najlepiej umowę kupna zawrzeć pisemnie i spisać w niej wszystkie ważne szczegóły. Umowa podlega opłacie stempelowej 1 proc. od sumy zakontraktowanej. (K.)
- **P. Z. M. 44.** Można wysłać jedynie listy zwykłe; opłata 50 groszy. Adresów nie znamy. (K.)
- **Stały Czytelnik St. G.** Równowartość pożyczki wynosi 1474 zł. (K.)
- **W. C.** Ma prawo. (K.)
- **Iskra 1909.** Adresów nie znamy; radzimy przeglądać nasz dział „Ruch towarzystw”. (K.)
- **Janina.** Nie możemy poinformować, gdyż nie podaje Pani, jakie wykształcenie jest pożądanym. (K.)
- **K. K. O.** Z powodu choroby, nie przekraczającej 3 miesięcy, nie można zwolnić z pracy. Radzimy wytoczyć proces. (K.)
- **A. F.** Nie rozumiemy się na tem. (K.)
- **P. T. Pawłowski, Bydgoszcz.** Tow. mieszane; w radzie zarządzającej i dyrekcji tow. są również Żydzi. (K.)

Ofiary na Pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu.

do kasy komitetu wpłacono do dnia 29. 5. 1930

B. Olejniczakowa, Poznań 10.—	S. Polc. Konojski 20.—	W. Makowski, Krobica 5.—
A. Sławek przez Bank M. Poznania 20.—	X. Prob. Kucharski z parafji Archikatedralnej w Poznaniu 10.—	X. Radca A. Sychalski, Gradowo od parafjan 268 20
Hajdasz Wilda przez Bank M. Poznania 3.—	J. Deigzler 5.—	X. Prob. Bykowski, Liszkowo pod Inowrocławiem od parafjan 230.—
N. N. Poznań 2.—	N. N. 10.—	Komunalny Bank Kredytowy Poznań 250.—
R. Porządn 3.—	N. N. 5.—	Mjr. Szyfter, Gutowo Wielkie przez Bank Kwilecki Potocki Poznań 500.—
J. Radomska Poznań, z prośbą o zdrowie brata 5.—	K. B. 10.—	W. Rogowska Janowo Lub 2.—
M. Mazurkówna, Poznań 5.—	Z. T. 5.—	H. Adamska Gruntowice 6.—
Zboralski 5.—	N. N. 2.—	B. Szpitman Poznań 20.—
K. M. 2.—	N. N. 10.—	Kancelaria Prymasa Polski, Poznań od członków Zw. Wzaj. Pomocy Polsko Kat. i Bractw Różańcowych na Westfalii i Nadrenji. Bochum Alten Bochum 845.94
M. S. 1.—	A. Wendorffowa 10.—	St. Debicka Rzeszów 10.—
P. Garstecki z prośbą o zdrowie 10.—	N. N. 10.—	Sz. Kaczmarek Pniewy 5.—
X. Prob. Janasik Bnin 10.—	N. N. 5.—	X. Prob. Barlik, Lubec od parafjan 95.—
Z. T., z podz. za uzyskanie mat. 5.—	N. N. 5.—	P. i W. Magdziarowski Wagrowie 10.—
Członkowie Kasy Pogrzebowej Straży Honorowej 63.—	N. N. 10.—	J. Porankiewicz Mieszków 20.—
J. Jagielski 5.—	N. N. 5.—	Pracownicy Stow. Dozoru Kottów w Poznaniu ku uczczeniu pamięci s. p. inż. Karola Nowickiego, dyr. Stow. Dozoru Kottów 17.—
X. Pralat Rankowski z parafji Bożego Ciała 140.—	N. N. 5.—	H. Olszakowa Niedźwiadki 5.—
Z. K. 25.—	N. N. 5.—	Fl. Luczak Pakość 10.—
Por. Kokociński zebrane na przyjęciu u p. Newlin Lukowiczów 50.—	N. N. 5.—	X. Prob. Kruska, Grodzisk od K. K. 100.—
Stow. Ośw. aty Pracy Gościnnej przez Zw. Kobiet Prac. 30.—	W. Woźniakowa Rawicz 2.—	
K. Magdziarz, Mokracze 10.—	X. E. Wotczak Albertyn 3.—	
J. Bryning Lwów 5.—	Michnowska Szowiniec z gorącą prośbą o taski Bogu wiadome 5.—	
Parafjanka Kobylińska, Kobylin 8.—	W. Stachowiak Wieleń 5.—	
J. Patalan, Ignacewo 2.—	St. Waleśka Koźmin 5.—	
W. Marzec, Zwierzyniec 6.—	J. Krantz Września 10.—	
Wl. Bogacki, Ostrów 10.—	St. Tarnowska Król Huta 10.—	
J. Ratajska, Dzwierzchno 5.—	Stow. Młod. Polek Podgórz 15.—	
Lompowie, Debe 100.—	St. Zygańska Poznań 30.—	
	Stow. Młodz. Polsk Obrzycko 10.—	
	Stow. Wychowawcze Młodzieży Polskiej Obrzycko 10.—	
	Handkowie Szoldry 5.—	
	D. Wojtaszek Kruszwica 5.—	

Konto P. K. O. 207 470. — Sekretarjat Al. Marcinkowskiego 21.
Staraniem Komitetu Budowy Pomnika odbywa się w każdy pierwszy piątek miesiąca u OO. Jezuitów msza św., o godz. 7-mej, na intencje wszystkich żyjących i zmarłych ofiarodawców na pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa.

Dnia 4 czerwca 1930 r., zasnął w Bogu, po krótkich cierpieniach opatrzony ostatnimi Sakramentami św., w 60 roku życia, mój najdroższy, najlepszy mąż, nasz drogi tatuś, ukochany brat, wuj, zięć i szwagier, s. p.

Kajetan Ignatowicz

odznaczony złotym krzyżem zasługi.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 7 czerwca o godz. 3 po połud. z zakładu św. Józefa na cmentarz św. Marciński przy ul. Bukowskiej. Nabożeństwo żałobne odprawione zostanie dnia 10 b. m. o godz. 9 w kościele św. Wojciecha.

Poznań, ul. Młyńska 12.

W ciężkim smutku pogrążeni
żona, córeczki i rodzina.

zw 23929

Zakład Pogrzebowy „Ceremonjal”, Poznań, Towarowa 25 — Telefon 31-80.

Dnia 3 czerwca 1930 roku, zmarł po krótkich cierpieniach, w wieku lat 45, mój najdroższy mąż, nasz najtroskliwszy ojciec, nasz ukochany syn i brat, ś. p.

Kazimierz Jan Grzybowski

przedsiębiorca budowlany.

Pogrzeb odbędzie się z domu żałoby w Poznaniu przy ul. Wyspiańskiego 18, w piątek, 6 czerwca, o godz. 5,30 po południu, o czym zawiadamiają

pograżeni w smutku

żona z synami i rodzina.

zw 23 925

W dniu 3 b. m., rozstał się z światem, ś. p.

Bolesław Samoliński

który od kilku lat był członkiem naszej Rady Nadzorczej. Gorliwość i zapobiegliwość Zmarłego około dobra naszej instytucji, pozostanie u nas w wdzięcznej pamięci.

Spółka Stolarska Sp. Akc.

Rada Nadzorcza. Zarząd.

dw 5267

W Panu Doktorowi Tuszewskiemu za troskliwą opiekę lekarską, w czasie choroby, Przewielebnym Księżom Prałatom, Kanonikom i Czcigodnemu Duchowieństwu za łaskawy udział w pogrzebie P. P. Seminarzystom Pryw. Seminarium Nauczycielskiego im. Jul. Słowackiego, za wspaniałe wieńce i śpiew piękny podczas nabożeństwa i wszystkim Przyjaciółom i Znajomym za serdeczne słowa pociechy i oddanie ostatniej przysługi naszemu drogiemu Zmarłemu, ś. p.

Mieczysławowi Kłowski

składamy z głębi duszy najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

Zona z dziećmi i rodzina.

Poznań, Ostrów (Wlkp.).

zw 23 934

Wszystkim Przyjaciółom, Znajomym i Towarzystwom, za okazane nam szczere współczucie w ciężkim smutku naszym, za piękne wieńce i kwiaty oraz za ostatnią przysługę oddaną memu najdroższemu ojcu, naszemu ukochanemu szwagrowi i wujowi, ś. p.

Witoldowi Sowińskiemu

składamy z głębi serca płynące

Bóg zapłać!

Strapiona

córka i rodzina.

Krotoszyn, w czerwcu 1930.

Dnia 3 czerwca r. b., zmarł po krótkiej chorobie, mój drogi zięć, nasz kochany szwagier, ś. p.

Kazimierz Jan Grzybowski

Niewygasa nigdy pamięć o Drogiem Zmarłym zachowamy na zawsze. Niech odpoczywa w pokoju!

Ewa Busiakiewiczowa
Anna Busiakiewiczówna
Lucjan Busiakiewicz z żoną
Jan Busiakiewicz

Pogrzeb odbędzie się w piątek, 6 b. m., o godzinie 5,30 po południu. zw 23 924

Kamienice

komfortową centrum kupię. Wpłaty 100-150 tysięcy. Agenci wykluczeni. Oferty do Kurjera Pozn. pod zw 33923

Wykonuję eleganckie

suknie, kostiumy i płaszcze po cenach przystępnych Spychal. Graniczna 11 zd 59 490

OKAZJA!

2000 sosnowych i 700 dębowych podkładów kolejowych, odrzuconych przez komisję odbiorczą P. K. P. zupełnie zdrowych tanio sprzedam.

Zwracać się: Solec Kujawski, Hotel Lange, Dr. E. Gincburg. Pw 18041-63,875

Niedziela 8. VI., poniedziałek 9. VI. w Poznaniu, Hotel Monopol, zgłaszać się p. g. 9-11 rano.

Letnisko

przy pięknym rybnym jeziorze połączone z wypożyczalnią łódek na dużej skali w Wielkopolsce, w środku miasta, gdzie wszelkie Gimnazja i Sady, dwa pułki wojska zaraz albo później do wydzierżawienia, z powodów rodzinnych. Urządzenie lokalu, ogrodowe, salowe i kuchenne nadkompletne. Konsens zapewniony. Do objęcia potrzebna gotówka 10 do 15 000,— zł. Uprasza się oferty tylko poważne do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 23 918

We wtorek, dnia 3 b. m., o godz. 18,45, zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najukochańsza, droga córka i siostrzyczka, ś. p.

Stefcia Nowakówna

w 13 wiosnie życia. Eksportacja zwłok odbędzie się w piątek, dnia 6 b. m., o godz. 6 po poł., z kostnicy cmentarza paraf. św. Marcina przy ul. Bukowskiej.

W ciężkim smutku strapieni rodzice, rodzeństwo i rodzina.

Poznań (ul. św. Józefa 9a, I), dnia 5. 6. 1930.

Msza św., odbędzie się w sobotę, o godz. 8 rano, w kościele św. Marcina zw 23 938

Za szczere dowody współczucia oraz liczne wieńce i udział w pogrzebie naszego najdroższego Stryjka, ś. p.

Bronisława Pawlickiego

składamy Wiel. Duchowieństwu a szczególnie Ks Dyr. Czeszewskiemu, Tow. Gim. „Sokół” Poznań Śródmieście, Sodalitji Kupców oraz wszystkim Przyjaciółom i Znajomym Zmarłego, najszczęszone

Bóg zapłać!

Poznań, dnia 5 czerwca 1930 r. Rodzina.

Pw 14024-55,125

nrw 1611

Stenotypistka

biegła, władająca językami polskim i niemieckim i obeznaną z pracami biurowymi na 2-miesięczne zastępstwo natychmiast potrzebna. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zw 23937

KUPIEC

kawaler lat 40, właściciel niek-nego letniska i rybnego jeziora, prywatne mieszkanie we własnej willi poszukuje młodej i zdrowej żony.

Wartość obiektu co najmniej 100.000 złotych. Panie z gotówką co najmniej od 20.000 zł uprasza o łaskawe nadesłanie ofert. Gotówka potrzebna do spłacenia hipotek. Oferty proszę tylko poważne (anonimy do kosza). — do Kurjera Poznańskiego zw 23 919

Łatwa obsługa — cechą doskonałości!

Wykorzystajcie prąd w Waszym mieszkaniu nie tylko dla światła, lecz i dla radia.

ELEKTRYCZNY ODBIORNIK

PHILIPSA

2514

BEZ BATERYJ! BEZ AKUMULATORÓW!

Wyposażony w lampy Złotej Serii Philipsa. Daje mnóstwo stacji wiernie, czysto, głośno

Żądajcie nieobowiązującej demonstracji u siebie w domu.

Do nabycia w firmie:

Poznańskie Towarzystwo Telefonów

Poznań, Jasna 9 i Fr. Ratajczaka 39. Bydgoszcz, Jagiellońska 65/66.

Na nadchodzące święta

wszelkie pieczenie szynki wędzone i gotowane wyroby trwałe oraz znane wyroby rawickie

w renomowanej najprzedniejszej jakości po cenach konkurencyjnych poteca

K. Przybyła, fabryka wyrobów mięsnych

tel. 16-87. Poznań, św. Marcin 24. tel. 17-56.

Oddział sprzedaży: św. Marcin 22, Wielka 22,

Pw 14023-23,187

Pocztowa 31a, Przecznicza 2.

Wyroby nagrodzone złotym medalem i „Grand Prix” na międzynarodowej wystawie w Nicei 1930 r.

MAGAZYN

na głównym dworcu towarowym w Poznaniu z bocznicą i dogodnym dojazdem natychmiast do wydzierżawienia lub sprzedania. Zabudowania masywne i suche. Oferty pod dw 5266 do eksp. Kurjera Pozn.

Elektrownia i Gazownia Miejska w Toruniu, ma do sprzedania ca. 90 000 kg używanych szyn tramwajowych. Oferty zamknięte i zalakowane uprasza się złożyć do dnia 15 czerwca 1930 r., w Biurze przy ul. Kopernika 45, dw 5269

Członek nasz, ś. p.

Kazimierz Grzybowski

budowniczy

zmarł nagle w dniu 2 czerwca 1930 r. Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 6 czerwca r. b., o godzinie 17,30, z domu żałoby przy ul. Wyspiańskiego 18, na cmentarzu w Górczynie. zw 23 927

Cześć Jego pamięci!

Uprasza się członków o liczny udział w pogrzebie.

„Strzecha“

Korporacja Budowniczych Poznańskich.

Gdyby Lukullus żył dzisiaj

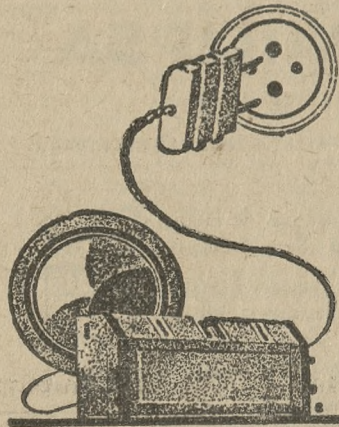
na stole jego pojawiłyby się jako przysmak pierwszorzędnego śledzia norweskiego (Kipperred Herrings), przyprawione w sposób nowy a przawyborny. Nic dziwnego, iż smakosze pod niebiosami wychwalają śledzie północy, zaś gospodyni nie ma żadnego kłopotu z przygotowaniem, gdyż głowa, ogon, ości są usunięte i wprost z puszki przelożyć je można na talerz. Nadzwyczajnie pożywe wskutek wielkiej zawartości jodu.

NORWEGJA

dw 11817

TEN KONTAKT WYSTARCZY...

Wykorzystajcie prąd w Waszym mieszkaniu nie tylko dla światła, lecz i dla radia.

ELEKTRYCZNY ODBIORNIK

PHILIPSA

2514

BEZ BATERYJ I BEZ AKUMULATORÓW

Wyposażony w lampy Złotej Serii Philipsa.

Daje mnóstwo stacji wiernie, czysto, głośno

Zadajcie nieobowiązującej demonstracji u siebie w domu.

Do nabycia w firmie „ELEKTROVOX”, ul. Półwiejska 30. Telefon 58-30. Katalogi wysyła się bezpłatnie. Poznań, ul. Półwiejska 30. Telefon 58-30.

dw 11479

NOWE ULEPSZONE CIĘŻARÓWKI

4-ro Biegowa Przekładnia Trybowa
Nowy Dyferencjał
z Nowym Stożkowym Trybem Napędowym
Większe hamulce
Silniejsza Przednia Oś i Przedni Resor

Podwozia takie jakoteż kompletne samochody ciężarowe wszelkich typów — dla przemysłu, handlu, rzemiosła i rolnictwa do natychmiastowej dostawy

J. ZAGÓRSKI

Autor. Przedstaw.

LINCOLN

FORDSON

POZNAŃ, ulica Ogrodowa nr. 17.

Telefony: 33-84 i 33-85.

Pw 14023-23.185

poleca

ELEGANCKIE

kapelusze, koszule, krawaty!

ST. RYNEK 37

(W domu Czerwonej Apteki), zw 21928

Poważna instytucja wydawnicza poszukuje zdolnego

akwizytora ogłoszeniowego.

Wstąpienie natychmiastowe na stałą pensję i prowizję. Zgłoszenia pisemne do Agencji Wschodniej w Poznaniu — Plac Wolności 11. nw 12 012

W Powiatowej Kasie Komunalnej w Kościanie wakuje posada

młodszego ksiązkowego

z poborami XI. stopnia płacy pragmatyki dla urzędników państwowych plus 15% dodatku komunalnego na warunkach urzędnika kontraktowego.

Wymagana dokładna znajomość rachunkowości komunalnej. Do zgłoszeń które winny wpłynąć do dnia 10 czerwca r. b., należy dołączyć życiorys oraz odpisy świadectw z dotychczasowej praktyki. — Posada jest zaraz do objęcia. Wnioski nieuwzględnione zostaną bez odpowiedzi.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego Starosta Krajowy

nw 11 756

(—) Narajewski.

Młodszy pomocnik

dobry ekspedjent potrzebny zaraz.

Drogerja R. KAŻMIERCZAK,

Inowrocław, ul. Królowej Jadwigi 29.

1w 5270

Dyplomowany majster stolarski

z długoletnią praktyką w meblach i budowlach, obeznanym gruntownie w budowie wagonów osobowych, pulmanów i salonowych (systemu Friedmana), biegłym rysownikiem, kalkulatorem, rzutki z najnowszą amerykańską pracą, poszukuje odpowiedniej posady kierownika względnie wermistrza. Oferty pod „Wermistrz 62” do Biura Ogłoszeń „PAR”, Poznań, Al. Marcinkowskiego 11. Pw 11 992-62.353

Laki i farby lakowe!

Długoletni fachowiec

20 lat praktyki, który pracował samodzielnie w większych fabrykach w Austrii i w Polsce. szuka odpowiedniej posady. Łaskawe zgłosz. pod zw 23 935 do Kurjera Poznańskiego.

Wezwanie

Celem uzgodnienia stanu majątkowego wzywam wszystkich wierzycieli do podania do 15 czerwca 1930 swych pretenzji do firmy K. Kaczmarek i J. Fleth w Poznaniu przy ulicy Wronieckiej 4. Firmę tą przejąłem z dniem 28 maja 1930 i za złożenie zgłoszeń po 15 czerwca 1930, z tego tytułu odpowiadać prawnie nie mogę.

Kazimierz Kaczmarek,
w Poznaniu, ul. Wroniecka 4.

zw 23 930

POLECA PIWO
Bernardyńskie Słodowe

Browar Parowy J. Korab-Kowalskiego w Koninie. Pw 13071-23.182

Hurtowy skład:

Marszałka Focha 31 w Poznaniu.

Młyn motorowy

ssąco-gazowy, 100 ctr., urządzenie nowoczesne, zabudowania gospodarcze w komplecie, w mieście gdzie szkoły średnie, w pełnym biegu, przem. 50% gospodarczo, 50% handel, sprzedam, wydzierżawię, lub zamienię na dom. Oferty pod zw 23 873 do Kurjera Poznańskiego.

Ia kwintet

do pierwszorzędnej winiarni poszukiwany
Zgłoszenia „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 23,190.

Pw 14025-28.190

Firma Brukselska poszukuje

wymownych panów

do odwiedzania prywatnej klienteli w Poznaniu i okolicy. Tylko stała klientela odwiedzana będzie. Wysoki stały zarobek. Reflektujemy tylko na siłę pierwszorzędną, która już z sukcesem na tem polu pracowała. Oferty w języku niemieckim do eksped. Kurjera Poznańskiego pod zw 23 901

Wskazówki na lato w zakresie tepienia owadów w mieszkaniach.

Jak uchronić się od moli? — Wytrześć. — zaproszkować Moliną — zrosić Tajfunem.

Jak pozbyć się pluskiew? — Wypendzliwać Nekonem — zrosić Tajfunem.

Jak wytepić karaluchy? — Posypać Knaksu, zrosić Tajfunem.

Jak usunąć muchy? — W odnośnych ubikacjach rozpylać Tajfunem wedle przepisu na bańkach!

Nasz system nie ma sobie równego!

Fabrykaty nasze są do nabycia we wszystkich drogerjach! Pw 11 218/9-18.12/3

Fabryka środków do zwalczania szkodników.

UNIVERSUM, POZNAŃ, ul. Fr. Ratajczaka 38.

OKAZJA

Mam do sprzedania 500 000 sztuk tonówki-cegły, loko cegielnia, po cenie 50,— zł za 1000 sztuk. Zgłoszenia Jan Gazecki, Oborniki, Dworcowa 12. nw 12 031

Poszukuję od 1 lipca

krojczego

konfekcyjnego, siłę pierwszorzędną, który z powodzeniem już pracował w większych fabrykach odzieży męskiej. Zgłoszenia z podaniem wymaganej pensji uprasza

W. KONKIEWICZ, POZNAŃ, WIELKA 26.

Pw 14 021-23.184

STACJA DOŚWIADCZALNA Wielkopolskiej Izby Rolniczej przyjmie od 1 lipca r. b.

asystenta botanika

ubeznanego z oceną nasion. Pobory wedl. stopnia VIII. klasy z dodatkiem samorządowym.

Zgłoszenia piśmienne wraz z odpisami świadectw, należy wysłać pod powyższym adresem Poznań, Dąbrowskiego 17. Dr. Celichowski, Kierownik Stacji. dw 5265

OGŁOSZENIE.

Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu wydzierżawi w drodze przetargu piemnego prawo zbioru jagód i grzybów w lasach państwowych kosztem nabywcy na sezon 1930 r., w następujących losach:

Los nr.	Nadleśnictwo	Leśnictwo	Oddział	Ogólna powierzchnia ha.
1.	Bralin	Wilcze-Oko Bralin Stępno Nowawieś ks. Kucopka	46 b, c, 47a, 58a, 59a, 60a, 64b, 70b. 108-114, 116, 117, 124-126, 127a, 132-138, 139a. 1-12, 13a, 14a, 15, 16a, 17. 9d, 10b, 10c, 11-13, 14a, 15b, 16b, 17a, 18a, 19a, 20b, 22, 21b. 5b, 6a, 13-15, 17b, 19, 20.	ca 731 ha
2.	Czeszewo	Jezierze	124, 126a, 135a, b, c, 136a, d, f, 137b, 138a, 141, 147, 148, 149, 150a, b, 152a, c, d., 153a, b, c, 154a, b, c, 155a, 161a, 162a.	ca 297 ha
3.	Głusznica	Borowina (Kamionka) Smożew	40, 43-51, 53-55. 172-174, 162	ca 504 ha
4.	Jasnepole	Teresiny Stary las Ryczków Rozdrażewek	24a, 25b, 26b, 42a, b, 60a, b, 61a, 62a, b, 63a, 79c, 80a, 96a, b, 97a, 99c, 100c, d, 117c, d, 118a, 119b, c, 43a, b, 5a, 16a, 17a, 18a, 19a, 28a, 29c, 30a, 31a, 32a, 33a, 85a, b, 86b, f, 101d, 102a, 103a, 120a, 121a, 122b, 123a, 133a, 134b. 9, 10, 20, 21, 22, 23, 35, 36, 37. 106, 109, 124, 125, 127, 131, 135, 137, 139-144, 146-152, 154-156, 188a, 189b, 163c, 162a, 161a, 160c.	ca 326 ha
5.	Mochw	Olejnica	13, 16, 29, 32, 49.	ca 87 ha
6.	Miradz	Wysoki-Most Pomianki Przyjezierze Młyn Przedbórz Ostrowo Kurzebiela	2, 7-10, 29-31, 48, 49, 23, 24. 15, 16, 21-26, 38-40, 42, 43, 55, 56, 70-73, 88-90, 92b, 93b. 57-59, 61, 62, 63, 65, 50, 76, 77, 83-85, 94b, 96b, 97a, b, 99, 100, 101. 100, 111, 113, 127, 130, 131, 167, 168, 187, 188, 189, 190. 114, 115, 116A, 116B, 120, 134, 135a, 136-141, 153, 154, 156, 174. 11-14, 33-36, 51, 54, 68, 69, 142, 143b, 141a, 146a, 160, 162, 164-166, 180, 181, 193, 195, 200, 201, 202c, 203b, 204a, 205a, 206, 208, 205.	ca 2610 ha
7.	Mosina	Grzybno Krajkowo Żabno Rogalinek Wypalanki Debno	116, 111a, b, 112a, c, 113a, f, 117a, b, 129a, b, 130, 149, 160. 165a, c, d. 95a, d, 96c, 97a, b, 98a, b, c, 99a, f, 100a, d, 103b, c, 104, 105a, b, d, 106a, b, c, 107a, 108a. 3a, b, c, 8a, 12c, 13a, b, c, 14a, b, 15a, 22a, b, 23.	ca 560 ha
8.	Skorzęcin	Radłowo leśne Dolina Hutka Krzyszówka	całe leśnictwo " " "	ca 2938 ha
9.	Szczepanowo	Mierucinek Niedźwiedzierz	2, 3, 4, 5. 59, 60, 61, 64, 65, 71, 82, 83, 84, 85.	ca 351 ha
10.	Rychtal	Sadogóra Dainowice Wesoła Zgorzelec	38-42, 48-53. 75-77A, ab, 77Ba, 78A, ab, 78Ba, 79Aa, 79B, 80A, 81A, 81B, 82AB, 83A, 83Bab, 84Aac, 85, 86a, 87, 88A, 89A, 89Bab, 90a, 91a. 100b, 101b, 104a, 105a, 106a, 107a, 117a, b, 118b, 120, 121b, 122a, 123a, 124b, 125d, 127, 128b, 136b, 137a, 138, 139, 143, 144ab, 62, 63AB, 69, 70AB, 71AB.	ca 1083 ha
11.	Leszno	Wyderowo, Błotkowo Wilkowo Dembno pow. Rawicki Hatin pow. Rawicki Racot pow. Kościański	1-21, 26-36, 41-47, 57-71, 74-100. 104-188. 1-3, 5-11, 14-22. 28-44. 18-22, 30-45.	ca 1620 ha ca 440 ha ca 320 ha ca 370 ha

Termin zbioru do 30. X. 1930 r. Ofertę winien złożyć kaucją na dotrzymanie warunków umowy w wysokości 5% oferowanej sumy w P. K. O. nr. 206 835 na rachunek Dyrekcji Lasów. Szczegółowe warunki dzierżawy są do przejrzania w Wydziale Gospodarczym Dyr. Lasów.

Oferty w zalakowanej kopercie z napisem: „submisja na jagody i grzyby“ winny zawierać:

Cenę wyrażoną w złotych, osobno dla każdego losu, oświadczenie, że oferent przyjmuje wszelkie warunki dzierżawy bez zastrzeżeń, kwit ze złożonej kaucji, dokładny adres składającego ofertę.

Termin przedkładania ofert wyznacza się do dnia 14 czerwca 1930 r. do godz. 11 przed południem, poczem nastąpi otwarcie ofert. Zatwierdzenie ofert zastrzega sobie Dyrekcja według wolnego uznania.

Dyrektor Lasów Państwowych.

Dnia 7 czerwca (w sobotę przed Zielonemi Świątkami) będą **biura nasze zamknięte.**

Banque Franco-Polonaise
Succursale de Poznan
Trzeciego Maja 5. Pw 13057-23.170 Trzeciego Maja 5.

Fabryka środków do zwalczania szkodników

„UNIVERSUM“
POZNAŃ, ul. Fr. Ratajczaka 38.

Bezpłatny nasz katalog informuje o wszystkich pasorzytach ogrodów owocowych i warzywnych oraz wskazuje najskuteczniejsze środki do ich tenienia.
Pw 10 386

POKOJE

umeblowane do wynajęcia z wszelkimi wygodami oraz całodziennym dobrem utrzymaniem **Waw Wazów 24**, willa obok Uniwersytetu.
zw 215-7

Poszukuję zdolnego **fryzjera** męskiego z umiejętnością strzyżenia głów żeńskich - i zdolnej **fryzjerki**

do miejsca kąpielowego na Śląsku, Jastrzębie-Zdrój. Proszę się zgłosić pod adresem: M. Galochowa, Rybnik, Kościelna 4.
zw 23 922

Krynica-Zdrój

Pensjonat „Reduta“ nowoczesnie urządony, otwarty przez cały rok położony w najpiękniejszej okolicy, poleca pokoje na maj i czerwiec, wszystkie słoneczne z balkonami. Kuchnia wykwiłtna, na życzenie djetetyczna. Ceny przystępne. Pianino, radio, gry towarzyskie i samochód na miejscu. Zgłoszenia przyjmuje **Helena Nowacka, Willa „Reduta“**, dw 4988

Piegi-plamy - wyrzuty usuwa krem i mydło

Benegnina

Puder Benegnina jako konieczny dodatek nadaie cerze przepiękny wygląd i naturalną świeżość. Cena kremu 2 zł, mydła 1.50 zł, pudru 1 zł, wszędzie do nabycia.

Magister Jan Stenzel, aptekarz, Apteka pod Łabędziem, Grudziądz, Rynek 20 dp 4743

Pomorska Izba Rolnicza w Toruniu, ul. Sienkiewicza 40, rozpisuje

KONKURS

na posadę **nadleśniczego**

Pomorskiej Izby Rolniczej w Toruniu.

Warunki przyjęcia: 1) obywatelstwo polskie, 2) nieprzekroczony wiek lat 40, 3) ukończone wyższe studia leśne, 4) kilkuletnia praktyka.

U kandydatów pożądanę wyrobienie w pracy społecznej i dokładną znajomość języka niemieckiego w słowie i piśmie. Posada do objęcia zaraz, z wynagrodzeniem miesięcznym 400,- zł.

Oferty składać należy z odpisami dokumentów i życiorysem.
dw 5273

PRZETARG

Magistrat m. Łodzi ogłasza publiczny przetarg na dostawę 50 wagonów 10-tonnowych drzewa opałowego szypowego i sosnowego, loco stacja Łódź - Fabryczna Bocznicą własną.

Oferty składać należy w Wydziale Gospodarczym, ul. Narutowicza 65, pokój nr. 5, do dnia 24 czerwca 1930 roku, godziny 11 rano, w kopertach podwójnych, zalakowanych pieczęcią firmową, każda z napisem: „Oferta do przetargu, mającego się odbyć dnia 24 czerwca 1930 roku na dostawę drzewa opałowego“ i podaniem nazwy firmy wraz z adresem.

Wewnętrzna koperta powinna zawierać samą ofertę, zewnętrzna zaś prócz wspomnianej koperty także dowód złożenia wadium do depozytu Głównej Kasy Miejskiej w wysokości 3% oferowanej sumy.

Wadium składać należy w gotówce lub innych wartościach, wymienionych w warunkach ogólnych przetargu.

Otwarcie ofert nastąpi w dniu 24 czerwca 1930 roku o godzinie 12 w pomieszczeniu Wydziału, gdzie można się zapoznać uprzednio ze szczegółami dostawy i otrzymać wzór oferty.
dw 5271

Magistrat m. Łodzi

PRZETARG PRZYMUSOWY

W piątek, 6 czerwca r. b., o godzinie 9,30 przed poł., sprzedam w drodze publicznej licytacji największej dającemu za gotówkę na podwórzu firmy Hartwig (składy Urzędu Skarbowego), ul. Towarowa 16/21: nw 12 027

kasę pancerną w dobrym stanie, Zbiórka 10 minut przed przetargiem. Licytacja nieodwołalna.

Dąbrowski, kom. sąd., Poznań, Młyńska 13, IV. p

Licytacja dobrowolna

W piątek, 6 czerwca, o godz. 15 do godz. 18, sprzedam w firmie Edm. Jankowski, ul. Zwierzyniecka 29, na odpowiedzialność interesowanych największej dającemu za gotówkę: Pw 14 026-23.191

większą partię różnego nowego obuwia, partię noszonej garderoby, 20 obrazów, stoły, stoliki etc. oraz krytą powózkę.

Brunon Trzeciak

zaprzys. i ustanowiony taksator i licytator na Województwo Poznańskie, ul. Stolarska 2 - Telefon 63-26.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W piątek, dnia 6 czerwca 1930, o godz. 11, przy ul. Tama Garbarska 22, sprzedam największej dającemu za natychmiastową zapłatą: nw 12 638

krzesła, biurko, stoły, stoliki do maszyn, maszynę do pisania małą Underwood, 12 skrzyń koryntek, 10 skrzyń śliwek, 6 skrzyń sardeli, wagi decymalne, wiadra blaszane, maszynę powielacz, różne próżne skrzynie, lampy elektryczne, 8 ctr. gorczyce, 100 kg. kuchen rzepakowego, około 3 500 szklanek, tekturę do pakowania, 100 worków, tocznię do oleju, kanape, fotele, platformy. Obejrzeć można 10 minut przed przetargiem.

Krawczyk, kom. sądowy, Dąbrowki 14.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

1 SPISZEDAŻE

Parcele - Parcele
śródmieście, Łazarz, Jeżycach, Ratajach, Wildzie, Debus, Ławicy, Komandorji, Solacu, Wilniaruch pod dowolną budowę, dogodnych warunkach sprzedam. Zgłoszenia: Hodowaniak, „Biu-ro Techniczno-Agrarne“, Plac Wolności 9, dom ogrodowy, wysoki parter. zdw 59 664

Gospodarstwo
40 morgowe żywym, martwym inwentarzem, powiat Środa, cena 15 000, wpłaty 7 000 sprzedam „Krakus“, Poznań, Pocztowa 30 zdw 59 656

Pod Poznaniem
młyn przemiału 150 zamienie na większe gospodarstwo lub kamienicę. Zgłoszenia Kurjer zdw 59 428

Willi
8 pokoje z przynależnościami, ogrodu pół morgi, wpłaty 10 000 złotych sprzedam Argus, Poznań, Piekary 18. zdw 59 646

Kotlina sprzedaż, westfalska nowa na Poznań, Strumykowa 39. zdw 59 644

Ogródek działkowy Górna Wilda 125 na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer zdw 59 652

Egzystencja z 3 000 skład cukierków, lodów, lemoniad przy ruchliwej ulicy Kurjer zdw 59 651

Parcela 3 500 metrów, opłotowana (Jeżycy) sprzedam „Krakus“ Pocztowa 30. Telefon 5866. zdw 59 655

Fortepian dobry, płyt metalowa 800,- sprzedam. Tel. 61-22. zdw 59 654

Parcele narożnik Starościńskiej, Alci Wielkopolskiej, Ceglancej, tanio sprzedam. Św. Marcin 65, I front. zdw 59 563

Parcele - Górczynie, blisko tramwaju, metr 8.-, dogodne warunki. Zgłoszenia Kurjer zdw 59 640

Sprzedam bardzo tanio fortepian koncertowy marki „Irmler“, szafa do garderoby, 2 łózka z materacami, 2 nocne stoliki, wszystko bardzo dobrze utrzymane. Jasna 10, I p. prawo, wejście ogrodowe. zdw 59 575

Skład św. Marcin z urządzeniem 5 tysięcy złotych sprzedam. Adres Kurjer zdw 59 605

Piekarnia w pełnym biegu z powodu objęcia własności na sprzedaż. Adres Kurjer zdw 59 514

30 mórg w Poznaniu 48.000 za gotówkę. Bibliotekę około 6.000 tomów korzystnie sprzedam St. Nowacki, Fabryczna 1. zdw 59 536

Rower damski mało używany okazwie na sprzedaż, Fredry 3, skł. mebl. zdw 59 520

Dom ze składem, ogrodem, wpłaty 2 tys. zł, Maliński, Krotoszyń Piaszowska 30. zdw 59 558

Skład blacharski od wielu lat zaprowadzony sprzętów domowo kuchennych, z warsztatem większym mieście powiatowym zaraz do odstąpienia z powodu przejścia innego przedsiębiorstwa Gdzie? wskaże ekspedycja Kurjera zdw 59 548

Smoking elegancki, ubranie jasne mało używane sprzedam. Dolata, Półwiejska 4. zdw 59 570

Meble solidnie wykonane, z najlepszych materiałów kompletnie i częściowo kupuje się najkorzystniej. - Magazyn mebli Andrzejewski, Marsz. Focha 39, przy Parku Wilsona. zdw 59 437

Fortepian sprzedam (Krall Seidler). Adres wskaże Kurjer zdw 59 567

Harmonjum 12 register na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer zdw 59 562

Piekarnia w Poznaniu z mieszkaniami na sprzedaż. A Lajo Chwaliszewo 9 zdw 59 082

Singera maszyna krawiecka na sprzedaż. Za Grobla 5, II. lewo. zdw 59 619

Gospodarstwo 5 morgowe, zabudowania nadkompletne, dom, 2 chlewy, stodoła, murwane, pod dachówką, 4 pokoje i kuchnia, sklep wlobowany, piękny ogród owocowy 40 drzew, od stacji kolejowej 2 km., bez długu, nadaje się na letnisko. Cena 6.500,- zł. wpłaty podług umowy, spiesznie sprzedam, wprost od właściciela. - Franciszek Maciejewski, Bzecz, stacja Mokre, pow. Szamotuły. n 12 025

Meble własnego wyrobu po najtańszych cenach poleca Fabryka mebli stylowych A. Szczaniecki, Tama Garbarska 3 fabryka, ul. Piaszkowa 3, telefon 30 77. zdw 58 273

Domek dwupokojowy 8 mórg, zabudowania gospodarcze masyw, stacja od Poznania, tanio sprzedam lub wydzierżawi „Osadopol“, Rzeczypospolitej 9. (Znaczek na odpowiedź). zdw 59 600

Lokomobila Lanza 1921 r., 60 75 KM z powodu powiększenia przedsiębiorstwa korzystnie do oddania St. Musiol, Tartak Parowy Wolsztyn. Pw 13 044-23.152

Samochód Fiat 501 prawie nowy w najlepszym porządku za bardzo niską cenę zaraz do sprzedania. Gielda Handlowa, ul. Stawna 13, tel. 28-03. Pw 13 048-55.114

Domek
Wisko Poznań. ogrodem 8 000 zł sprzedam Neyman Ska Plac Wolności 3. zdw 59 437

Rakietę
tennisowa, spyalniona nowa i dywan sprzedam Matejki 39 I. p. prawo. zdw 59 494

Tereny
pod wille Sienkiewicza blisko Zwierzynica sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 59 446

Polowiec
i platforma na 35 ctr. w dobrym stanie korzystnie na sprzedaż. — Stawna 6. zdw 59 693

18
mórg w Poznaniu pod budowę w całości na sprzedaż. „Agrarjusz”. Poznań, Nowy Rynek nr. 14/15. zdw 59 663

Gospodarstwo
56 mórg na sprzedaż. — „Agrarjusz”. Poznań, Nowy Rynek nr. 14/15. zdw 59 662

Majątek
700 mórg, wpłaty 80 tys. — na sprzedaż. „Agrarjusz”. Poznań, Nowy Rynek 14/15. zdw 59 661

Gramofonowe
płyty, tania, dobre sztuki. Stolarnia Bukowska 9. zdw 59 706

Wilk
rasowy okazynie, dobre rece, sprzeda Kwiatowa 11. Mroczkowski. zdw 59 727

Skład
z mieszkaniem, ruchliwa ulica w Poznaniu, oddam korzystnie. ewentualnie zamienie na mieszkanie. Zgłoszenia Kurjer rw 10 239

Jadalnię
salonik, leżak, stół dębowy 12 osobowy, obraz religijny zegar szafkowy Beckera. Woźna 18, III. prawo. zdw 59 758

Necesser
miski korzystnie sprzedam. — Adres wskaże Kurjer zdw 59 755

Austro - motoretkę
tania do nabycia. Kraszewskiego 1. jw 4 046

Balansówka Stanza
wręczano 55 mm, zupełnie nowa, za cenę 750 zł teraz na sprzedaż. A. Meller, wytwornia zegarów elektrycznych, Rogoźno (Wlkp.), nr 12 052

Skład rzeźniczy
z urządzeniem składowym i warsztatem nadający się także do innego przedsiębiorstwa zaraz do sprzedania Zgłoszenia Kurjer jw 4 040

Motocykl
dobrze utrzymany kupię Oferty Kurjer zdw 59 292

Szklą do zapraw 0,85
szklanki 10 groszy, serwisy 8,50, obiadowe 39, nagrody, premie, fanty, tania tylko wprost Hurtownia Porcelany, Wroniecka 24, w podwórzu. zdw 59 589

Repozytorjum
składu kolonialnego tania sprzedam. Sw. Marcin 73. zdw 59 590

Rower
korzystnie na sprzedaż. Półwiejska 13, w podwórzu, lewo. zdw 59 710

Jadalnię
dębowa, bogato rzeźbiona solidna sprzedam tania. Stolarnia Bukowska 9. zdw 59 709

Dobrze
zaprowadzone biura, centrum Poznania, towarem przedstawicielstwami natychmiast sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 59 703

Kolonjalke
z towarem, maglem, mieszkaniem z powodu wyjazdu sprzedam. Adres Kurjer zdw 59 594

Sprzedam
dom w Poznaniu nowo wybudowany za 110.000.— zł. przynoszący 15.000.— zł. rocznie dochodu, wolny od podatków 12 lat. Wpłaty 50.000.— zł. reszta w/g umowy. — Zgłoszenia: „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 23.183. Pw 13059-23.183

Samochód
(Renault) limuzyna, 4 osobowy, 6 cylindrowy, prawie nieużywany sprzedam bardzo tania. Telefon 34-44. Oferty „Par”, 27 Grudnia nr. 18, pod 59.178 Pw 13058-59.178

Kapelusze damskie
czapeczki dziecięce, kwiaty i fantazy w wielkim wyborze. Stanisław Schulz, Poznań, Stary Rynek 80/82. Pw 13072-23.158

Siodło
szwajcarskie, szory wiedeńskie, eleganckie, nowe tania sprzedam. Oferty Kurjer jw 4 020

Gramofony
walizkowe od 80 zł, płyty od 3,50 zł. St. Jarosz, ul. 27 Grudnia 3. zdw 59 597

Kanapę
pinusową dużą sprzedam tania. Oferty zdw 59 613

Leżankę
nową sprzedam tania. — Oferty Kurjer zdw 59 612

Domek
masywny, składem, ogrodem, 7 ubikacji, na prowincji, sprzedam za 11 tys., gotówka tanej. Piotrowski, Poznań, Szamarzewskiego 1. zdw 59 596

Kanapy
pluszowe od 150 zł, leżanki od 58 zł i materace. Strzelecka 31. zdw 59 216/17

Meble
na raty i za gotówkę po najniższych cenach poleca Sprzyńcaz Wielka 13 Klienteli gamiejerwoj odstawiamy własnym samochodem Pw 9757

Kapelusze
oraz płaszczki i suknie kup Pa n najtaniej w firmie P Szcza-wińska i S ka Poznań ul Wo-dna 1 Pw 11 204/5-18.21/2

Zakład
fryzjerski w dobrym położeniu sprzedam. Oferty Kurjer zdw 59 671

Gospodarstwa
200 i 350 morgowe sprzedam lub zamienie na kamienice Piotrowski, Szamarzewskiego 1. zdw 59 451

Kino
w Poznaniu sprzedam. Reflektancji z odpowiednią gotówką rząca się zgłosić: „Agrarjusz”, Poznań, Nowy Rynek 14/15. zdw 59 660

Biuro Pośrednictwa
Otręba w Jarocinie
Kilińskiego 4
Największy wybór gospodarstw, kamienic, domów (bez wpisowego) przeprowadzam fachowo i uczciwie wszelkie transakcje w kupnie - sprzedaży. zdw 58 160 1

Okno wystawowe
w ramie żelaznej 2,60 mtr wysoki, 1,30 mtr szeroki 0,90 m. głębokość: wielkość szyby frontowej 2,15 mtr. X 1,85 mtr., szyby bocznej 2,15 X 0,27 mtr., grubość szkła 5 m/m oraz stosowne drzwi wchodowe oszkłone wielką szybą kryształową 5 m/m grubą z me-siżnym okuciem sprzedamy. — Zgłoszenia przyjmuje Maciejski w Książu. dw 5 272

Pokój
wejście z sieni dla 2 osób lub małżeństwa Kościelna 17 II. lewo. zdw 5 404

Meble
wyprzedaje z powodu likwidacji po cenie fabrycznej. Stanikowski, Woźna 12. rw 10 143-4

Dom
z piekarnią, mieszkaniem, sprzedam zaraz z powodu stosunków rodzinnych. Cena 19 000, wpłaty 12 000. Zgłoszenia Waściński, Krotoszyń, Garmarska 1. nr 12 037

Trzy pasy
transmisyjne skórzane okazynie sprzedam, pojedynczo lub razem bardzo tania Adres Kurjer rw 10 240

Bandonjum
nowe, 106 tonów z walizką, cena nowego 750.— zł. — za 600.— zł na sprzedaż. Szkoła I. Paproc. pow. nowotomyski. zdw 59 689

Domek
3 ubikacje chlewy wszystko masywne, ogród owocowy, pół morgi roli, piękna okolica nad Warta, las 3 m. odległy, piękne letnisko, komunikacja kolejowa autobusowa, przy kupnie wolny. Cena podług umowy. Obrzycko, Andrzejska, Raczynskiego 4. zdw 59 686

Rentowe
60 mórg. — od Niemca, ziemia psenna, zabudowania masyw, 2 km, 5 krów, 10 św., pow. Wągrowiec. Cena 30 tys., wpłaty 20 tys., reszta Bank Rolny. Spieszne zgłoszenia: Adamski, Wągrowiec, Kolejowa, telef. 144. nr 12 023

Gospodarstwo
70 mórg ziemi kompl. obsiane, budynki murowane, żywy, martwy inwentarz, cena 22 000 wpłaty 6 000 zł Maliński, Krotoszyń, Piastowska 30. zdw 59 555

Wózek
dziecięcy, skrzypce 3/4 sprzedam Wawrzyniak, Górna Wilda 15. zdw 59 490

Ogródek
działkowy przy ul. Jasnej sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 59 521

Kartagina
fotografie pamiątkowe do nabycia Atelier Mikulla, 27 Grudnia 10. zdw 59 520

Bacność
35 mórg psennej drenowanej ziemi w dużej wsi kościelnej przy szosie nadające się na cele fabryczne, ogrodnictwo lub gospodarstwo, 3 km od kolej, 8 km od miasta powiatowego, 20 km od Poznania zaraz korzystnie do sprzedania. Kniaś, Poznań, ulica Woźna 10. zdw 59 519

Rakietę
damską pierwszorzędna okazynie sprzedam. Adres Kurjer zdw 59 505

Rowerek
dziecięcy, klatka dla kanarka tania sprzedam. Sw. Marcin 3. II. front. zdw 59 480

Maszynę
damską tania sprzedam. Marsz. Focha 187 a. I prawo. zdw 59 491

Gdynia
parcele budowlana 600 mtr. w centrum sprzedam korzystnie. — Zgłoszenia Kurjer zdw 59 495

Klubowy
garnitur elegancki jak nowy — sprzedam 260.— Lewicki, Grobla nr. 4, I p. zdw 59 626

Kamienice
1914 budowana, 2 składy, 4 mieszkania wolne. — wyjeżdżając, sprzedam za 19.000.— byle zaraz. Stefan Kolecki, Wronki. zdw 59 673/4

Gospodarstwo
65 mórg blisko Poznania, budynki dobre, inwentarz nadkompletne, cena 32.000, wpłaty 10 000. Zgłoszenia. Rutkowski, Grobla 29. zdw 59 550 51

Singera
maszyny, gramofon szafkowy tania sprzedam. Poznańska 38 III lewo. zdw 59 541/2

40
mórg, budynki masywne, inwentarz kompletny, wpłaty 9.000 złotych. — sprzedam Argus, Poznań, Piekary 18. zdw 59 647/8

Sprzedam
wózek dziecięcy. Maleckiego 51, III., Górczyca. zdw 59 637

Kamienica
narożnik w dobrym stanie w śródmieściu zaraz do sprzedania. Blizsze wiadomości Brzozowski, Za Bramką 9. zdw 59 639

Autobus
marki Dodge (26 osób) zarejestrowany, w bardzo dobrym stanie, z powodu likwidacji spółki zaraz na sprzedaż. Szymanowski, Mikstat (Pozn.), tel. nr. 9. zdw 59 679

80
mórg pod Poznaniem, dom 6 pokojowy, budynki masywne, inwentarz, kompletne wpłaty 20 000 złotych. — sprzedam Argus, Poznań, Piekary 18. zdw 59 649/50

Płyty,
sprężyny, tryby, membrany, igły gramofonowe — hurtownie i detalicznie po cenach najniższych „Kastor”, Poznań, — Sw. Marcin 55. nr 12 006/7

Skład białawów
galanterji, w ruchliwym mieście Wielkopolski, dobrze zaprowadzony z powodu stosunków rodzinnych zaraz do objęcia z urządzeniem składowym z towarami lub bez, podług umowy. — „Bazar”, Sołec Kujawski, Rynek 12. zdw 59 684

Zakład fryzjerski
na 8 osób sprzedam lub wydzierżawie. Zgłoszenia Ostrowski (Wlkp.), ul. Gimnazjalna 26. Zakład fryzjerski. zdw 59 678

Nowy
rower tania sprzedam. Mikolajczak, Marsz. Focha 15 a. zdw 59 629

Wózek
dziecięcy na resorach mało używany sprzedam, cena 70 zł. — Heinowa, Półwiejska 38 a. III. prawo. zdw 59 628

Dla
dentysty: sprzedam wiertarkę, elektryczną i nożną, fotel oraz urządzenie techniczne Zgłoszenia „Dentysta” do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdw 59 624

Wille
5 pokojowa, wolne mieszkanie, ogrodu 1 morga, 30 drzew, tania 22 000, wpłaty 14 000 sprzedam. Biuro Handlowe Romana Szymanowskiego 1. zdw 59 720

Salon
stylowy i rozmaite starożytne meble, świeczniki, zegary na sprzedaż. Skarbowa 4, parter, lewo. zdw 59 672

Hamaki
własny wyrób najtaniej. Pertek, Poznań, Pocztowa 16. zdw 59 438

Okazja
z powodu choroby sprzedam natychmiast skład bielizny i towarów krótkich bez odstępnego tylko objęcie towaru Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 59 412

Tokarnię
metrowki 3 szt. i jedną fryzjerską pionową sprzedam. Oferty Kurjer zdw 59 319

2 rowery
tania sprzedam Strzeszewski, Chelmońskiego 21, I ptr., lewo. zdw 59 464

Wózek
dziecięcy (sportowy) sprzedam, Świętek, Górna Wilda 21, III. zdw 59 477

Sprzedam
tania dobre ubranie na średnia figure. Ryś, Woźna 17/18. zdw 59 476

Motocykl
Gillet w dobrym stanie bardzo tania. Witkowski, Zwierzyniecka 4. zdw 59 475

Szafkę
oszkłoną do umieszczenia przed sklepem sprzedam. Kononickiej 13. I. zdw 59 478

Jadalnia
dębowa, renesansowa, duży, mały bufet, stół, 12 krzesel skórzanych za 950 zł. Adres: Jarocin Poznański, Aleja Kościuski 2, parter. zdw 59 472

Wózków
dziecięcych wybór — „Świątek dziecięcy”. Kraszewskiego 11. zdw 57 489

Skład
Dobrze zaprowadzony skład białawów i konfekcji damskiej z towarami i kompletnie urządzony w powiatowym mieście przy ruchliwej ulicy sprzedam zaraz z powodów rodzinnych. Zgłoszenia do Kurjera zdw 59 232

Majątek
podmiejski, 370 mórg magd., — piękna siedziba, sprzedam lub zamienie na mniejszy obiekt, za większą dopłatą. Ziemia psenna w wysokiej kulturze. Dobre zabudowania i inwentarz. — Dom 11 pokoi, skanalizowany, 14 mórg parku i ogrodu. Zgłoszenia: Zamczysko, poczta Bydgoszcz. Pw 13026-63.371

Plaszcz
damskie nowe sprzedam bardzo tania. Stanek Górna Wilda 65. zdw 59 357

Torebki
ostatnie nowości po najniższych cenach tylko we firmie Grunwald ul. Gwarna 17. zdw 59 376

Sukienki
do Komunii św najtaniej. Jan-kowska, Podgórna 10. Pw 11466-21.19

Elektryczny
generator 12½ KW, prąd zmienny, w stanie nowym, natychmiast korzystnie sprzedam Fabryka Maszyn Ch Salomon, Szamocin Wlkp. Pw 11 915-22.73

Lokomobila Lanza
rok 1900, 80—120 KM, kondensacja, natychmiast korzystnie do oddania. Inż. M. Rowecki, Poznań, Plac Wolności 3. Pw 11 916-22.190

Austro - Daimler 17/60
6 osoby otwarty w najlepszym stanie mało używany okazynie do nabycia Zgłoszenia Teofil Rytlewski, Poznań, ul. Pocztowa 2 III. p. zdpw 59 467

Jastrzębie Góry
nad pełnym morzem parcele na sprzedaż Dan na pobudowanie wille lub pensjonatu kredyt hipoteczny. Oferty Kurjer zdw 59 197

Lakery
Daof, „Ereto”, „Blask”, „Smok”, „Słoń”, „Niedźwiedź”, „Pfannenschmidt”, „Nobiles”, poleca St. Piatkowski, skład fabryczny hurt i detal Półwiejska 4 zdw 56 488

Wózki
dziecięce tania Guma 27 Grudnia 15, podwórze. zdw 57 867

Sprzedam
fabrykę wód mineralnych Poznań korzystnie. Zgłoszenia Kurjer zdw 58 214

Parasole od zł 3,90
W Czysta, Poznań ul Szkołna 11. Własna pracownia. Pw 11 208-18.35

Rowery
nowe okazynie sprzedam. Uł. Kraszewskiego 8, skład. jw 4 034

Majątek
rentowy 100 mórg ziemi buraczanej, zabudowania I klasy, inwentarz kompl., konie 3, bydła 12, świń 25, Cena 45 tys. zł, wpłaty 20—25. Spieszne zgłoszenia Adamski, Wągrowiec, Kolejowa, telef. 144. nr 12 022

Rentowe
od Niemca, 77 mórg, przy mieście, ziemia psenna, zabudowania I klasy, światło elektryczne, inwentarz nadkompl., bydła 10, koni 3, świń 20, powiat wągrowiecki. Cena 45 tys. zł, wpłaty 25. reszta Bank Rolny. Spieszne osobiste zgłoszenia: Adamski, — Wągrowiec, Kolejowa, telefon 144. nr 12 021

Gospodarstwo
prywatne 82 morgi ziemi pszenno-żytniej, zabudowania masyw, inwentarz kompl., 2 konie, 8 bydła, 15 świń. — Cena 30 tys. zł, wpłaty 12—15, reszta hipoteka z Banku Rolnego na 30 lat. Spieszne zgłoszenia: Adamski, Wągrowiec, Kolejowa, telefon 144. nr 12 020

Prywatne
150 mórg cena 60 tys., wpł. 25 tys., prywatne 30 mórg cena 15 tys., wpł. 8 tys.; prywatne 40 mórg, cena 20 tys., wpł. 15 tys.; prywatne 14 mórg, cena 11 tys., wpł. 8 tys. i dużo obiektów na zamianę i dzierżawę — poleca Adamski, Wąrowiec, Kolejowa, 13, telefon 144. nr 12 019

Podarki
do I. Komunii św., medaliki z łańcuszkami w złocie, srebrze, zegarki, pierścionki. Ceny niskie, wielki wybór. Gasiorowski, Frankowski, Sw. Marcin 34. zdw 59 615

Tanio
Nowe jasne ubranie męskie na wysoką tegą figurę (wielkośc 52) Zupańskiego 1, II., lewo. zdw 59 641

Koń
pociagowy kasztan wałach na sprzedaż. Hurtownia Papieru, Wielkie Garbary 49. zdw 59 329

Restauracja
z salą posiedzeń dwupokojowym mieszkaniem przy bardzo ruchliwej ulicy na Łazarzu zaraz do objęcia Pawlak, Woźna 26 wejście Klasztorna zdw 58 774

Wózek dziecięcy
sportowy, granatowy, wybitny niebieskim, prawie jak nowy, sprzedam za bezcen. Podolska, Z: Branka 7, II. lewo. zdw 59 214

5 KUPNA
Prasa i młynek
do owoc poszukiwane celem kupna. Szczegółowe oferty uprasza się pod zdw 58 940 do Kurjera Poznańskiego.

Brylanty
złoto srebro itd kupuje F. Tarkowska Poznań Plac Wolności 11 Pw 9656-10.111

Książki
powieściowe, naukowe, dzieła artystyczne, poszczególne i całe biblioteki kupuje Plac najkorzystniej. Książka Antykwariat „Riat” Woźna 12 zdw 52 875

Podręczniki
szkolne kupuje Plac najkorzystniej „Książka Antykwariat” ul. Woźna 12. zdw 52 876

Kupuję
używane rowery, maszyny do szycia, gramofony. Ul. Kraszewskiego 8 „Torero”. jw 4035

Mleczarnie
urządzenie kompletne na 500 litrów do zapędu elektrycznego zakupimy Maj Wituchowa p. Kwilcz, h. Mylejskiej. dw 5 268

Kupię skład
skład kolonialny z mieszkaniem. Oferty z ceną Kurjer zdw 59 621

Parcele
lub ogród kupię blisko Poznania Zgłoszenia pod zdw 59 478

Rakietę
dobrą kupię Oferty Kurjer zdw 59 588

Magiel
używany kupię. St. Nowacki, ul. Fabryczna 1. zdw 59 535

Gospodarstwo
lub dom w małym mieście wezmę jako wpłatę, albo sprzedam wyszary dobrze prosperujący, kopalnia złota, za 13.000 zł. Milinek, Poznań, Zwierzyniecka 10, Tel. 65-64. zdw 59 578

Maszynę siodlarską
lub ciężką krawiecką kupię. — Warszawa siodlarski Bukowska nr. 9. zdw 59 716

Wózek
ręczny, lekki 4 kołowy, używany kupię. Zgłoszenia Kurjer zdw 59 748

Samochód
limuzyna, używana, 4 osobowa, w dobrym stanie kupię Oferty z dokładnym opisem i podaniem ceny uprasza Moder, Nowy Tomysl. nr 12 035

Podręczniki
kupuje, płaci najkorzystniej Woźna 12 „Książka Antykwariat”. zdw 59 723

Kupię
kamienice 4—5 pokojowym mieszkaniem w centrum Wpłaty 150 tysięcy w Agencji wykluczeni. Oferty Kurjer zdp 52 400

Kamienica
dobrze utrzymana przy tramwaju do dochód roczny 8.000 cena 75 tys., wpłata 45 000 reszta hipoteka amortyzacyjna pięcioprocentowa. Informacje: administrator Dutkiewicz, Chwałiszewo 70. zdw 59 513

Kamienica
na Wildzie przy Rynku. Czynsz miesięczny zł 700.— sprzedam za 90 000 zł, wpłaty 50.000 zł. Oferty do Kurjera zdw 59 599

Kamienice
komfortowa, wolne 5 pokoi dochód 10 000 za 175 000., wpłaty 140 000 sprzedam — (pośrednicy wykluczeni). Oferty Kurjer zdw 59 719

Kupuję
stare obrazy pieniędzy i książ (także na prowincji) Grzybowski Poznań, Kopernika 2. dw 55 418

Domek
okolica las, uboczny kupię wpłata 2 000. Zgłoszenia Oredownik zdw 59 774

7 PIENIADZ
Szofer
z dłuższą praktyką, trzeźwy, sumienny, wypożyczyc do 3 000 zł za otrzymanie posady prywatnej. Zgłoszenia przyjmuje Piotr Patarka, Bieżądziadow, poczta Żerków, powiat Jarocin zdw 59 230

Wkładki
4—6 tys., gwarancja hipoteczna, poszukuje Zgłoszenia Kurjer zdw 59 090

2.000
poszukuje, procent i udział zysku dobra gwarancja — ewentualnie mieszkaniowa Adres lub zgłoszenia Kurjer zdw 59 479

2 — 4 000 zł
pożyczki poszukuje za dobrym procentem i gwarancją na krótki czas przemysłowiec właściciel nieruchomości w Poznaniu. — Oferty Kurjer zdw 59 736

Obszerny skład

3 pokoje i kuchnia, nadający się na każdą branżę, najbardziej na skład żelaza i sprzętów kuchennych, zaraz do wynajęcia na korzystnych warunkach wprost od gospodarza. Zgłoszenia: Marja Rybakowska, Grodzisk, Wlkp., Stary Rynek 12, zdw 59 683

9 SZUKA MIESZK.

Poszukuje
3-4 pokojowego mieszkania komfortowego w Lubaniu lub Swarzędzu. Pośrednicy wykluczeni. Czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 59 122

Mieszkania
jedno lub dwupokojowe z kuchnią poszukuje wprost od gospodarza. Agenci wykluczeni. Czynsz zgóry. Oferty Wyodrębnik zdw 59 209/10

Mieszkania
3, 4, 6 pokojowe za dzierżawę oddam. Czarnecki, Ratajczaka 13 zdw 59 732

Wyższy
urzędnik poszukuje mieszkania 2-4 pokojowego w Poznaniu lub najbliższej okolicy. Płaci roczny czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 59 460

Mieszkania
nie niżej 6 pokoi z odpowiednim komfortem poszukuje możliwie zaraz. Pośrednictwo wykluczone. Oferty Kurjer zdw 59 413

3-4
pokojowego mieszkania wprost od gospodarza za 2-3 letnim czynszem. Oferty Kurjer zdw 59 489

Poszukuje
stróżstwa do kamienicy od gospodarza. Oferty Kurjer zdw 59 537

Małżeństwo
bezdzielne szuka pokoju, kuchni od gospodarza lub większego próżnego pokoju. Oferty Kurjer jw 4 045

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
mieszkanie dwupokojowe na pokój i kuchnię. Oferty Kurjer zdw 59 326

Zamienię
skład z urządzeniem i mieszkaniem w Mosinie na mieszkanie w Poznaniu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 59 445

Zamienię
2 pokoje z kuchnią blisko Parku Wilsona na 3-4 pokojowe mieszkanie za dopłatą. Oferty Kurjer zdw 59 553

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
zaraz Łakowa 15, III, prawo. zdw 59 666

Lepszemu
panu wynajmę ładny pokój. Górna Wilda 111, III, lewo. zdw 59 439

Pokój
25 zł panience wynajmę Małeckiego 27 III, zdw 59 429

Pokój
frontowy dobrze umeblowany panom wynajmę. Za Bramka 12a II, prawo. zdw 59 481

Pokój
elegancki umeblowany 1-2 osobom wynajmę. Niegolewskich 10 II, prawo. zdw 59 559

Pokój
duży lepszy panu zaraz albo od 15.6. wynajmę. Śniadeckich 13, II, pr., prawo. zdw 59 549

Pokój
i kuchnia zaraz do wynajęcia. Zofia Zygmunt, Poznań, Główna, ul. Smolna 12, zdw 59 331

Pokój
dla dwóch panów wynajmę. Półwiejska 29, parter na prawo. zdw 57 007

Pokój
kuchnia, dwuletni czynsz 1500. Widziński, Małeckiego 15, podwórce. zdw 59 741

Pokój
2 panom zaraz wynajmę. Mostowa 4, I, lewo. zdw 59 623

Pokój
dla dwóch panów elegancko umeblowany zaraz. Piotra Wawrzyńska 31, part. lewo. zdw 59 610

Pokój
frontowy. Rzeczypospolitej 8. — Menciewska. zdw 59 620

Pokój
frontowy, elektryczność. Wielkie Garbary 9, II, lewo. zdw 59 618

Pokój
wynajmę, 2 panom zaraz. Strzelecka 20, III, prawo. zdw 59 693

Wystawcom
polecam pokoje. Kantaka 5, II, prawo, front. zdw 59 699

Centrum
pokój wspólny dla panienki. Kantaka 5, część III, lewo. zdw 59 670

Pokój

z klątki zaraz wynajmę. Kanala wa 18, II, lewo. zdw 59 488

Mały
pokój zaraz wolny. Majewski, Słowackiego 31/33 wejście Prusa. zdw 59 522

Park Wilsona
pokój frontowy, umeblowany, z osobnym wejściem przy ul. Matejki do wynajęcia zaraz lub później. Zgłoszenia Kurjer zdw 59 547

Pokój
frontowy wydzierżawie zaraz. — Wyspiańskiego 13, I, prawo. zdw 59 566

Centrum
pokój z klątki schodowej, elektryczność. — Łaskawe zgłoszenia od 3 po poł. Maształarska 5-a, IV, prawa. zdw 59 576

Małżeństwu
pokój z wygodami. Łakowa 7, IV, front. zdw 59 696

Pokój
niekrepujący wynajmę zaraz lub 15. Małżeństwo niewykluczone. Strzelecka 19, III, prawo. zdw 59 605

Jeden
dwa pokoje słoneczne nowoczesnymi wygodami. Wały Jagiello nr. 20 m. 5, narożnik Półwiejskiej. zdw 59 606

Dwa
słoneczne dobrze umeblowane pokoje przy Placu Działowym, II, z balkonem w lepszym domu wydzierżawie od 1. VII, ewentualnie na biura. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 59 535

Panom
Wiza, Wrocławska 13 zdw 59 567

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Łakowa 17, III, prawo, front. zdw 59 573

Czysty
frontowy dla panów do wynajęcia. Poplińskich 19, Bredow. zdw 59 561

Pokój
umeblowany wolny. Wielka 17, Stemplowa. zdw 59 591

Pokój
słoneczny 50 pokoi 25. elektryczność, spokojny, wynajmę. Emilia Szaniewskiej 1, II, prawo. zdw 59 592

Pokój
do wynajęcia Łakowa 18-a, I, piętro, prawo. zdw 59 713

Pokoje
umeblowane z wygodami, telefonem, utrzymaniem lub bez — chętnie małżeństwu bezdziałem. Łazarz, Chelmońskiego 21, I, lewo, Jurkowska. zdw 59 712

2 pokoje
panienki, wspólny pokój. Chwałiszewo 27/28, III, rzw 10 232

Pokój
elektryczność zaraz wynajmę. — Śniadeckich 20 I, lewo. zdw 59 759

Pokój
umeblowany 1-2 osobowy wynajmę. Łakowa 19, I, lewo. zdw 59 757

Klątki schodowej
pokój komfortowy, telefon. Maształarska 7-a I, zdw 59 753

Pokoje
umeblowane poleca „Informator”, Ratajczaka 15 (Pasaż). zdw 59 752

12 SZUKA POKOJU

Pokoju
próżnego najchętniej od gospodarza w śródmieściu Poznania poszukuje. Oferty Kurjer zdw 59 675

Pokoju
większego, bez mebli, na parterze lub I piętrze, z osobnym wejściem, tylko w śródmieściu, poszukuje organizacja na sekretariat. — Zgłosz. z podaniem ceny do Kurjera Pozn. zdw 59 402/3

Małżeństwu
bezdzielne poszukuje pokoju do brzo umeblowanego tylko centrum, częściowo używaniem kuchni. Oferty Kurjer zdw 59 458

Pokoiku
umeblowanego czystego, do 30 zł poszukuje na stałe emeryt. Kurjer zdw 59 452

Próżnego
pokoju z urządzeniem kuchni poszukuje małżeństwo od 1.7. — Oferty Kurjer zdw 59 540

Od 1-go lipca rb.
komfortowo umeblowanego pokoju z łazienką, z utrzymaniem poszukuje młody inżynier Francuz, możliwie przy ul. Mickiewicza, Słowackiego lub w pob. przy Dyrekcji tramwajów miejskich. Oferty Kurjer zdw 59 545

Urzędniczka
na stałej posadzie poszukuje próżnego pokoju od 1. VII. Oferty Kurjer zdw 59 694

Pokoi
umeblowanych poszukuje „Informator” Ratajczaka 15 (Pasaż). zdw 59 754

13 LOKALE

Lokal
piękny, frontowy w centrum miasta do wynajęcia. Zgłoszenia pod „Gotówka” do Rekl. w Polskiej. A. Eje Marcinkowskiego zdw 58 1.7

Lokal frontowy
jasny, centrum z zapadem elektrycznym, maszynami, urządzeniem od 1 lipca do odstąpienia. Warunki dogodnie. Oferty Kurjer zdw 59 406

Sala warsztatowa
około 100 mtr kwadr w budynku fabrycznym, II, piętro, przy ul. Mostowej 15 natychmiast do wynajęcia. Czynsz 1.600 zł rocznie. Nadaje się dla rzemiosła lub lekkiego przemysłu. Zgłoszenia telefon 21.90 zdw 58 705

2 lokale
handlowe przy Starym Ryнку na I, piętrze zaraz do wynajęcia. — Zgłoszenia Kurjer rzw 10 228

Składnica
wielkości 100 metr. kw. potrzebna, okolica główny dworzec. Inwarowy Zgłoszenia Rola i Poznań, św. Marcin 48 zdw 59 723

Małego
próżnego pokoju z dobrem zamknięciem lub odpowiednio lokalnie na małą składnicę możliwe śródmieściu poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 59 444

Oddaje
na cele przemysłowe lokale w centrum Poznania. Zgłoszenia Kurjer zdw 59 523

Lokalu handlowego centrum
2 pokoje, telefon, parter lub I, piętro poszukuje. Oferty Kurjer zdw 59 533

Ubiakcyj
jasnych, suchych, nadających się na wytwórnię cukierków poszukuje. Oferty z podaniem dzierżawy. Kurjer zdw 59 726

14 DZIERŻAWY

Cukierni
lub piekarni dzierżawę lub kupną poszukuje Tafelski, Jarocin, Św. Ducha 39, zdw 58 693

Duży
spichrz, biuro, stajnia, stodoła, nadaje się na hurtownię maki, węgla, narożnik przy kościele w Poławie. Zgłoszenia Włodarczyk, Półwiejska 3, zdw 59 738

Wydzierżawie wyszynk
towary kolonialne i rzemieślnicze w dużej wsi fachowcy rzemieślnicy lub kolonialniści. Gotówki potrzebna od 5-7 tysięcy złotych. Zgłoszenia piśmienne do Kurjera Poznańskiego zdw 59 676

Piekarnię
oddam do prowadzenia na własny rachunek kaucja 10.000 zł, tantiema dzienna podług umowy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 59 415

Dzierżawa
skład bławatów, towarów krótkich, gotówki na przejęcie towaru 3.000 zł, mieszkanie 2 pokoje, kuchnia, czynsz 100 zł, miasto powiatowe, Malinowski, Krotoszyn, Piastowska 30, zdw 59 556

15 LETNISKA

Letnisko
w Podstolicach. Oferty Kurjer zdw 59 367

Rajca
koło Zywca Pensjonat „Zacisze” położony w przepięknej dolinie Nietulinki z wspaniałym otoczeniem malowniczym krajobrazem gór i lasów szpilkowych Kuchnia pierwszorzędna, basen kąpielowy, ogród, biblioteka, radio, gry towarzyskie. Pokoje z całodziennym utrzymaniem. Pensjonat chłopski. Zgłoszenia S. Stłowa Katowice 3 Maja 11 dwp 58 403

Letniska
poszukują 2 panie (urzędniczki) w okolicy lasistej i z plażą, z całkowitym utrzymaniem, w pobliżu Poznania. Zgłoszenia do Kurjera z podaniem warunków pod nr. zdw 57 880

Miłowody
Do 3 pokoje umeblowanych elektrycznością, łazienka, kuchnia. Wynajmuje latem Miłobędzki, Kowanówko poczta Oborniki, zdw 57 960

Zakopane na Harendzie
Harendzińska, nowo wybudowany pensjonat, poleca pokoje słoneczne z werandami i 5-razowym utrzymaniem od 15 czerwca, po bardzo przystępnych cenach. Zarząd. zdw 59 316

Hel, willa Słońce
pokoje z wykwintnym utrzymaniem od 14 zł Widok na morze. W czerwcu wycieczki, urzędniczy zniżki. Zgłoszenia czerw. Poznań, Niegolewskich 7 lewo, w sezonie Słońce Hel, zdw 54 356

Karwia
nad pełnym morzem, słoneczna plaża, las, pensjonat F. Bieńkiewicza poleca pokoje z całodziennym utrzymaniem. Informacje do 5 czerwca Suwalki, Kościuszki 77 następnie w Karwi, p. Krokow. zdw 56 801

Puszczycowicie
poszukuje dwóch pokoi z kuchnią albo pokoju z kuchnią ewentualnie dwóch pokoi na lipiec i sierpień. Oferty Kurjer zdw 56 936

Zakopane

prywatna willa w doskonałym położeniu, berze od 1 września 1930 r. chłopów do lat 15 na stancje. Zgłoszenia zaraz do Kurjera Poznańskiego pod zdw 57 811

Letniska
1-2 pokoje z kuchnią w Puszczykowie lub pod Poznaniem w pobliżu stacji na lipiec poszukuje. Prof. Bałicki, Reja 2, zdw 58 637

Poszukuje
towarzystwa i opieki dla mych synów 15 do 19 lat na czas wakacji. Utrzymanie wolne w zamian korepetycje franc. matematyka. Oferty dokładnie uprasza się do Kurjera rzw 10 204

W Żegiestowie
pensjonat „Beskid” Wandy Olshewskiej poleca pokoje z utrzymaniem na czerwiec, cena zł 3.50 od osoby. dw 5 189

Letnisko
Kobylnica korzystnie (opieka). Wiadomości Rynek Wiledecki 71, III, prawo front. Tamże pokój umeblowany. zdw 59 742

Hel
pensjonat Jadwiga, obok plaży, wykwintne utrzymanie, — ceny umiarkowane, otwarty cały rok. zdw 59 687

Puszczycowicie
willa Ostoja poleca pokoje z całodziennym utrzymaniem. Cena zł 7, — dziennie. Zgłoszenia przyjmują Stow. Św. Zyty, Poznań, Wodna 8, parter. zdw 59 614

Letnisko
wynajmę w willi 3 pokoje umeblowane kuchnią, piękne położenie. Zgłoszenia Thierling Dolski, powiat Srem. zdw 59 426

Puszczycowicie
pokój tuż przy dworcu na lipiec i sierpień do odstąpienia. Oferty Kurjer zdw 59 414

Letnisko
sucha okolica, plaża, las blisko, kuchnia smaczna, dziennie z utrzymaniem 4.75. — Zgłoszenia Kurjer zdw 57 059

Puszczycowicie
letnisko Polskiego Czerwonego Krzyża

uwolno położone w lesie przy drodze do Puszczycowicy, 10 minut od stacji kolejowej (z Poznania 20 minut koleją lub autobusem), nadaje się znakomicie dla wypoczynku, poleca na czas Zielonych Świąt słoneczne i higieniczne urządzone pokoje. Ceny przystępne — podług umowy. Zgłoszenia do Letniska w Puszczykowie, telefon 9, zdw 59 704

Letnisko
przy Poznaniu przyjmie gości. — Mechowo, poczta Kobylnica. zdw 59 702

Jarencze
pierzwszorzędny pensjonat „Raj” poleca pokoje słoneczne z werandami, wykwintnym utrzymaniem. Urządzenie wodociągowe, łazienki do kąpielii solankowych dla własnych gości. nw 12 030

16 OSOBISTE

Za
długi byłego fryzjera Waclawa Biskupa, który jest pod kuratelą nie odpowiada. Klemens Grzelak, kurator sądowy, Marszałka Focha 144. zdw 59 443

Pragnę
poznać szczerą panią, żeby w wolny czas wspólnie spędzić. Jestem żoną kupca. Oferty Kurjer zdw 59 554

Podczas
pogrzebu s. p. kral. Mayera zamieniono — przez nieuwagę chłopca, — nowa teke skórzana. Uprasza się łaskawie zwrócić do kościelnego św. Marcina. zdw 59 635

21 ZGUBY

Unieważniam
skradzioną książeczkę wojskową Stanisław Bessert, Poznań, zdw 58 798

Zaginiona
książeczka wojskowa na nazwisko Leon Tritt, Lubiąż, powiat poznański unieważniam. zdw 58 846

Zgubioną
karte mobilizacyjną unieważniam. Sylwester Fabiszewski. zdw 59 642

Znaleziono
zegarek brzołotkowy. Wodzin. Sew. Mielżyńskiego 25. zdw 59 441

Skradzioną
książeczkę wojskową na nazwisko Leon Chmielara unieważniam. zdw 59 607

22 ROZMAITE

Prawnik - bilansista
zakłada, nadzoruje kładkowosc, ustawia bilanse. Oferty Kurjer zdw 59 435

Zamiana
plyt, reparacja gramofonów — szybko, tanio. St. Jarosz, ul. 27 Grudnia 3, zdw 59 593

Dynamo
startery, magnesy naprawia pod gwarancją. Franpol, Grobla 27, telefon 32-65 zdw 59 731

Przyjmę

na własne dziewczynkę 3 lub 4 miesięczną, możliwie nie chrześcijańską. Oferty do Kurjera pod zdw 59 715

Ważne dla Pań
Najnowsze żurnale na czerwiec nadeszły. Pracownia manekinów Sobczak, Ślusarska 3, zdw 58 636

Unieważniam
zgubioną książeczkę wojskową. Mieczysław Skarłowski, zdw 59 301

Witold Leworski
Wrocławska 36
najtaniej najpiękniejsze obrazy i oprawy. Pw 11 474-21.121

Na wyjazd
niezbędne garsonki, swetry itp. korzystnie. „Tricot” Szymańskiego 10, III, przy Św. Józefu skim. Pw 11 768-519

Fotografie
portrety artystyczne wykonują Bracia Perchery, Aleje Marcinkowskiego 8 telefon 39-55, zdw 3 835

Filatelisci
abonuje czasopismo „Karus”. Wysyłamy wybory znaczków. — Białystok Warszawa 108 zdw 55 636

Obserwacje
detektywne Biuro Greif Ratajczaka 15 telefon 2616, zdw 57 820

Instytut
Lecznicy dla jakiegokolwiek, chociażby najtrudniej mówiących. Leczenie trwa 4 tygodnie. Służba leczniczą świadczyliśmy dzieckom. Przyjmuje i bliźszych wiadomości udziela Ludwik Nowak Kościan (Wlkp.) ul. Wielichowska 14 (Na odwiedz. proszę znaczk. pocztowy) Pw 13 054-5-55.101/2

Jasnovidz
Pewki, Metapsychografolog, orientalista Mobet, Zdumiewający głęboką wiedzą. Analizuje wszelkie pisma; określa życie, bieg każdego. Udziela niezawodnych porad. Zamiejscowym listowna odpowiad. Poznań, ul. Woźna 18, III, prawo. zdw 59 622

Krawcowa
wykonuje prace okryć damskich i sukien według najnowszych krojów. Aleje Marcinkowskiego 3-a, II, piętro, lewo. zdw 59 630

Zastąpię
lekarza na prowincji przez czas wakacji. Zgłoszenia „Praktyk”, ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdw 59 625

Zabiorę
trzy osoby w pierwsze święto do Gdańska. Zgłoszenia Kurjer zdw 59 586

Na wychowanie
przyjmę dziecko lepszego zamorskiego pochodzenia. Oferty Kurjer zdw 59 471

Oddam
4 tygodniowe dziewczę, ładną brunetkę za własne lepszej rodziny. Oferty do Kurjera zdw 59 462

Wywiady
Biuro Greif Ratajczaka 15, telefon 26-16, zdw 59 454

Przy jakiej kaplicy
byłby 63 letni ksiądz emeryt od 1 lipca pożądanym za pewnym nagrodzeniem? O odpowiedź proszę się do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod nr. dw 5 275

23 OZENKI

Panna
na stałej rządowej posadzie, posiadająca umeblowanie, pozna poważnego mężczyznę na odpowiednim stanowisku. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer zdw 59 504

Panna
na stałej rządowej posadzie pozna mężczyznę prawnego charakteru na odpowiednim stanowisku. Cel matrymonialny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 59 503

2 koleżanki
lat średnich przeszłości, nieskazitelnej lecz bez majątku, zawra znajomość w celu matrymonialnym. Zgłoszenia Kurjer zdw 59 527

Poszukuje
wspólniczki do składu, gotówka 2.000, cel matrymonialny. Zgłoszenia Kurjer zdw 59 544

Wielkopolanka
lat 32, nieskazitelnej przeszłości, inteligentna, na stanowisku, posiada ładne mieszkanie, zapozna kulturalnego pana, w celu matrymonialnym. Dyskrecja — anonimny bezcelowe. Kurjer zdw 59 633

Panna
lat 25, przystojna, posiadająca 20 tysięcy i wyprawa, wyjdzie za pana usytuowanego. Zgłoszenia Kurjer zdw 59 701

2 koleżanki
młode, blondynka, brunetka, ładne, z inteligencją, niebieczne, poszukują znajomości panów inteligentnych, tylko na poważnych stanowiskach w celu matrymonialnym. Oferty poważnie uprasza się do Kurjera (o ile możliwość z fotografiami) pod zdw 59 039

Wiele

bogaty pan pragnie bez

Nowa budowlana pożyczka premijowa!

Agenci losowi otrzymają informacje i najlepsze warunki. Zgłoszenia pisemne pod „Pierwszorządca stara instytucja“ do „Par“, Lwów, Akademicka 14.
Pw 11 471-72.76

Elew gospodarczy

lat 20, z ukończoną szkołą rolniczą, oraz jednoroczną dobrą posadą, znający książkowość gospod., poszukuje posady na majątek zarządk. lub 15. VI. 1930 r. Łaskawe zgłoszenia uprasza do Kurjera Pozn. zdw 59 680

Nauczycielka

młoda, muzykalna, zna język niemiecki, z ukończonym kursem sanitarnym, szuka na czas od 1 lipca do 15 sierpnia odpowiedniej posady. Oferty z podaniem warunków skierować do Kurjera zdw 59 682

Gospodyni

inteligentna, młoda, z lepszej rodziny, sierota, z dobrimi świadectwami, kilkoletnia praktyka, uczywa, poszukuje jakiegokolwiek posady, może zająć się dziećmi. Łask. oferty Kurjer Poznański zdw 59 685

Kucharka restauracyjna

poszukuje posady zaraz lub 15. VI. Oferty Kurjer zdw 59 581

Krawcowa

mistrzini poszukuje posady, może wyjechać. Oferty Kurjer zdw 59 577

Dziewczyna

z dobrej rodziny szuka od 15. 6. posady do pomocy pani domu i szycia. Oferty Kurjer zdw 59 697

Fryzjerka

poszukuje posady na prowincję od 15. 6. Oferty Kurjer zdw 59 604

Piekarz

samodzielny poszukuje posady zaraz. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 59 633

Dam

100 zł za otrzymanie jakiegokolwiek posady. Oferty Kurjer jw 4 039

Blacharz

dzielny 2 1/2 roku po wyuczeniu poszukuje pracy z mniejszym wynagrodzeniem. Rob' wszystko. Oferty Kurjer srw 125

Posługaczka

poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 59 420

Szofer - monter

kawaler lat 24, 3 lat praktyki, obecnie w posiadaniu, z dobrimi referencjami, zmienia posadę od 15. 6. lub 1. 7. Oferty Kurjer zdw 59 419

Gospodyni

starsza znajomość dobrej kuchni, przyjmie posadę i samotnej osoby zaraz lub 15. 6. Oferty Kurjer zdw 59 416

Poszukuję

posady posługaczki całodziennej lub służącej do wszystkiego. — Oferty Kurjer zdw 59 509

Bufetowa

szuka pracy do cukierni lub restauracji zaraz. Zgłoszenia do Kurjera zdw 59 498

Szofer

przyjmie posadę za małym wynagrodzeniem. Oferty do Kurjera zdw 59 497

Szukam posady

jako pokojowa do hotelu lub pensjonatu lub na wyjazd w ostatej posadzie byłam cztery lata. Łaskawe oferty Kurjer zdw 59 493

Poszukuję

posady z samodzielnym gotowaniem. Oferty Kurjer zdw 59 525

Szofer

trzeźwy i sumienny z dobrimi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 59 332

Poszukuję

posady portiera hotelu, kina itp. lub nadzorca gospodarczego (3 letnia szkoła rolnicza). Oferty Kurjer zdw 59 539

Dziewczyna

z dobrimi świadectwami poszukuje posady lub posługi do wszystkiego zaraz. Oferty Kurjer zdw 59 533

Agronom

z akademickim wykształceniem, długoletnią praktyką poszukuje stanowiska stałego lub zastępczego właśc. wżel adm. Oferty Kurjer zdw 59 468

Mężczyzna

lat 30 szuka posady inkasenta lub stałej pracy z dobrimi świadectwami, złoży 500 zł gwarancji. Kurjer zdw 59 463

Poznańlanka

stenografka - stenotypistka polsko - niemiecka przyjmie posadę bielej początkującej. Wymaga nia skromne. Oferty Kurjer zdw 59 449

Egzaminowana nauczycielka

szkoły państwowej z doskonałym francuskim i niemieckim, przyjmie posadę na wakacje. Zgłoszenia Kurjer zdw 59 442

100—200

złoty dam za wyrobienie posady ślusarzowi, mechanikowi młodemu kawalerowi w poważnej firmie. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 59 440

Kucharka

znająca warszawska i pomorska kuchnię dobre świadectwa poszukuje posady od 15. 6. Oferty Kurjer zdw 59 433

Dzielną bufetową

poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 59 718

Panienska

sierota, lat 18, uczciwa, pracowita, sprytna poszukuje posady jako początkująca bufetowa lub do pomocy w składzie piekarskim lub cukierni. Oferty Kurjer zdw 59 717

Freblanka

wychow. z ukończonym Seminarjum Ochr. poszukuje posady do dzieci od 15. 6. 30. Oferty do Kurjera zdw 59 711

Panienska

z ukończoną szkołą handlową w krytycznym położeniu prosi o posadę. Łaskawe oferty Kurjer zdw 59 582

Introligator

z 18-letnią praktyką poszukuje posady, również jako instruktor do szkół lub na prace godzinowe. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera rw 10 236

Służąca

poszukuje posady od 15. 6. do wszelkich prac domowych z gotowaniem. Oferty Kurjer zdw 59 756

Panna

inteligentna z dobrej rodziny lat 28, przyjmie posadę gdzie brak panu domu, także w miastku, bardzo dobre długoletnie świadectwa. Oferty Kurjer zdw 59 543

1/2 kg. czekoladek 8⁰⁰ 8⁰⁰ zł
w kilkunastu odmianach i w najprzeźradniejszym smaku
kupuje się tylko w znanej firmie renomowanej
Walerja Patyk
Aleje Marcinkowskiego nr. 6 (przy poczcie)
30 lat w jednych rękach. Pw. 3022-28, 112

Osoba

restauracyjna szuka posady do pomocy w kuchni i drobiu. Oferty Kurjer zdw 59 730

Szofer - monter

7 lat praktyki poszukuje posady, miejscowość obojetna. Zgłoszenia Kurjer zdw 59 538

23 WOLNE MIEJSCA

Szofer

wojazer, samochód do dyspozycji, pożądana 1000 gwarancja. Oferty Kurjer rw 10 238

Dzielną

fryzjerka potrzebna. Dąbrowskiego 41a. zdw 59 375

Uczeń

do branży kolonialnej potrzebny. Ludwik Smoczyk, Czempin. rw 10 233/34

Uprasza się

Inteligentne Panie o łaskawe wzięcie udziału w Widowisku pasyjnem
na arenie P. W. K. w czasie Kongresu Eucharystycznego. Zgłoszenia na arenie P. W. K. (Wesołe Miasteczko) od 6-go do 9-go czerwca od 5 — 7 wieczór.
zw 23926
KOMITET.

Fryzjerka

poszukuje fryzjerski na wypomóżkę mogą się zgłosić Półwiejska 20. zdw 59 743

Ekspedjentka

dzielną natychmiast potrzebna. W. Czys. ul. Szkoła 11 zdw 59 131

35

nowość i tanich artykułów pierwszej potrzeby. Dla zdolnych panów i pań wysoki stały zarobek. Zgłoszenia Szafrank i Gronowski, Poczta 11. Pw 11 478-22.36

Ekspedjentka

tylko z branży może się zgłosić. Rozmarnowicz, skład obuwia, Stary Rynek 93. rw 10 205

Fryzjerkę

manikurszkę lub fryzjera mezo-damskiego z ondulacją przy me zaraz Kiełbasiewicz Gniezno. Chrobrego 19. zdw 58 837

Uczeń fryzjerski

syn porządnych rodziców, z samolowaniem do pracy i czysty, potrzebny. Mostowa 3. zdw 58 986 a

Malarz

do malowania mebli (kuchnia) może się zgłosić. „Auto-Przewóz“ ul. Dąbrowskiego 83 85. zdw 59 734 5

Lekarz

młody i zdolny znajdzie dobre warunki egzystencji w mieście powiatowym na Pomorzu, gdzie się znajduje gimnazjum meskie i żeńskie. Mieszkanie w dobrym punkcie zapewnione. Po informacjach zgłoszenia przesłać do ekspedycji Kurjera pod zdw 59 681

Przedstawiciele

na Poznańskie i Śląsk na artykuł spożywczy zaprowadzony w składach kolonialnych i drogeriach, poszukuje Polska Wytwórnia Artykułów Spożywczych St. Michałak, Grudziądz. zdw 59 688

Stenotypistka

młodsza, biegła z dłuższą praktyką biurową, moź. z branży druk. papieru, potrzebna zaraz lub później. Oferty do Kurjera zdw 59 609

Samodzielnie pracująca księżkowa

(zurnal amerykański) umiejąca pisać na maszynie, z dłuższą praktyką, zechce się zgłosić z podaniem warunków i referencyj. Pani, która w księgarni pracowała, mają pierwszeństwo. Stefan Knast, Księgarnia, Inowrocław. nw 10 024

Szofer - mechanik

potrzebny, kawaler, z dłuższą praktyką, także do warsztatu rowerów. Zgłoszenia z podaniem pensji i odp. świadectw. St. Giezek, skład rowerów, Kobylin. zdw 59 675

Pomocnik

fryzjerski może się zaraz zgłosić ul. Wielka 17 I. p. prawo - przyjmuje od 7—8 wieczorem. zdw 59 436

1.500—2.000 złotych

zarobić mogą Panie i Panowie przy lekkiej akwizycji zdolnym stała pensja Zgłoszenia osobiste lub listowne. Poznań. Wrocław. ska 22 pierwsza piętro. Pw 13 051.53.116

Uczennica

do ekspedycji wyjątkowo uzdolniona do nauk tego zawodu potrzebna. Potrzebny życiorys i świadectwa średniej szkoły. Chwilkowski św. Marcin 40. zdw 59 421

Pomocnik

fryzjerski potrzebny. Półwiejska nr 33. zdw 59 564

Dziewczę

do dzieci może się zgłosić. Ptak, Łakowa 17. zdw 59 565

Uczeń

potrzebny zaraz. Centrala Spółzyczna, ul. Wroniecka 12. zdw 59 572

Pomocnik

fryzjerski piątek, sobotę potrzebny Golebia 10/11. zdw 59 571

Pomocnik

fryzjerski na wypomóżkę. Strzelecka 7. zdw 59 574

WZORY OGŁOSZEN "REKLAMA"

POZNAŃ, ALEJE MARCINKOWSKIEGO 17

Potrzebna

uczciwa posługaczka zaraz. Jeżycka 41. III. lewo. zdw 59 707

Kuchmistrzini

i kucharki restauracyjne z dobrimi świadectwami zaraz. — Sw. Wojciech 1. restauracja. zdw 59 703

Fryzjerski

potrzebny zaraz. Wielkie Garbary 5. zdw 59 608

Ekspedjentka

do składu papieru, młodsza, tylko z branży, dzielna, pilna, obowiązkowa, potrzebna zaraz. Of. Kurjer zdw 59 611

Podróżujący

młodszy, dzielny, z branży papierniczo-drukarskiej, potrzebny zaraz. Oferty Kurjer zdw 59 610

Pomocnik

fryzjerski na zastępczo potrzebny A. Stankowski, Aleje Marcinkowskiego 13. zdw 59 596

Dziewczę

do 2 letniego dziecka i lekkiej pracy domowej Cichota Dąbrowskiego 83 85 a Grlice. jw 4 043

Potrzebna

starsza dziewczyna lub kobieta na wieś do gospodarstwa Zgłoszenia Górna Wilda 49 Opatowiczowa. zdw 59 584

Fryzjerka

dobra siła zaraz potrzebna na stałe. Adres Kurjer Poznański zdw 59 439

Pomocnik

fryzjerski na wypomóżkę potrzebny Strzelecka 33 zdw 59 593

Dziewczyna

do prac domowych oraz dzieci Wierzblicice 51, IV. Zgłoszenia 4—6. zdw 59 714

Dzielną

fryzjerka potrzebna Dąbrowskiego 41 a zdw 59 375

Sprzedawców

łódów szukam Pecha 15 a. zdw 59 729

Służąca

uczciwa wiejska do wszystkiego potrzebna. Kwiatowa 6. IV. zdw 59 747

Dziewczyna

z gotowaniem i pomocą do składu kolonialnego potrzebna zaraz. Zgłoszenia filja Kurjera Plac Bernardyński 5. zdw 59 749

Służąca

z gotowaniem potrzebna. Hoppel. Poznań-Ratuje 19 zdw 59 754

Szkoła Przygotowawcza

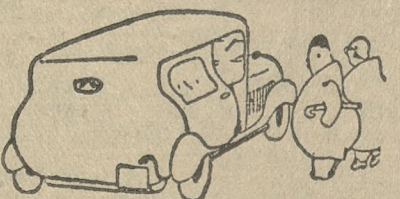
Im. Marji Brownsford

przyjmuje dzieci do wszystkich oddziałów. Wpisy codzień od 3—4. Ogrodowa 2. I. p.

Kierowniczką: Janina Kusztełanówna Nauczycielką Szkół Średnich.

dw 5261

Humor zagraniczny

Nowości sportowe:

Samochód na miarę. (Der Goetz — Wiedeń) S. F.

Przedpłata

za czerwiec 1930 r. za oba wydania razem wliczając tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska“ i „Nowiny Sportowe“ w Poznaniu z 4,00, w agencjach w mieście z 4,50, z odnośnikiem do domu w Poznaniu z 4,70, z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie z 4,94 kwartalnie z 14,80, pod opaską w Polsce z 0,00, pod opaską w innych krajach z 11,00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeskóń z 11,00. W wydawnictwo nie odpowiada za dostarc. pisma a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia

na stronie 6-lamowej 30 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr. na stronie czwartej 120 gr. na stronie drugiej 150 gr. przed wiadomościami potocznymi 240 gr. od 1-lamowej milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąt, do godz. 9 przedpołud. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 30 gr., każde dalsze słowo 20 gr. Za różnice między zestawem i wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 4072, 2305, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań, nr. 200 149